

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poštšina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLIII. št. 131 (12.763)

Trst, četrtek, 4. junija 1987

Predpriprave na beneški vrh

Reagan prispel v Italijo

Benetke »zaprto mesto«

Gosta je sprejel ministrski predsednik Fanfani

BENETKE — Predpriprave na skorajšnji beneški vrh že gledajo na ciljno ravnino. Prihod ameriškega predsednika Reagana, njegovega spremstva in krдела novinarjev, ki so akreditirani pri Beli hiši, je namreč sprožil tisti komplicirani in do pičice preračunanimehanizem, ki spremlja vsa vrhunska srečanja in o katerem bomo v prihodnjih dneh večkrat slišali.

Reaganov neuradni obisk, ki se bo nadaljeval s sprejemom pri papežu in italijanskem predsedniku republike Cossigi, je vključil sklop varnostnih pregrad, ki bodo v Benetkah na dnevnem redu. Je že res, da so se nekateri razburili, ker je ameriškega predsednika in soprogo »prehitela«
pošiljka njune priljubljene postelje (Bela hiša je posredovala celo »življenjepis«
slavnega ležišča, na katerem sta zakonca Reagan prespala noči svojega uradnega obiska na Portugalskem, leta 1985), drži pa tudi, da so Benetke, prav zaradi reaganovega prihoda, od danes dalje res *off limits* mesto.

Zaprto bo beneško letališče Marco Polo, tako da bodo do 12. junija vsi poleti preusmerjeni na letališče v Trevisu; beneske gondole ne bodo

smele več krožiti po kanalih, ki bodo na voljo le gliserjem uradnih delegacij; varnostniki vseh narodnosti pa bodo v kratkem preplavili laguno.

Italijanski gostitelj Amintore Fanfani je posvetil včerajšnji dan sprejemu uglednega ameriškega para, predvsem pa si je, kot preudarna gospodinja, privoščil temeljit pregled salona, v katerem že vstopajo prvi gostje. Z ženo Mario Pio je namreč prisostvoval odprtju impozantne monografske razstave Henri Matisse - Matisse et l'Italie, pred tem pa je obiskal otok Sv. Jurija, kjer bo potekal vrh.

Medtem ko je ministrski predsednik pregledoval varnostne in tehnične strukture slavne Fondazione Cini, je na beneški Lido navalilo preko 200 ameriških novinarjev, ki so si v obsežnih prostorih hotela Excelsior uredili beneško verzijo tiskovnega urada v Beli hiši. Od telekov do govorniškega odra in oštevilčenih sedežev, vse jih bo spominjalo na ZDA. Ameriški novinarji bodo namreč morali najprej slediti Reaganovemu »neuradnemu«
obisku, šele nato pa vrhu, ki se bo končno začel le v ponedeljek.

Dež je skrajšal zborovanje tajnika PSI na Trgu Unità

Craxi o stabilnosti in napredku Italije v razdobju svoje vlade

Seghene in Cecovini zagovarjala nenaravno volilno koalicijo med PSI in LpT

LUCIJAN VOLK

TRST — Nadležen dež je zmotil, in bržkone tudi skrajšal, sinočnji volilni shod socialističnega vsedržavnega tajnika Bettina Craxija na tržaškem Trgu Unità, na katerem se je zbralo nekaj stotin socialistov, pomešanih s somišljeniki Liste za Trst, katere veljaki so se prav tako pomešali na govorniškem odru z vidnejšimi zastopniki krajevne in deželne PSI. Craxija je morala publika, ki jo je ta čas razvedrila mestna godba, še kar dolgo čakati, saj se je pripeljal iz Trenta s helikopterjem do Pomola Audace šele tri četrt ure po napovedani uri. Pričakala ga je operna arija Va pensiero iz Verdijevega Nabucca, ki je že označevala slovesnejše trenutke nedavnega kongresa PSI v Riminiju.

Socialistični voditelj je v svojem, po vsem videzu po sili razmer skrajšanem, govoru obravnaval predvsem vsedržavna politična vprašanja, pri čemer je izhajal iz štiriletno izkušnje socialističnega predsedstva vlade. Pritem je Craxi

poudaril, da je KD pred štirimi leti, prav tako kot sedaj, dolžila socialiste nezanesljivosti, a jim je le prepustila predsedstvo vlade, ki je nato opravila koristno delo. Izvlekla je, je naglasil tajnik PSI, državo iz hude gospodarske krize, obrzdala je inflacijo, spodbudila visoko stopnjo razvoja, pripeljala Italijo k samemu vrhu med industrijsko najbolj razvitimi državami Zahoda.

Vlada je torej opravila svojo dolžnost, je zatrdil Craxi, čeprav seveda ostajajo še problemi, ki jih ni mogla rešiti, kot so brezposelnost, zlasti mladih, in zgodovinska zaostalost južnih delov države. Za njih reševanje je zato nujno razčistiti politične razmere, ustvariti novo obdobje stabilnosti za uspešno vodenje države. Toda to ne bo mogoče, če bo KD vztrajala na svojih sedanjih pozicijah, ko se trudi z vsemi silami ponovno pridobiti hegemonijo. S tako KD »miniti na kraj pameti ne pride«, da bi sklepal nova zavezništva, je poudaril Craxi v svojem edinem namigu na povolil-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Izjava o pravicah Slovencev

Vsedržavni tajnik PSI Craxi je ob svojem nastopu v Trstu dal urednici agencije Alpe-Adria in Primorskega dnevnika Bredi Pahor intervju, med katerim je tudi odgovoril na vprašanje o zaščiti slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Furlanija-Juljska krajina je obmejna dežela, ki je močno zainteresirana za sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo, in je tudi dežela, v kateri živi slovenska narodnostna skupnost, ki že dolgo zahteva zaščitni zakon. Kaj menite o teh problemih?

Vedno sem se čudil težnji, da se dramatizirajo zadeve, ki jih ne bi smeli dramatizirati. Živimo v deželi Evrope, ki uživa največjo vedrost in največjo

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

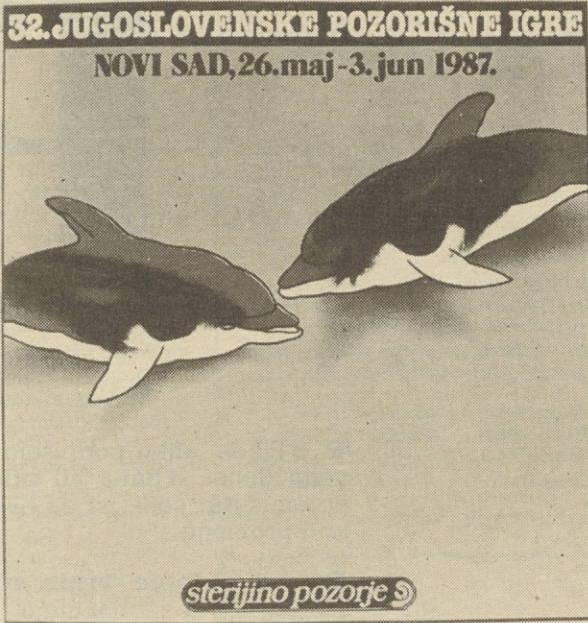
Za uprizoritev komedije Za narodov blagor

Izjemna priznanja SSG na Sterijevevem pozorju

NOVI SAD — Kot je bilo pričakovati po navdušenih izjavah jugoslovanskih kritikov, je predstava Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta »Za narodov blagor«
prejela na novosadskem Sterijevevem pozorju kar nekaj izjemnih priznanj. Naša gledališka hiša je tako potrdila vse obete, s katerimi se je odpravila v vojvodinsko glavno mesto na največjo jugoslovansko gledališko prireditve, celo presegla jih je in odigrala na odru Srbskega narodnega gledališča eno najvidnejših vlog. To je vsekakor viden in prepričljiv uspeh SSG in izbire, da se uprizorijo vse Cankarjeve gledališke stvaritve v predelavi uglednih slovenskih režiserjev in interpretaciji našega ansambla.

Kakšen pa je ta novosadski podvig Slovenskega stalnega gledališča? Konkretno: strokovna žirija, ki ji je predsedoval beograjski književnik Jovan Hristić in ki so jo sestavljali beograjska dramska umetnica Mira Banjac, ljubljanski teatrolog Andrej Inkret, zagrebški režiser Joško Juvantić in sarajevski teatrolog Josip Lešić, je SSG podelila dve nagradi. Nagrado za najboljšo režijo je tako prejel Dušan Jovanović, med najboljšimi igralci, ki so prejeli priznanje, pa je tudi Boris Cavazza za vlogo Grozda. To je vsekakor izjemen uspeh, saj je bila konkurenca zelo izenačena in priznanje našemu teatru, ki je fasciniralo s skladno skupinsko igro in studioznimi vlogami, kot je bilo rečeno prejšnji četrtek na okrogli mizi dan za nastopom SSG v uradnem tekmovalnem sporu, ki ga je letos oblikoval selektor Vasa Predan. In še na nekaj moramo opozoriti.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Začel se je brionski vrh

BRIONI — Preveč kriznih žarišč se je nakopičilo v Sredozemskem morju, da bi članice nevrščenega gibanja, ki obdajajo ta bazen in so same neposredno soočene z nevarnostjo izbruha še širših razsežnosti, še naprej križem rok gledale na razplet. Zato je odločitev, da bi sklicali drugo zasedanje zunanjih ministrov sredozemskih nevrščenih držav, povsem razumljiva, kot je tudi razumljiva želja, da bi to postal pogostejša oblika ustvarjanja skupne, predvsem miroljubne politike.

Seveda, ne gre za nikakršno ločeno politiko, ki izstopa iz okvirov nevrščenosti v celoti, ampak je to v skladu s prizadevanji, da bi članice globalno sprejeto politiko poskušale uresničevati na manjši in morda zato bolj prožni skupini, na področju, kjer tudi živijo. Da gre ravno za takšno razmišljanje, potrjuje tudi sklop vprašanj, ki jih ministri obravnavajo in za katera je treba najti najprej skupno oceno in nato opredeliti način njihovega uresničevanja.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Petovlje: včeraj obsodili goriška misovca

MARKO WALTRITSCH

BENETKE — Luigi Coana, načelnik svetovalske skupine MSI v goriškem občinskem svetu ter kandidat v parlament, in Raffaele Zefilippo, pred kakim letom član goriškega vodstva te stranke, sta bila včeraj na porotnem sodišču v Benetkah, kjer sta bila najprej zaslišana kot prič, aretirana. Proti njima se je popoldne vršil proces po hitrem postopku zaradi krivega pričevanja. Obsojena sta bila na 6 mesecev zapora pogojno (javni tožilec Ferrari je zahteval po 8 mesecev zapora pogojno). Coana in Zefilippo, ki sta že bila zaslišana pred nekaj dnevi, sta trdila čisto nasprotno od tistega, kar je na sodišču zagovarjal njun nekdanji kamerad Giovanni Guarini.

V vodstvu goriške MSI sta Coana in Zefilippo bila tudi v letih 1978 in 1980, ko je prišlo do dogodkov, o katerih je bil včeraj govor na sodišču. Leta 1978 je prišlo v MSI do razkola. Skupina parlamentarcev je v želji, da bi z desne podpirala KD, izstopila iz MSI in ustanovila stranko Democrazia nazionale. Na volitvah ta ni imela uspeha. Odpadniki so

izstopili iz MSI, ta pa odstopa ni sprejela in jih je izobčila. Tako je bilo tudi v Gorici, kjer so odpadniki Giovannija Guarinija, bančnega uradnika, izločili iz stranke po sklepu razsodišča.

Proti Guariniju pa so goriški fašisti imeli precej odprtih računov. Goriškemu sodniku so ga prijavili, da je ob volitvah 1978 poneveril podpise volivcev v prid kandidaturi stranke Democrazia nazionale. Proti njemu so na goriškem sodišču pričeli sodni postopek. O tem Guarini ni obvestil ravnateljstva Bance del Friuli. Iz časopisnih člankov so v vodstvu banke to ugotovili in Guariniju leta 1980 očitali, da jih ni obvestil, kot določajo njih pravila, da je proti njemu odprta preiskava.

Stvar se je takrat končala brez posledic za Guarinija. Pred kratkim pa so ga iz Gorice premestili na centralo v Videm, kjer je prav tako opravljal posle blagajnika. Pred nekaj dnevi, potem ko je prvič pričal na sedanjem procesu v Benetkah, pa so ga premestili v caveau banke, kjer nima stika s klienti.

Vedeti pa je treba, da je takrat prišlo do ostrega spora med Guarinijem na eni strani ter goriškimi

voditelji MSI na drugi. Guarini je očitno na namig svojih novih prvakov iz Rima obtožil Giorgia Almiranteja in Ena Pascolija, da sta z denarjem podprla v Španijo pobege Carla Ciccittinija, ki je obtožen atentata v Petovljah. Odtod tudi obtožba dveh fašističnih prvakov, ki sta bila do začetka sedanjega procesa v Benetkah med obtoženci in amnestirana tik pred začetkom procesa. Spor med Guarinijem in volilnimi goriškimi fašisti ima torej veliko pomembnejše ozadje od tistega, ki bi ga lahko videli na prvi pogled. Včerajšnja epizoda se je torej zdela nekako izven sedanjega procesa v Petovljah. Sodniki pa so očitno menili, da se uokvirja v celotno dogajanje v zvezi z atentatom v Petovljah in s kasnejšo preiskavo o tem atentatu.

Ob robu sedanjega procesa v Benetkah pa preiskovalni sodnik v tem mestu Felice Casson vodi še dodatno preiskavo. Karabinjerskega polkovnika Manlia de Lagudio, ki je bil v sedemdesetih letih v Padovi in nadzoroval fašistične skupine v Benetkah in Padovi, je dal Casson včeraj aretirati zaradi nepopolnega pričevanja.

Košarka: evropsko prvenstvo

Poraz Jugoslavije

□ □ □

Nogomet: kvalifikacije za EP

Švedska premagala Vicinijevo Italijo

□ □ □

»Giro«: včeraj množični sprint

Zmaga Bontempija

□ □ □

Nogomet: italijanski pokal

Napoli in Atalanta v velikem finalu

● Craxi

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ne perspektive. Tržajske politične in gospodarske problematike se voditelj PSI v svojem govoru sploh ni dotaknil, razen kratkega stavka, s katerim je povedal, da je krajevno zavezništvo med PSI in Listo za Trst »dobra stvar«, ki jo je prišel podpirat, češ da prispeva k razčiščenju lokalnih političnih razmer-in k utrditvi Trsta.

O vprašanju obstoja in potreb slovenske narodnostne skupnosti Craxi ni govoril, pač pa je o tem spregovoril predsednik Liste za Trst, ki je na odru nastopil pred njim. Cecovini je dobesedno dejal, da LpT »spoštujte Slovence, toda hoče hkrati zaščititi pravico mesta do italijanskega značaja« in odločno zavrca »bilingvizem«, kar naj bi jo bilo tudi preprečilo o koristnosti volilnega zavezništva s PSI. Pohvalil se je z neskaljeno močjo Liste za Trst, kar naj bi dokazoval tudi njegov nastop ob Craxiju. Med drugim je Cecovini tudi zatrdil, da je pravzaprav LpT izbrala kandidata PSI za senat Agnelija, ki mu zaupa, kot je dokazala pri njegovi izvolitvi (za kratek čas) za župana in nato za superintendanta Verdija.

Prvi je bil na zborovanju nastopil pokrajinski tajnik in kandidat za poslansko zbornico Seghene, ki je zagovarjal zavezništvo PSI z Listo za Trst, češ da omogoča izvolitev še enega poslanca in enega senatorja, pri čemer je ostro zavračal kritike tega zavezništva, ki prihajajo od krajevene KD in KPI, češ da odražajo zgolj težnjo po ohranjanju hegemonije teh dveh strank na krajevni ravni. Omenil je tudi sožitje in obstoj različnih stvarnosti v Trstu.

● Izjava

NADALJEVANJE S 1. STRANI

svobodo in tudi veliko prijateljstva med obmejnimi državami. To je splošen položaj. Potem imamo problem skupnosti in etničnih skupin, ki so manjšinske, in mi moramo zagotoviti, ker smo demokratska država, pravice vseh. Truditi se moramo, da poskrbimo, da se svoboda vseh usklajuje, da se pravice uravnavajo, tako da se nihče ne znajde v položaju trpljenja ali nelagodnosti. Treba je torej delati za to, da poskusimo ne dramtizirati stvari, da najdemo pravične in uravnotežene rešitve. Toda mnogo je odvisno, ne toliko tu kot drugje, tudi od duha, s katerim se lotevamo problemov. Če se problemi obremenjujejo z negativnim duhom, postajajo težko rešljivi. Če se jih pa lotevamo z dobro voljo, z duhom razumevanja in solidarnosti med italijanskimi državljani, mislim, da jih je lažje reševati.

● Izjemna priznanja SSG

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Uprizoritev »Za narodov blagor« je dosegla absolutno tretje mesto v ocenah jugoslovanskih kritikov, kar je dodatno priznanje in to za vse elemente, ki so oblikovali tržajsko postavitev. Komedija »Za narodov blagor« je namreč zbrala 8,18 točke, na prvo mesto pa so se uvrstili »Rodoljubi« Jovana Sterije Popovića v postavitvi beograjskega Jugoslovanskega narodnega gledališča (9 točk) in na drugo Grumov »Dogodek v mestu Gogi« v uprizoritvi ljubljanskega Slovenskega narodnega gledališča (8,5 točke). To je rezultat ankete med kritiki.

Kar zadeva uradne nagrade Sterijevega pozorja, pa moramo zapisati tole: nagrado za najboljši sodobni tekst je prejel Dušan Kovačević za delo »Sveti Georgije ubije aždaho«; nagrad za odrsko dramatizacijo ter odrsko adaptacijo niso podelili; najboljša predstava v celoti so »Rodoljubi« v izvedbi Jugoslovanskega narodnega gledališča iz Beograda; nagrado za najboljšo režijo je prejel, kot rečeno, Dušan Jovanović za delo pri tržajskem »Narodovem blagru«; pet nagrad za najboljše igralske stvaritve so prejeli Boris Cavazza, Silva Čušin (za vlogo Hane v Grumovi mojstrovini, ki jo je uprizorila ljubljanska Drama), Branislav Lečić (vloga v »Rodoljubih«), Radoslav Milenković (Sveti Georgije ubije aždaho) in Petar Temelkovski (predstava »R« Dramskega teatra iz Skopja); nagrada za scenografijo je šla Geroslavu Zariću (Sv. Georgije ubije aždaho), za kostumografijo pa Biljani Dragović (Rodoljubi). Izredno nagrado Sterijevega pozorja so podelili režiserju Dejanu Mijaću za »interpretacijo in posodabljanje« Popovićevih dram, nagrada za najboljšo kritiko je šla Daliboru Foretiću, nagrado za teatrologijo pa je prejel Jovan Hristić.

Tak je torej izid letošnjega Sterijevega pozorja, na katerem je povsem enakovredno nastopalo tudi Slovensko stalno gledališče. Uspeh našega teatra je toliko večji, če pomislimo, v kakšnih pogojih le letos delalo in kako razcefranemu in pisanemu občinstvu se v našem prostoru obrača. Nagrade SSG pa so tudi dokazilo, da inventiva, drznost in nekompromisnost se v umetniškem delu skoraj vedno izplačajo, seveda, če gledamo na to iz strogo umetniških, ne pa aprioričnih spekulantskih premis. (mč)

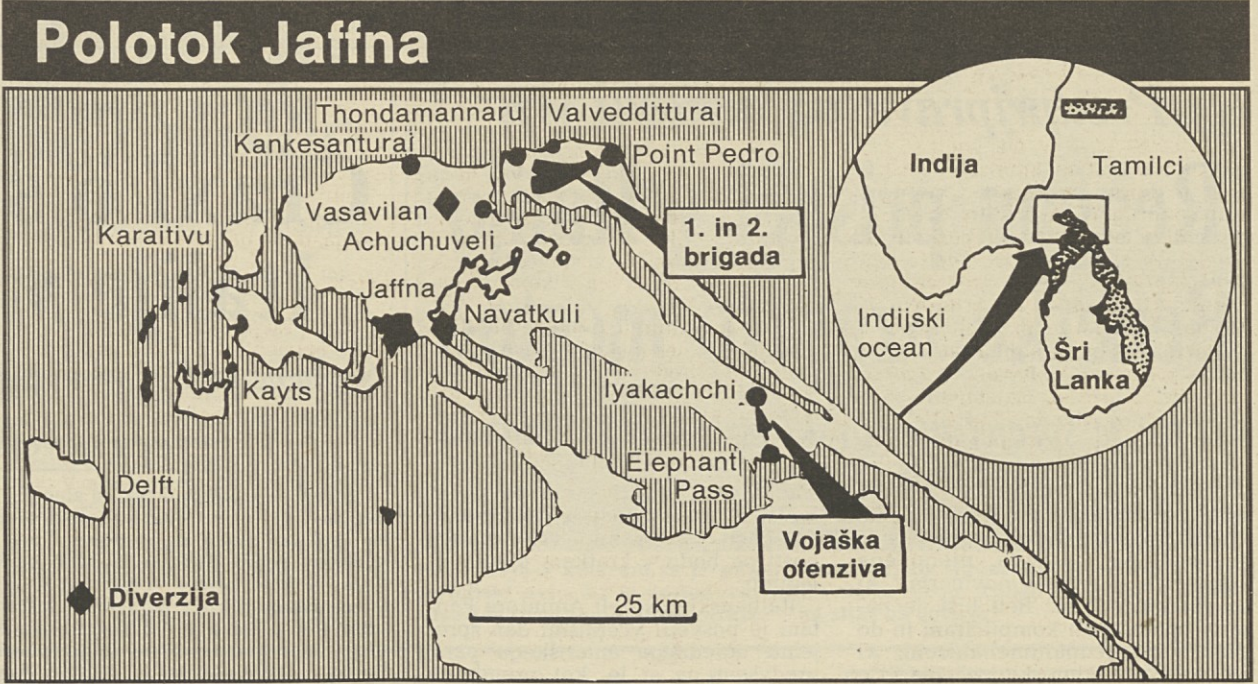
Odnosi med Indijo in Šri Lanko so še vedno zelo napeti

Ribiške ladje s pomočjo lačnim Tamilom so se pod grožnjo orožja včeraj umaknile

Indijsko neoboroženo brodogve, ki je peljalo živež sestradanim Tamilom na Šri Lanki, se je včeraj popoldne moralo vrniti, ne da bi dalo obleganemu civilnemu prebivalstvu Tamilov potrebno pomoč.

Odnosi med indijsko in šrilanško vlado so se po sklepu newdelhijske vlade, da bo priskočila na pomoč rojakom iz Šri Lanke, hudo zaostriili. Indijski nameri pa se je takoj postavila po robu vlada predsednika Jayewardeneja, ki je obljubila, da bo, če bo to potreba, posredovala tudi z vojsko. Tako se je včeraj tudi zgodilo. 20 indijskih ribiških ladij je dopoldne odplulo iz indijskega pristanišča na otoku Rameswaram, ko pa so dospele do šrilanških teritorialnih voda, so brodogve prestregle vojne ladje Šri Lanke. Po večurnem pogajanju med vladnimi predstavniki in zastopniki indijskega Rdečega križa, ki so neposredno skrbeli za operacijo, so se ribiške ladje umaknile.

Na zemljevidu so prikazane dosedanje ofenzive vladnih sil, v krogu pa je označeno tisto območje Šri Lanke, kjer je večina prebivalcev Tamilov.

● Začel se je brionski vrh

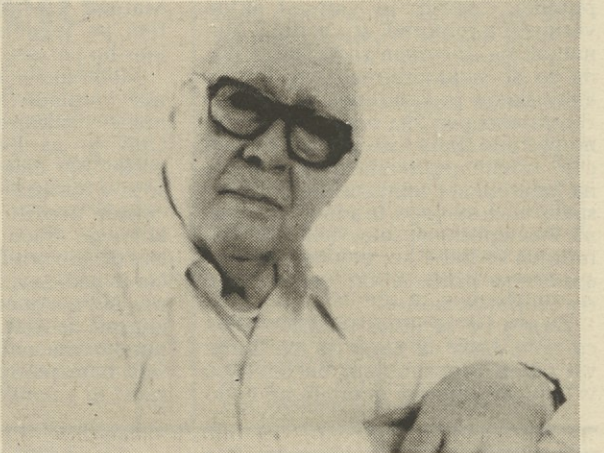
Funkcionarji, ki so dan pred začetkom srečanja oblikovali skupno delovno besedilo oziroma dnevni red in se pri tem opirali na februarско srečanje strokovnjakov v Beogradu, so ministrom predložili štiri sklope vprašanj: ocena razmer v Sredozemlju seveda s poudarkom na kriznih žariščih in preseganje različnih gledanj, sodelovanje med neuvrščeniimi v tem prostoru, kot tudi sodelovanje z vsemi ostalimi sredozemskimi državami tako na političnem kot tudi gospodarskem področju. (Da zanimanje za takšno sodelovanje obstaja tudi pri drugih, priča tudi navzočnost Grčije in Španije v vlogi opazovalk). Doseči, da bodo prizadevanja za mir in varnost v Evropi postala stalna sestavina mirovnih procesov v okviru konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, in nazadnje zagotoviti kontinuiteto skupnega delovanja preko podobnih srečanj. Skorajda ni dvoma, uvodni govor ministrov pa to potrjujejo, da ne bo večjih težav pri iskanju skupne ocene razmer, ki so, povedano z nekaj besedami,

prišle do tiste točke, ki je je nemogoče obvladati, kar izkoriščajo velesile in svoje interese branijo s križarkami in letali, s podpihovanji starih sovraštev, s pritiski in izsiljevanji. Prav tako ne bi smelo biti večjih težav pri iskanju izhodišč za sodelovanja z vsemi na tem področju in z Evropo bodiši na političnem bodiši na gospodarskem področju.

Vse to pa bo premalo, če v arabskem in severnoafriškem delu Sredozemlja ne bodo izstopili iz tradicionalnih okopov nezaupanja, če ne bodo premostili razlik do palestinskega vprašanja (ne samo verbalno) in predlogov za mednarodno mirovno konferenco o Bližnjem vzhodu. Uspeh srečanja na Brionih ne bo moč meriti po enotnosti okrog skupne izjave, ampak po konkretnih skupnih akcijah, po enotnosti v vsakodnevni politiki, v kateri niti eno področje delovanja ni bolj ali manj pomembno od drugega področja.

ZORAN SENKOVIČ

Umrl Andres Segovia

94-letni španski kitarist Segovia je predsinočnjim umrl v Madridu (AP)

JUNIЈ 87

BTP

Buoni del Tesoro Poliennali

- BTP se lahko podpišejo pri okencih zaveda Banca d'Italia ali pri drugih bankah po emisijski ceni, ne da bi plačali kakršnekoli provizije.
- Nudijo letne bruto obresti v višini 9,15%, ki se izplačujejo v dveh enakih šestmesečnih obrokih.

- Nudeni letni donos je v skladu s tekočimi obveznicami na tržišču.
- Nove triletnе in petletne zadolžnice se nudijo občinstvu v podpis proti gotovini.
- Imajo široko tržišče in se po potrebi zlahkoto vnovčijo.

V podpis od 1. do 5. junija

Emisijska cena	Rok	Efektivni letni donos	
		bruto	neto
98,75%	3 leta	9,87%	9,24%
	5 let	9,69%	9,08%

BTP

Plenarno zasedanje Alpe-Jadran in Arge-Alp

PORTOROŽ — V teh dneh se je v Portorožu sestala komisija vodstvenih organov delovnih skupnosti Alpe-Jadran in Arge-Alp. Srečanje, ki sodi v okvir rednih periodičnih dveletnih sestankov je služilo tudi kot priprava na »vrh« predsednikov članic Alpe-Jadran in Arge-Alp, ki bo na Bledu 15. in 16. oktobra letos.

Portoroškega sestanka so se udeležili predstavniki Bavarske, Gornje Avstrije, Koroške, Salzburške, Štajerske, Burgenlanda, Tirolske, Slovenije, Hrvaške, avtonomnih pokrajin Trento in Bocen, kantona Ticino, italijanskih dežel Veneta, Furlanije-Juljske krajine, Lombardije, Tridentinske-Gornjega Poadižja in madžarskih pokrajin Vaš in Gyor — Sopron.

Na sestanku so v bistvu pripravili dnevni red oktobrskega plenarnega sestanka; poleg tega so sestavili tudi predlog resolucije, v kateri se izraža željo, da bi se medsebojno sodelovanje še razširilo in okrepilo.

Poleg tega so na srečanju obravnavali vprašanja, ki so povezana z mednarodnimi povezavami in z možnostjo, da bi uvedli meddeželne letalske zveze; govorili so nadalje o sporazumu glede štetja vsega prometa, ki naj bi ga izvedli leta 1990, o zaščiti gozdov, zemeljskih površin in voda, o problemu skupnega kulturnega potnega lista, o nalezljivih boleznih in o izboljšanju medsebojnega informiranja.

V Portorožu je bila poleg vseh teh problemov poudarjena važnost sodelovanja na tehnološkem področju in problemov, ki zadevajo nadaljnje možnosti razvoja novih oblik energetskega varčevanja.

Glede informiranja javnosti je bil podčrtan predlog, po katerem bi treba razširiti obstoječe sodelovanje v radijskem in televizijskem okviru v delovni skupnosti Alpe-Jadran tudi na Arge-Alp.

Glavna tema plenarnega zasedanja predsednikov obeh delovnih skupnosti na Bledu bo vsekakor ekološkega značaja; odvijalo se bo namreč pod geslom: »Čas, da rešimo gozdove, se izteka«.

Marjan Miklavc razstavlja v Hrpeljah

SEŽANA — Do 8. junija bo v zadružnem domu v Hrpeljah na ogled razstava akvarelov in perorisb amaterskega slikarja Marjana Miklavca iz Sežane. Na otvoritvi, ki jo je pripravilo novoustanovljeno kulturno umetniško društvo Hrpelje, je o umetniškem svetu Miklavca spregovoril Aleksander Peršolja, tajnik sežanske Zveze kulturnih organizacij. Med drugim je omenil, da je to druga Miklavčeva samostojna razstava v letošnjem letu in da je razstava v Sežani doživela izrazito zanimanje med obiskovalci. Temu gre zasluga slikarskemu svetu umetnika, ki s prefinjeno roko upodablja kraške motive, predvsem kraške kamnite hiše, poslopja, svet, ki je slikarju že od mladosti prišel k srcu. Motivi hiš in vaških vedut so zelo kompozicijsko dovršeni in izražajo pogled na staro, a v bistvu zelo kvalitetno ljudsko stavbarstvo. Zanimivost in privlačnost motivov izražajo detajli. Tudi ruševine in propadajoči svet ne deluje kot opomin in opozorilo, ampak so vse slike estetsko sprejemljive in prava paša za oko. Njegov prefinjen smisel za prostor ga uvršča med slikarje, ki s svojo privlačnostjo vzbujajo pri gledalcu pozornost. Zato ni nič čudnega, da je prejšnja razstava v Sežani zbudila veliko pozornost med obiskovalci.

Slike s kraško tematiko so prijeten okras v stanovanju. Razstavljena dela so tudi na prodaj.

Da je kulturno življenje na območju Brkinov zaživelo, nam poleg številnih ljubiteljev gledaliških in glasbenih predstav abonentov pričajo tudi številne kulturne prireditve. Ena takih je bila tudi predstava Sergeja Ferrarija, gledališkega igralca Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica, ki se je po otvoritvi slikarske razstave predstavil s monodramo Pepe Žabar, glavni vratar. Ferrari, rojen 1933. leta v Komnu, se je tokrat pojavil tudi kot režiser in obiskovalci v Hrpeljah so ga z navdušenjem sprejeli.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

vesti z dežele - vesti z dežele

Danes seja deželnega sveta F-JK

TRST — Deželni svet Furlanije-Juljske krajine se bo ponovno sestal danes dopoldne.

Na dnevnem redu je razprava o dveh zakonskih osnutkih: prvi zadeva spremembe večletnega načrta 1987-89 in proračuna za leto 1987 (poročevalec je republikanski svetovalec Ciriani), drugi pa govori o prenosu in okrepitvi delovanja zemljiške knjige.

Dnevni red seje predvideva tudi vrsto glasovanj za izvolitev predstavnikov tehničnega posvetovalnega odbora za ribolov, za upravni svet ustanove za razvoj turizma in za nadzorni odbor deželnih institutov za raziskovanje, eksperimentiranje in vzgojno usposabljanje (IRSSAE) ter poleg tega odobritev okvirnega programa za porazdelitev razpoložljivih finančnih sredstev za družinske posvetovalnice, ki so predvidena za letošnje leto.

Izvolitev novega odbornika pa bo na sporedu, kot smo že poročali, po parlamentarnih volitvah.

Volilna kampanja na Deželi

TRST — Funkcionarji deželne uprave in posameznih uradov v tem zadnjem času telefonirajo številnim prebivalcem naše dežele in jih »spominjajo«, da so bili v zadnjem obdobju deležni deželnih prispevkov in da bi zato bilo oportuno, da bi 14. junija glasovali za stranke in posamezne kandidate, ki odgovarjajo imenu deželnega odbornika, ki je podpisal odlok o podelitvi finančnega prispevka.

Tako je zapisano v vprašanju, ki so ga podpisali vsi deželni svetovalci KPI (prvi podpisnik je načelnik skupine Silvano Tarondo) in posredovali predsedniku deželne vlade Adrianu Biasuttiju s prošnjo, da bi na vprašanje odgovoril že na današnji seji. Svetovalci KPI predvsem sprašujejo, kaj namerava ukreniti, da bi preprečil in zaustavil tako volilno kampanjo in kakšne ukrepe namerava sprejeti do odgovornih za tako ravnanje.

od četrтка do četrтка

ŠE O »DEVINSKIH VPRAŠANJIH«

Stanislav Renko

Verjetno se je v zadnjih dvajsetih in več letih marsikateri bralec ob branju poročil o prireditvah v spomin na velikega nemškega pesnika Rilkeja - večletnega gosta na Devinskem gradu - prizadeto vprašal, zakaj se tudi Slovenci nismo spomnili tega slavnega gosta naše obale - najlepše v Evropi. No, po sobotni večerni prireditvi »Devinskih elegij«, po poročanju o njej tudi v oddaji nedeljskega večernega ljubljanskega televizijskega dnevnika, z zadoščenjem ugotavljam, da je naše Slovensko stalno gledališče vse dosedanje počastitve pesnika slavnih »devinskih žalostink« odločno prekosilo. Ob poslušanju nedeljskega poročila slovenskega tržaškega radia in v terek o občnem zboru SSG pa smo se spomnili, da ne bi bilo odveč, da za naše bralce ponovimo naš lanski oktobrski »2. okt. 1987« zapis po julijski napovedi sobotne prireditve. Med drugim smo namreč omenili, da je tista napoved vzbudila možnost ovrednotenja te naše prelepe obale med Timavo in Dragonjo po zgledu na primer »Dubrovniških iger« in podobnih poletnih prireditev v Italiji in Jugoslaviji. Dodali smo, da se takšna možnost vsiljuje zlasti ob prebiranju poročil o večdnevni manifestaciji v okviru »Alpe-Jadran« »Evropa - Genti« - »Evropa ljudstev«. Nato pa smo postavili več, vsekakor še vedno zanimivih vprašanj, od katerih naj ponovimo vsaj nekatera:

Mar ni tako rekoč na dlani, da bi vsaj začeli razmišljati o možnosti mednarodne prireditve v okviru Alpe Adria pod naslovom »Devinske igre«?

Zakaj ne bi bilo možno kar v Devinskem gradu?

Mar ne bi bilo kar samoumevno sodelovanje z italijanskim deželnim Teatro Stabile? In z gledališči glavnih in drugih mest ostalih desetih dežel Alpe-Adria? In tudi izven njih? Ali ni za poglobitvega pobudnika poklicano prav naše Slovensko stalno gledališče?

Ali ne bi s tem ovrednotili tudi vloge vse naše narodne skupnosti? In mar ne bi bila dolžnost organizacij, katerih predstavniki sestavljajo našo enotno delegacijo, da tudi o takšni pobudi razmišljajo?

Mar ne bi bile takšne »Devinske igre« lahko jedro sodelovanja npr. z alternativnimi predstavami na Gradu sv. Justa, kjer so že tradicionalne? In z Miramarskim gradom, kjer že toliko let ne privlačujejo skoraj nikogar več oguljene »Luci in zvoki« in bi bilo že kar nujno pritegniti pozornost obisko-

valcev na prireditve v kombinaciji z bodočimi »Devinskimi igrami«?

Ali ne bi bilo lahko prispevek naše skupnosti, da bi postal ta naš Trst ne samo središče znanstvenih ustanov - kot se mnogi hvalijo - z Alpe-Adria z že obstoječo miramarsko fiziko in z načrtovanim sinhrotronom itd., ampak tudi neke vrste umetniško (poleg likovnih razstav na tržaškem gradu)? In kot so Rilkejeve »Devinske elegije« presegle vse meje, tako bi morebitne »Devinske igre« postale morda mednarodni pojem, ki bi pripomogel k brisanju meja v tem delu Evrope. Zato bi bila taka prireditev v duhu znane predosimske izjave znamenitega Slovenca (soustvarjalca gibanja neuvršenih in socialističnega samoupravljanja), da je bil smoter vsega protifašističnega in protinacističnega boja predvsem v dosegi odpravljanja meja v Evropi.

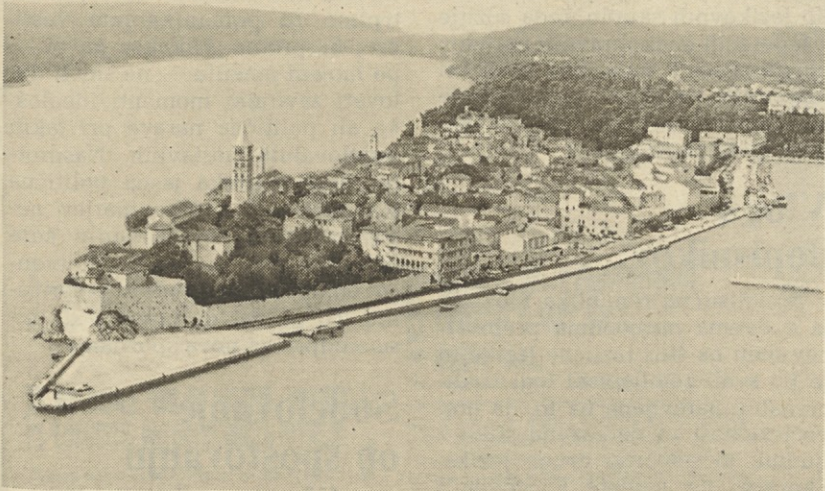
Ko se osem mesecev po objavi teh in takih vprašanj spominjamo, kaj vse se je zgodilo v zvezi z razpravljanjem o našem položaju, zlasti z razpravljanjem najprej v Gorici, pa nato na Brdu in pred tedni o mladini še v Trstu, naj zapišemo, da si je melonarski tednik prav v soboto (»La voce libera« od 30. 4. 1987) v zvezi z zahtevami po globalnem zaščitnem zakonu, privoščil še eno grobo žaljivko, verjetno - spričo predvolilne gonje - doslej najhujša: Melonarski članek je zapisal, da je zasluga njegove Liste za Trst: »...la finora non avvenuta concretizzazione di quel mostro giuridico e politico che passa sotto il nome di tutela globale della minoranza slovena...« - ali po slovensko: »...da se doslej ni uresničila tista juridična in politična nakaza, ki nosi naziv globalna zaščita slovenske manjšine...« Zato gornjim vprašanjem dodajamo tokrat še eno:

Mar ne bi predlagane »Devinske igre« pomenile najbolj učinkovito orožje v tej naši protimelonarski borbi in kulturne odgovor na tisto najnovjšo protikulturno žalitev? Saj vendar nismo pozabili skoraj sto let starega znamenitega gesla pesnika »Jadranskih biserov«:

»Kultura in prosveta - to naša bo osveta!« Saj se zavedamo, da imamo kar sedem obalnih županov: za Devin-Nabrežino, za Križ in Kontovel, za Dolino, za Koper, za Izolo in za Piran, vmes pa občinske svetovalce in odbornike za Trst in Milje ter člane rajonskih obalnih svetov od Barkovelj, Rojana in Grete pa do Čarbole in Škednja, Žavelj ter Lazareta - kot rečeno: od Timave do Dragonje.

Turistični novinarji F-JK na obisku v Kvarneru

Lepote Raba odkrili že pred 50 leti

RAB — Po dveh uspešnih srečanjih na Brionih in v Gorskem kotoru so se turistični častnikarji v deželi Furlanije-Juljski krajini in Reški regiji, v katero spadajo tudi Istra in Kvarnerski otoki, prejšnje dni srečali na Rabu, otoku v Kvarnerskem zalivu, kjer ima turizem zelo globoke korenine in kjer sta delček svoje sreče leta 1936 uživala tudi britanski kraj Edvard 8. in njegova lani umrla soproga Simpson: na Rabu sta se ustavila med križarjenjem po Dalmaciji in uživala v turističnem kopanju na kraju, kjer imajo danes kamp FFK. Sicer pa je Rab zaradi svoje razčlenjenosti sila prikladen za svobodno kopanje, tudi tam, kjer ni uradne oznake FFK.

Častnikarje so o zgodovini otoka ter njegovih preteklih in sedanjih turističnih gibanjih obširno seznanili predstavniki občine in turističnih organizacij. Iz njihovega izvajanja povzema, da je po turističnem prihodu Rab v reški regiji (le-ta je s svojimi 423.000 turisti na dan prva v Jugoslaviji, na devetem mestu, in sicer za Porečem, Umagom, Pulo, Crikvenico, Krkom, Lošinjem in Opatijo. Otok, ki ima za

simbol štiri zaporedne zvonike (skupno z ošiljenim rtom polotoka je podoben štirijamborni jadrnici), je lani obiskalo 3 milijone tujcev s 26 milijoni nočitev. Italijani so na 3. mestu, takoj za Nemci in Avstrijci, na prvem mestu pa so v srcih domačinov: po živahnosti se otočani čutijo zelo blizu sosedov z druge strani Jadrana.

S takšnim obiskom, v katerem niso všteti domači gostje, zlasti neštevilni lastniki počitniških hišic, se med turistično konico 9.000 stalno naseljenim domačinom pridruži še več kot 40.000 tujih turistov. Seveda se razvojni načrti prilagajajo dotoku in kakovosti turistov: povečujejo kapaciteto vodovoda, gradijo nove hotele višjih kategorij, marine za manjša plovila in podobno. Že sedaj razpolaga Rab z lepo marino nasproti samega zgodovinskega jedra, iztočnico za lepa potovanja po Kvarneru.

Z 266 sončnimi dnevi na leto je Rab najbolj osončen kraj v Jugoslaviji. Zanj so značilne blage zime in ne pretopla poletja. Prejšnji dan, prav ob našem obisku, je Velebit, pogorje, ki se

dviga iz morja v neposredni bližini Raba, pobelil sneg, senjska burja, znailec lepega vremena zlasti pozimi in spomladi, pa je pregnala oblačnost. Kadar burja najbolj pokaže zobe, to se dogaja pozimi, je sposobna prevrtni celo avtobus. Tisti dan je bil z morja čudovit pogled na pobeljeni Velebit, turisti iz severnih dežel, ki so zaradi ugodnih cen številni predsezonski obiskovalci, pa so se kot martinčki nastavljali prijetnemu soncu, na svoj račun pa so prišli tudi številni navtičarji.

Turizem, ki se je organizirano začel leta 1889, torej pred skoraj 100 leti, je sedaj poglobitvena gospodarska panoga. To bo tudi ostal, kajti na otoku ne marajo tovarniških dimnikov, kot so nam zagotavljali gostitelji. Večji razmah je zabeležil po vojni: zanj so se zlati časi začeli leta 1956, največje naložbe pa so opravili pred tremi leti. Družbeni in zasebni sektor razpolagata s 30.000 posteljami. Na otoku je veliko izredno lepih hotelov z bazeni in športnimi objekti. Presenetljivo številne so zasebne sobe in apartmaji višjega razreda. V zasebni lasti je kar 86 restavracij, gostiln in manjših lokalov.

Otok je s kopnim povezan prek trajekta v Jablanici, kraja južno od Senja, kakšnih 100 km oddaljenega od Reke. Sedaj vozi po voznom redu in na njem ni drena, poleti, ko vozi neprestano, pa se čakalna doba lahko precej podaljša.

Ta lepi kraj je v naši, slovenski zgodovini zapisan s krvjo. Na njem so italijanski fašisti leta 1942 postavili taborišče za 13.000 internirancev, predvsem Slovencev. Več tisoč jih je za vedno ostalo tam. Njim v spomin so 1956. leta postavili obeležje in vanj vklesali tale verz pesnika Iga Grudna iz Nabrežine, enega izmed internirancev: *Ki ni vas več / zato ste vsepovsod / saj smrt vas je življenju darovala.*

Sredi kamenite ograde obelisk spominja na prestano gorje in na čase, ki se ne smejo ponoviti nikoli več.

To zavezo izpolnjuje tudi turizem, ki z zbliževanjem ljudi odpravlja slepo sovraštvo, leglo tolikega zla. (gv)

V okviru proslav 130-letnice Južne železnice

Deželni proizvodi v Gradcu

TRST — V veleblagovnici Kastner in Oehler v Gradcu se je v prejšnjih dneh začela prodaja vinske in gastronomske proizvodnje ter še umetne obrti iz Furlanije-Juljske krajine. Prodaja teh proizvodov se uokvirja v splošni program proslav ob 130. obletnici »Južne železnice«, ki je preko Gradca povezovala Trst z Dunajem.

Prvi korak za uresničitev te trgovske pobude je bil obisk avstrijskih operaterjev v Trstu, kjer so se na sedežu Trgovinske zbornice udeležili prave »borze« deželnih proizvodov; na njej je bilo prisotnih štirideset podjetij, katerih proizvode so avstrijski izvedenci dobro »pretesli« in jih med njimi izbrali petnajst, ki so po njihovem mnenju v največji meri ustrezala potrebem avstrijskih uporabnikov.

Začetka prodaje v Gradcu se je udeležila delegacija Unioncamere in konzorcija Friulgiulia, ki sta bili med glavnimi pobudniki iniciative. V tem okviru je Friulgiulia organizirala vrsto sestankov med italijanskimi in avstrijskimi operaterji za večjo komercializacijo deželnih proizvodov.

SLOVENIJALES TRGOVINA

doma in v svetu dobro poznan

ENTE FIERA UDINE ESPOSIZIONI

4./8. JUNIJ SEJMIŠČE CORMOR

OPIFEX

RAZSTAVA OBRTNIŠTVA

Združenje sejamskih ustanov

URNIK: 10.00 - 23.00

OD 4. DO 8. JUNIJA

TRST

Razmišljanje ob seminarju skupnosti Alpe-Jadran o novinarstvu

Premagovanje jezikovnih pregrad v novinarstvu

Izziv, odgovornost, dolžnost — Primeri sodelovanja slovenskih medijev z drugojezičnimi in tujimi časniki

SLAVKO FRAS

Ko govorimo o možnostih sodelovanja med sredstvi javnega obveščanja različnih jezikovnih in s tem narodnostnih skupin, se ne moremo izogniti vprašanju, kakšen je pri tem naš novinarski namen, ki nas žene k temu sodelovanju. Odgovor je preprost: težnja po višji stopnji obveščenosti, najprej nas, ki delamo, potem tistih, za katere delamo. Poudariti oboje, se mi zdi pomembno. Najprej moramo biti časnikiarji prepričani, da je naše sodelovanje, ki je izmenjava informacij, misli in vrednostnih predstav, smiselno, nekaj, kar nas človeško bogati in razvija, šele potem bomo ta interes in smotrnost takšnega interesa mogli prepričljivo prenesti na druge. S tem bo dobilo naše osebno spoznanje občo ali vsaj širšo vrednost. Žurnalisti poznamo besedo, vemo, kako polno, a tudi kako votlo zna zazveneti, ampak tokrat se ne ustrašimo reči, da je naše prizadevanje po spoznavanju med ljudmi različnih govoric globoka humana ambicija. Svet je čedalje manjši, razdalje so čedalje krajše, toda medčloveške oddaljenosti kakor da se nočejo zmanjševati. Jezikovne različnosti nas še vedno ločujejo, kakor da ni samo korak do sočloveka. Naši časnikiarski sodelovalni načrti in tudi že sodelovalna praksa so torej prispevek k razumevanju med ljudmi, k njihovemu medsebojnemu osveščanju in s tem k zblizevanju, k zavesti torej, da je med njimi več skupnega kot nasprotujočega si. To pa je prispevek k sporazumevanju med narodi in državami, ki so si jih ustanovili, prispevek k višji, plodnejši stopnji mednarodnega in medčloveškega sožitja. S takšnim sodelovanjem spodbujamo korenine sovraštva, ki je zaznamovalo našo zgodovino. Motivacija je konkretna, obeti realni, odvisno je od naše volje, zagnanosti, potrpežljive vztrajnosti, kako hitro se bomo približali temu cilju.

Beseda nosilka kulture

Človekov razpoznavni znak je jezik in če naj bo ta aksiom neposredni prehod k temi tega referata, potem moramo ugotoviti, da je vprašanje jezikovnih razlik v prostoru, v katerem delujemo, temeljnega pomena za potek in uspeh naših prizadevanj. Beseda je novinarjevo »produksijsko sredstvo«, toda beseda ni samo sporočilo. Beseda je nosilka kulturne zgodovine, je sinteza izkušenj nekoga naroda, je živ organizem. Vnaprejšnji pogoj za večjezično časnikiarsko sodelovanje je spoštovanje drugačnosti, zavest odgovornosti za avtentično posredovanje vednosti o drugem, sposobnost, resnično dojeti resnico drugega. To pa predpostavlja resnično poznavanje njegovega jezika, celostno dojemanje besede, s katero se izraža. Če bi se podali v sodelovanje, ne da bi se tega docela zavedali, potem bi se naše medsebojno obveščanje sprevrglo v izmenjavo ploskih sporočil, suhih dejstev, obrabljenih klišejev. V našem sodelovanju ne bi bilo živega duha, globlje resnice, celovitosti življenja. Zato bomo morali posvečati premagovanju jezikovnih pregrad izjemno pozornost. V instrumentariju medijskega sodelovanja v Evropi — Evropi zgodovinskih narodov in pristinih domovin — mora biti vgrajen močan blok osebnosti, ki so resnično sposobne dojeti duha jezika tistega naroda, o katerem hočemo nekaj sporočiti lastnemu narodu v lastnem jeziku. To je še zlasti pomembno zaradi tega, ker živimo na območju s številnimi jeziki, ki pa številčno niso proporcionalni. Na tem kontinentu ne poznamo

Sodelovanje med mediji za premagovanje razlik

V Porečah ob Vrbskem jezeru na Koroškem je bil pred dobrimi desetimi dnevi seminar delovne skupnosti Alpe-Jadran posvečen sredstvom množičnega obveščanja. Sedaj skupnosti predseduje koroška deželna vlada, ki je bila tudi pobudnica in organizator seminarja, na katerem so se križale povsem filozofsko zgodovinske teme z bolj stvarnim časnikiarskim pristopom. V ospredju je bilo najprej osnovno vprašanje, kaj dežele Alpe-Jadrana sploh združuje, nato pa s tem tesno povezano, kaj naj naredi sredstva množičnega obveščanja za boljše povezavo in na kakšen način.

O prvi temi so govorili razni univerzitetni profesorji, ki so poudarili zgodovinsko povezanost obsežnega teritorija dežel in držav vključenih v skupnost Alpe-Jadran, zelo tesne zlasti kulturne vezi, katerih vplivi so opazni tudi sedaj. Vse te dežele so obrobne in daleč od svojih glavnih mest, združuje jih meja, ki je pogosto bila povod za krvave spopade. Povsod žive nacionalne manjšine, ki uživajo ponekod boljši, drugje pa slabši tretman.

Prav v tej različnosti, pestrosti zgodovinskih in drugih okoliščin, pa sta čar in perspektiva skupnosti Alpe-Jadran, ker je prav v poudarjanju regionalnosti tudi izhod iz zaskrbljujočih perspektiv modernega sveta, ki vodijo v poenostavljanje, v poplitvitev in ceno banalnost.

Vse to velja še posebej in v poudarjeni meri za sredstva množičnega obveščanja, ko postajajo televizijski programi serijsko blago, izdelano za ves svet enako, združujejo se dnevniki in vsi smo obdani s preveliko množico serijskih vesti in poročil, informacij, ki jih v bistvu niti ne potrebujemo.

Poudarjanje regionalnega, tradicij majhnih, pa vendar ne provincialno zaprtih konservativnih skupnosti, je najbrž rešitev in gibalo napredka, ki je uperjen k človeštvu in k krepitvi aktivne osebnosti.

Zato je bilo na zasedanju tako mnogo govora o medsebojnem obveščanju in o nekaterih važnih dosežkih. Zlasti sta se lahko pohvalili ljubljanska in av-

strijska televizija za res mnogo skupnih uspešnih projektov in za obetavne načrte. Mnogo je bilo že ustvarjenega na področju časnikiarskih agencij, kjer so aktivne jugoslovanski Tanjug, italijanska Ansa in avstrijska Apa. Tudi naš dnevnik po tej zaslugi prejema vsak dan zanimiv izbor vesti jugoslovanske agencije Tanjug, tako da lahko mnogo bolje, hitreje in točneje obvešča svoje bralce o zadnjih jugoslovanskih dogodkih. Tako sodelovanje je najbrže osnovna pot za premagovanje razlik, za zblizanje, saj je organsko, temelji na časnikiarskem pristopu in torej na vesti, ki ljudi resnično zanima in s tem na zblizavanje različnih prostorov.

Slabše pa je pri tiskani besedi. Tudi na tem simpoziju so precej bučno spregovorili predstavniki raznih, razkošno opremljenih in reprezentančnih revij, ki pa so bolj odraz dobre volje in želje po zaslužku, saj s svojo nizko naklado in nerazširjenostjo le malo pomenijo v življenju ljudi.

Zanimivi so predlogi o bližnjem sestanku odgovornih urednikov dnevnikov vseh dežel področja Alpe-Jadran, ki bodo lahko izdelali skupni program sodelovanja na konkretni časnikiarski ravni. Zanimivi so programi sodelovanja časnikiarskih zbornic in sindikatov in izmenjave novinarjev na raznih ravneh. Najbrž ni naključje, da so predlog izdelali trije časnikiarji: odgovorni urednik dnevnika Alto Adige Luciano Ceschia, odgovorni urednik ljubljanskega Dela Tit Dobršek in odgovorni urednik Primorskega dnevnika.

Zlasti so bili odmevni posegi Luciana Ceschie, ki je govoril iz svojih poglobljenih izkušenj časnikiarske sindikalista in odgovornega urednika dveh obmejnih dnevnikov, s katerima je skušal in skuša tudi sedaj premagovati razlike, ustvarjati sodelovanje in sožitje.

Na koroškem simpoziju pa je še posebej močno odjeknil poseg slovenskega časnikiarja Slavka Frasa, katerega zaradi tehtnosti in zanimivosti tudi za naše čitatelje objavljamo skoro v celoti.

B. S.

pojma lingua franca in ga tudi ne bomo uvajali. Naše sodelovanje izvira iz svobodne odločitve, ta pa je bila možna samo ob zavesti, da nas združuje načelo jezikovne enakopravnosti. To nas vse zavezuje. Najprej nas časnikiarje, posamično, da iščemo poti k razumevanju svojih kolegov, pa tudi naše delovne skupnosti, da iščejo in nam preskrbijo za avtentično posredovanje sporočil iz drugega jezika kvalificirane osebnosti.

Prisotnost manjšin osmišlja sodelovanje

Ne bi bilo mogoče, mogoče ne bi bilo niti odpustljivo, če bi novinar, ki prihaja iz Slovenije in Jugoslavije, v tem kraju, tej deželi in tej državi posebej ne poudaril, kolikšno prednost za evropsko medijsko sodelovanje nam pomeni obstoj narodnostnih manjšin na območju, ki ga zajema delovna skupnost Alpe-Jadran. Ljudje, ki so v dolgotrajnem in končanem procesu nastajanja evropskega političnega zemljevida ostali zunaj meja svojih matičnih narodov, so dodatna osmiselitev naših informacijsko-kooperacijskih projektov. Zagotavljajo nam tudi višjo kakovost sodelovanja, v smislu avtentičnosti medsebojnega sporočanja. Ne morem si zamisliti za naše namene bolj kvalificiranega sodelavca, kot je kak koroški slovenski študent v Celovcu, ki ne samo da aktivno obvlada slovenščino in nemščino, temveč so mu odprte vse duhovne razsežnosti teh dveh jezikov, ali prekmurski Madžar, ki sta mu Petöffy in Prešeren enako blizu, ali abiturient piranske italijanske srednje šole, dvojezični slovenski ali italijanski intelektualci v Trstu, dvojezični gradiščanski Hrvat. Ne podcenjujem števila tistih, ki so se ali smo se naučili drugega jezika v šolah ali ker je življenje to od nas terjalo, čeprav je žal res, da je takih več pri manjših in manj pri večjih narodnih oziroma jezikovnih skupinah — precej jih je in ob pametni in perspektivni izobraževalni politiki, tudi v manjših redakcijah, jih je kmalu lahko več; vsekakor pa najbrž ne

more biti nobenega dvoma, da so ljudje, ki so od malega rasli z dvema jezikoma, ki jim je razumevanje obeh jezikov tako rekoč v krvi, za potrebe tesnejšega in učinkovitejšega sodelovanja evropskih sredstev javnega obveščanja prvenstvenega pomena. Ko se bo to naše sodelovanje razvijalo, bi bilo priporočljivo, da se te — ponavljam — velike prednosti zavedamo in jo tudi optimalno izkoristimo. Ne bi pa rad zamudil priložnosti še za naslednjo opombo: če tako ravnamo, posebej poudarjamo funkcijo mostu narodnostnih manjšin, to pa je v našem času in v vseh časih politično zelo relevantno. Isto velja za ljudi različnih narodnosti, ki po Evropi iščejo novo eksistenco in začenjajo dobivati dvojne identitete.

Sodelovanje med mediji v SFR Jugoslaviji

Če z jezikovnega vidika govorimo o sodelovanju evropskih medijev, potem je s tega vidika za nas gotovo zanimivo vprašati se, kako poteka sodelovanje med jugoslovanskimi sredstvi javnega obveščanja. Jugoslavija je večnacionalna država. Tisto, čemur pravimo profesionalni žurnalizem, se dogaja pri nas v več kot desetih jezikih. Premagovanje jezikovnih pregrad je torej za nas vsakodnevno dogajanje. Poznavalci jugoslovanskih jezikov, kvalificirani prevajalci, so nepogrešljiv sestavni del redakcijskih teamov. Pri nas velja načelo, da je vsak list, vsak elektronski medij, ne glede na velikost jezikovnega zaledja, hkrati tudi jugoslovanski, kar pomeni, da spremlja, z močnejšimi ali šibkejšimi poudarki seveda, družbeno dogajanje na področju celotne države. Profesionalno sodelovanje med jugoslovanskimi redakcijami je potemtakem nekaj nujnega in samo po sebi umevnega, ne glede na to, da imamo zelo razširjeno dopisniško mrežo po republiških in pokrajinskih centrih in je torej neposredna informacijska zveza vedno zagotovljena. Obstaja intenzivna komunikacija, ki omogoča relativno enakomerno stopnjo obveščenosti o političnih in duhov-

nih procesih v vseh predelih države. Kolikšno vlogo ima pri tem obvladovanje različnih jezikov v novinarskem poklicu, si je verjetno lahko predstavljati. Zlasti kadar postane družbeni položaj v tem ali onem predelu države zapleten ali kočljiv, kadar preživljamo krizna obdobja, kakor zdaj, je razumevanje jezika lahko odločilnega pomena za kvaliteto in učinkovitost novinarske informacije. Zato si močno prizadevamo, da bi bili usposobljeni za avtentično razumevanje. Ne trdim, da smo dosegli optimum. Tudi pri nas prevladuje inercija večje vplivnosti večjih jezikovnih skupin, toda sožitje v federaciji enakopravnih narodov in narodnosti nam kot politični imperativ narekuje prizadevanje po enakomerni porazdelitvi bremen sporazumevanja.

Vloga dopisnikov

Socialistična republika Slovenija z dvema milijonoma prebivalcev meji na štiri različne jezike in je po svoji zemljepisni legi tradicionalno naravnana na to, da goji večjezičnost in da razvija stike z ljudmi, ki govorijo druge jezike. Skorajda ne najdete v Sloveniji človeka, ki vsaj za silo ne bi znal artikulirati tudi drugače, ne samo po slovensko. To postavljam na začetek svojega poročila o sodelovanju slovenskih medijev s tujimi zaradi tega, ker je razmeroma močna razvejanost novinarskih stikov čez mejo razložljiva tudi iz geografskega položaja in nacionalne zgodovine. Trst, Dunaj, Zagreb, Praga, Pariz, to so bili gospodarski in kulturni centri, h katerim je nekoč nacionalno nesamosvojen in nepriznan Slovenec težil, da bi si izboljšal svoj socialni položaj ali si širil duhovno obzorje. Odhajal je in se vračal. Iz nje je nastajalo komunikacijsko predivo med nami in tujimi deželami in postajalo sestavni del naše miselnosti. S tem ko smo dosegli nacionalno samostojnost in lastno državnost, je naša komunikacijska naravnost pridobila na samozavesti in se iz pasivne spremenila v aktivno.

Rad bi poudaril vlogo, ki jo pri novinarskem sodelovanju čez državne meje igrata občasni in predvsem stalni dopisniki. Osrednji slovenski dnevnik Delo in radijsko-televizijska hiša imata skupno enajst stalnih lastnih dopisniških mest v tujini. Naj naštem krajem, v katerih delajo: Celovec, Dunaj, Trst, Rim, Pariz, Bruselj, Bonn, London, Nairobi, Moskva, New York. Vsak čas bomo imeli lastnega dopisnika tudi v Pekingu. Kolikšno finančno breme pomeni tolikšno število dopisnikov, je drugo vprašanje, ki v naš sedanji pogovor ne sodi. Važno pa je vedeti, da v javnosti obstaja velik interes za njihove observacije in sporočila in da je nasploh opaziti konstantno intenzivno zanimanje za mednarodno politično problematiko. Ti dopisniki — in k njim je treba prišteti »envoyes speciales«, poročevalce s posameznih važnejših dogajanj — so morda najbolj dinamičen in tudi stalno delujoč element sodelovanja slovenskih medijev s tujimi.

Če spregovorim še o spontanosti in ne-formalnih načinih sodelovanja slovenskih informacijskih medijev s tujimi, potem jim po lastnih izkušnjah moram dati prednost pred drugimi. Takšno sodelovanje izhaja iz potrebe in skupnega interesa. Med take štejemo stalne komunikacije med časniki in elektronskimi mediji narodnostnih skupnosti v Sloveniji z matičnimi narodi, na primer madžarskega tednika in radia v Prekmurju s kolegi na Madžarskem, ali dvojezične televizijske postaje v Kopru s tržaškimi in drugimi italijanskimi mediji. Skupni jezik je osnova skupnega sodelovalnega interesa. Sem štejemo tudi večkratne poskuse sistematične izmenjave informacij pri časnikih dveh obmejnih mest, Maribora in Gradca. Bili so tudi poskusi redakcijskega sodelovanja med ljubljanskimi in celovškimi časniki. Če taki stiki občasno uplahnejo, je to dostikrat, rekel bom celo največkrat, posledica preobremenjenosti novinarjev pri siceršnjem delu, pa tudi posledica tega, da so evropski informacijski sistemi v praksi vseh državah danes že tako razviti, da v uredništvih ravno ne trpimo za pomanjkanjem vesti, prej nasprotno. Nikakor pa bi — po mojem mnenju — ne smeli delovati zaviralni momenti ideološke ali politične narave pri takih sodelovalnih nastavkih. Nasprotno, obojestranska jasna politična opredeljenost nas novinarjev neobremenjeno sodelovanje šele omogoča, tako kot pristno toleranco omogoča šele trdno prepričanje. To pa naj ne pomeni, da nismo odprti za nova spoznanja.

Sodelovanje ob spoštovanju razlik

Naj povzamem. Ne nazorske, ne politične in tudi ne jezikovne determinacije ne predstavljajo ovir za sodelovanje evropskih informacijskih medijev, če se to sodelovanje odvija v duhu spoštovanja razlik in če nas preveva volja po izpolnjevanju ene temeljnih dolžnosti našega poklica — ljudem različnih narodnosti pomagati k razumevanju drugih, jih zblizovati in jim krepiti zavest o potrebi mirnega sožitja. Naše različnosti so lahko celo prednost, če je temeljni interes skupen. Načinov sodelovanja je najbrž toliko, kolikor nas bo pri njem udeleženo, rad pa bi poudaril, da bi za začetek v ta namen morali poživiti stike med našimi profesionalnimi organizacijami. Tu mislim na tisti nemški izrek: Durch's Reden kommen die Leut' zusammen (S pogovarjanjem se ljudje zblizujejo).

Vtisi ob nekajdnevnem bivanju v nemškem vele mestu

S Primorskim dnevnikom v Berlinu

»Srečno Berlin ob tvoji 750-letnici.« Tako so »svojemu« Berlinu s številnimi plakati, napisi in najrazličnejšimi okras-kami voščili prebivalci obeh delov mesta, ki mu vsi, domačini in številni priseljenci v vzhodni ali zahodni predel soglasno pravijo »Berlin meine Liebe«.

Sicer pa je dandanes Berlin, ki ga globoko označuje tragična zgodovina zadnjega obdobja, spet čudovito vele-mesto potopljeno v zelenje. Vzhodni predel je bogatejši na zgodovinskih spomenikih, ki so jih ali jih še lepo in z veliko vnemo obnavljajo, zbuja videz skrbno urejene prestolnice, ki tujce očara z neskončnimi alejami in prostirnostjo. Tokrat videz jasno odraža namen: Vzhodni Berlin, uradno tout-court Berlin, je namreč glavno mesto Nemške demokratične republike, na kar tudi opozarjajo napisi in pa razglednice.

Arhitektonsko se Zahodni Berlin oziroma del, ki je pod ameriško-anglo-francosko upravo, bistveno ne razlikuje od predela, ki sedaj tvori prestolnico NDR, razen seveda v značilnostih posameznih četrti. Zelo opazen pa je drugačen pristop k obnavljanju mestnega jedra oziroma k vplivanju življenskega utripa. Zahodnemu Berlinu, ki mu s političnim geslom zelo radi pravijo tudi »otok svobode sredi rdečega morja komunizma«, so namreč na račun veličastnosti, ki je skupaj z znamenito alejo »Unter den Linden« pripadla vzhodnemu delu, nadeli oblike bogatega in živahnega vele mesta, kjer je dovolj vabljive paše za vsakršne okuse. Podkrepi jih seveda mora dovoljšnja gmotna zmogljivost.

Že iz tega bežnega uvodnega zapisa je razvidno, da se svojevrstna usoda Berlina še nadaljuje. Dovolj nazorno priča o tem tudi pretveza, ki so jo osvojili na obeh straneh berlinskega zidu, ko so se odločili za visok jubilej nemškega lepota. Takšna poteza sicer ni tako neobičajen pojav: večkrat se dogodi, da pride do domene o zgodovinskih datumih, ki sicer niso bili posebni mejniki v zgodovini določenega naroda ali države. V berlinskem primeru so na primer tričetr tisočletja namerili od najstarejšega zapisa o enem izmed dveh zaselkov, ki sta s kasnejšim združenjem pravzaprav »ustanovila« bodoče mogočno mesto. Ironija usode je nada-

lje hotela, da se v zgodovinskih aktih prej omenja Cölln kot pa Berlin, kot se je že pred 750 leti imenovala vas ob reki Šprei.

No in na osnovi tovrstnih zgodovinskih dejstev se je sprožilo pestro in kulturno bogato proslavljanje Berlina, čemur na obeh straneh zidu pripisujejo sličen pomen in mu odmerjajo veliko pozornost. To je imelo tudi izreden zunanji odjek, saj že dolgo ni svetovni tisk toliko pisal o Berlinu in se ni vanj, z ene ali druge strani, stekalo toliko turistov. Zanimivo priložnost je zelo oportuno izrabil tudi Primorski dnevnik, saj je med svojo vsakoletno izletniško ponudbo vključil tudi dve petdnevni potovanji v Berlin. Čeprav kratkotrajna, je bila izkušnja nadvse zanimiva, kajti še zmeraj velja stara resnica, da se je v vsakem primeru najboljše pričrati na lastne oči.

Zakoreninjenih in često napačnih predstav o Berlinu seveda takšen nekajdnevni skupinsko-turistični obisk, ko te po točno načrtanem programu vozijo naokrog, ne more pregnati. Nedvomno pa lahko osvetli nekatere plati »berlinskega vprašanja«: na primer, ko vsak posameznik obeh skupin Primorskega dnevnika iz lastne izkušnje ali iz zgodovinskih virov ne bi vedel, da je bil krasni Berlin tudi prestolnica Tretjega rajha, tega od nemških vodičev nepos-

Izletniki Primorskega dnevnika v Berlinu

redno ne bi izvedel. Lahko je do takšnega zaključka prišel tudi na osnovi njihove razlage, toda natančno formulirano trditev je na eni in na drugi strani berlinskega zidu težko slišati. Pokažejo vam sicer vse spomenike padlim za Berlin, posebej sovjetskimi vojakom, ki so prvi prišli v mesto, peljejo vas v Cecilienhof pri Potsdamu, kjer so zavezniški podpisali sporazum, toda Berlin ostaja predvsem mesto, ki je bilo v drugi svetovni vojni najbolj porušeno. Zato

ga je treba obnoviti, mu vrniti nekdanji svetel in cvetoč izgled: v tem tako uspešno tekmujejo, da je danes Berlin istočasno med najlepšimi vzhodnoevropskimi prestolnicami, istočasno pa nadvse privlačna izložba potrošniško-kulturnih dobrin zahodnoevropske civilizacije.

V prepričanju, da bo še v tako kratkem in vodenem obisku obeh delov Berlina našla predvsem razlike, se je radovedna in s spomini neobremenjena novinarka primerjala. Povsod zagon, da bi »njihov« Berlin spet zablestel v nekdanji lepoti, na obeh straneh želja, da bi se mesto pomlajalo in da bi se ljudje od drugod stekali vanj (zato so se v vzhodnem in zahodnem predelu odločili za vrsto ugodnosti mladim družinam, materam-delavkam, doseljencem in podobno), na vsakem koraku je očitno, da v obnovi in kulturno-znanstveno rast Berlina vlagajo ogromno sredstev, ki seveda prihajajo iz različnih naslovov. Med drugim je v obeh delih mesta, ki je zelo prostrano, najvišji grič, pravzaprav poraščeni kup ruševin, ki so jih morali odstraniti po silovitih bombardiranjih ob koncu druge svetovne vojne, ko je bil Berlin simbol nacifašistične države. A tega dela stavka vodiči ne poudarjajo.

Seveda je razlik veliko in so tudi zelo občutne. Izpostavila bi samo odnos

do zidu, ki je čez noč zrasel 13. avgusta 1961: NDR ga jemljejo kot nekakšno danost, v Zahodnem Berlinu kot strahotno krivico. To sicer kar pade v oči: zahodni zid (zida sta namreč dva in loči ju del opustošenega zemljišča) je poslikan in popisan, vzhodni je deviško bel. Vedeti pa je tudi treba, da je vzhodno-nemški del mesta neposredno povezan z ostalim delom države, medtem ko je Zahodni Berlin dejansko otok sredi NDR in ga z ZRN povezujejo tri avtoceste in zračni koridor.

Veliko bi se še dalo povedati o nekajdnevni vtisi iz bogatega kulturnega središča, ki se med drugim lahko ponaša s skoraj tridesetimi gledališči na eni in drugi strani Brandenburških vrat. Vendar za konec še nekaj drobnih izletniških: prostranosti in veličastne razdalje so menda zbegale izletnike Primorskega dnevnika, ki so se posebno v drugi izmeni radi izgubljali. K temu je sicer pripomogla tudi nemška natančnost, ki krajevni vodički ni dopuščala ponavljanj in opozarjanj, da se je pač čas namenjen ogledu iztekel. Tako si je od časa do časa moral marsikdo sam pomagati oziroma se zatekati po pomoč k bolj razumevajoči spremljevalki skupine. Zaradi nakupovalne mrzlice, ki se je nato sprevrgla v strah, ko ni našla pravih izhoda iz podhoda, je udeleženka drugega izleta v Berlin tudi zamudila letalo. Vendar pa se je neprijetna izkušnja srečno in skoraj takoj iztekla.

Ker se druga skupina (prva je odšla na pot 11., druga pa 18. maja) ni otepala z deževnim vremenom, pa se je morala spopasti z neizprosto nemško logiko glede najudobnejšega prenočevanja. V luksuznem hotelu Metropol (Vzhodni Berlin) namreč po zagotavljanju državne turistične agencije ni bilo prostora vse štiri noči, zato bi morala skupina dve noči prespati v Metropolu, nakar se preseliti onkraj drevoreda v starejši Unter den Linden. Zagotavljanje, da se skupina raje odpove boljšim uslugam Metropolu in prespi vse noči v drugem hotelu, ni nič zaleglo, in skupina se je hote ali nehote preselila v manj ugledni Unter den Linden, kajti tam gori na Nemškem vlada red.

BREDA PAHOR

Pogled na zid, ki deli Berlin na dva dela

"Odkril sem sistem, ki preprečuje izgubo

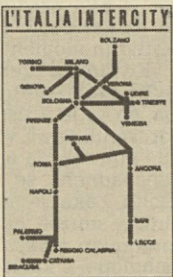
časa.

Imenuje se Intercity."

Pridi na postajo. Vlak ti lahko danes pove marsikaj. Videl boš, kako se je spremenil: postal je moderno in dinamično prometno sredstvo. Odkril boš, da ti lahko omogoči boljše življenje in delo. Pridi danes na postajo: videl boš, da so dejstva konkretnjša od besed.

OD DANES DALJE SISTEM INTERCITY-EUROCITY. POTOVALI BOSTE HITREJE.

Od danes dalje so vsa večja italijanska središča povezana z novo mrežo vlakov, ki jim pravijo "Intercity", ker nudijo stalno povezavo med mesti. Tako boš lahko mirno in zelo hitro potoval iz enega mesta v drugo. Uporabljaš vlak, kot da bi bil dvigalo, le da je mnogo hitrejši. Intercity je najudobnejši sistem za pridobitev časa. Tudi v tujino boš potoval lažje: mnogo vlakov Intercity se na mednarodnih progah vključuje v sistem Eurocity. Vključijo se v mrežo, ki povezuje najvažnejša evropska mesta. Od danes dalje potuješ brez meja.

OD DANES DALJE VLAK VSAKO URO. ODPELJE TAKRAT, KO GREŠ NA POT.

Še ena dobra novica: od danes dalje vlaki na glavnih progah (Rim-Milan, Bologna-Verona, Bologna-Benetke, Firenze-Foligno, Bologna-Bari, Rim-Ancona) vozijo v enakomernih presledkih in pogostejše. To pomeni, da v konicah lahko v Rimu vsako uro vzameš vlak, ki pelje v Milan. Tako lahko potuješ, kadar želiš, v miru lahko pripraviš prtljago in lahko celo zamudiš vlak. Saj gre kmalu za njim že naslednji.

OD DANES DALJE PROGRAMIRANA POVEZAVA VLAKOV. BREZ IZGUBE ČASA.

Novi sistem prevoza in novi urnik sta bila vpeljana zato, da bi olajšala potovanja. In to tudi, če ne misliš potovati v eno od središč na mreži Intercity: vse deželne in meddeželne povezave, kakor tudi vstop in izstop iz mreže so bili programirani na tak način, da je prestopanje postalo izredno enostavno. In ni ti treba dolgo čakati. Od danes dalje povezave vlakov niso več slučajne. Vse je namreč preračunano.

OD DANES DALJE JE REZERVACIJA ENOSTAVNA. POTOVANJE JE UDOBNO.

Zadostuje telefonirati v potovalno agencijo ali v urade železnice. Lahko se tudi osebno oglasi na postaji. Rezervacija je danes najenostavnejša stvar na svetu (vsa mesta se lahko rezervirajo). Postaja nekaj naravnega, kot če se udobno zleknete v naslanjač, v miru preberete knjigo in prispete na cilj popolnoma sproščeni.

OD DANES DALJE PERSONALIZIRAN TOVORNI VLAK. OMOGOČA BOLJŠE DELO.

Če si vodja špediterskega podjetja ali agencije, ti vlak od danes dalje omogoča boljše delo. Danes lahko vsako podjetje uporablja železniške storitve za prevoz blaga v skladu s svojimi potrebami. Lahko se dogovori za program, rok in celo za ceno. Dovolj je, da se obrne na najbližji komercialni urad pri železnici. Danes postaja tovorni vlak tudi čarter. Dodatno delovno sredstvo za špešditere. Pridi danes na postajo. Na železnici boš zvedel toliko novega.

INFORMACIJE O NOVM VOZNM REDU LAHKO DOBIŠ NA VSAKI ŽELEZNIŠKI POSTAJI.

Delavci Aquile včeraj ponovno pri krajevnih upraviteljih Sindikati za konkretne ukrepe Dežele zoper politiko, ki jo izvaja Total

Tudi včerajšnji dan je za delavce žveljske rafinerije potekal v znamenju posvetov, kako na najmanj boleč način preprečiti začetek bonifikacije strojev, ki jo družba Total vztrajno vsiljuje že več tednov. Tehniki rimskega podjetja Technipetrol so sicer nekaj pred deseto uro le prišli v obrat (to pot jim vstopa ni nihče preprečil ali onemogočil), in začeli s tehničnimi pregledi strojev, ki že leto dni mirujejo. Istovrstno so bili v jedilnici Aquile zbrani delavci, in so pred koncem skupščine soglasno odobrili dokument, ki so ga podpisale sindikalne organizacije CGIL, CISL, UIL. Takoj nato so se podali na sedež Dežele in na tržaško županstvo, kjer sta jih sprejela predsednik Biasutti, oziroma podžupan Seghene.

Dokument sindikalne federacije vsebuje med drugim nekaj ostrih pripomb na račun pogajanj za prodajo žveljskega obrata, zlasti, ker pristojna telesa polagajo preveliko zaupanje v edinega potencialnega kupca, kuvaljsko družbo Afamy, ki doslej še ni predstavila svojih načrtov za produktivno obnovo rafinerije. Družba Total pa po drugi strani, ovira vsakršen poskus konkretnih pogajanj s svojimi nesprejemljivimi in enostranskimi ukrepi ter zahtevami in obenem krši dogovore, ki jih je tudi sama podpisala že lanskega junija. Pa ne samo to, za bonifikacijo obrata bi družba Total potrebovala ustrezno avtorizacijo ministrstva za industrijo. Nadalje se sindikalne or-

ganizacije v dokumentu sklicujejo na obljubo predsednika vlade Fanfanija, da bo v vladni krogi osebno posredoval za sestanek med zainteresiranimi stranmi in ministrom za industrijo Pigo. Na ta račun pa je prav včeraj prišla uradna vest, da bo ta sestanek 9. t. m., zato sindikati zahtevajo, da se takoj nato, tudi sami srečajo z ministrom.

Druga važna točka, ki jo vsebuje omenjeni dokument, je slabo prikrita zahteva Totala, po ohranitvi obalnega skladišča, kar zopet ni v skladu s sprejetimi dogovori. Brez skladišča je namreč Aquila nezanimiva za še tako nezahtevnega kupca. Na ta račun pa so se nekateri krajevni upravitelji, na prvem mestu Dežela, miljska občinska uprava in ustanova EZIT, že večkrat izrekli, tokrat pa CGIL, CISL in UIL zahtevajo, da svoje besede čimprej udejanijo. Skladišče naj bi torej EZIT razlastil s takojšnjim primernim dovoljenjem Dežele. Miljska občinska uprava pa prav tako lahko poseže z uradnimi ukrepi, se pravi s spremembo regulacijskega načrta, ki vsajčasno preprečuje uporabo omenjena zemljišča za skladiščenje surove nafte. Včeraj opoldne sta se prav v zvezi s temi ukrepi sestala miljski župan Bordon in predsednik Dežele Biasutti. Dogovorila sta o skupni strategiji zoper kršitvam, ki jih izvaja družba Total, in tudi formalno potrdila, da se bosta v skrajnem primeru poslužila omenjenih ukrepov s predhodnim

posvetom z ministrom za industrijo in ministrom za trgovinsko mornarico. Ob tem je župan Bordon izjavil, da ne gre za nobeno grožnjo ali izziv, temveč je ta odločitev edino obrambno orožje pred neko multinacionalno velikanko, ki odvrta vsako obliko dialoga, kljub temu da njena igra ogroža skoraj 500 delovnih mest.

Končno pa sindikalna federacija zahteva, da vlada in pristojno ministrstvo poišče še druge konkretne oblike prodaje žveljske rafinerije in vse razpoložljive kupce, ki bi bili pripravljeni predstaviti verodostojne produktivne načrte. Vsako odlaganje koristi namreč samo francoski multinacionalki, ki na delavce Aquile in njihove sindikaliste zavestno izvaja destruktiven psihološki pritisk. (mi)

V Križu skupščina upokojencev

Pereča vprašanja upokojencev bodo glavna tema današnje skupščine v Križu, ki jo prireja sekcija KPI Josip Verginella in Združenje upokojencev CGIL. Sodelovali bodo tajnik vaše sekcije upokojencev Mario Turel, tajnik CGIL za Zahodni Kras Bruno Mosetti ter senatorka Jelka Gerbec, ki se je v parlamentu dolgo let aktivno ukvarjala s to problematiko. Skupščina, na katero prireditelji vabijo vse upokojence, bo ob 17. uri v kriškem ljudskem domu.

Ob nekaterih pomislekih svetovalske opozicije Pokrajina bo izvedla študijo o ostarelih

Za razliko od vseh ostalih krajevnih uprav na Tržaškem je tržaška Pokrajina nadaljevala redno upravno delo tudi med potekom volilne kampanje, ki ponavadi zaradi bolj razgretga ozračja odsvetuje sklicevanje skupščin. Tržaška Pokrajina je namreč tudi edina uprava, ki je že sprejela letošnji proračun, čeprav še ni povsem jasnih navodil osrednje oblasti za njegovo sestavo, kar je preprečilo na primer vse občinske uprave (dolinska je sicer osnutek proračuna le »vzela na znanje«), da so proračunske razprave odložile na čas po volitvah.

Ker so torej na Pokrajini porabili dejansko tri tedne za odobritev proračuna, se je nabralo nekaj desetih navadnih upravnih sklepov, ki jih je moral pokrajinski svet izglasovati na predsednični seji. Med njimi je bil gotovo najpomembnejši (in tudi najbolj sporen) načelni sklep o poveritvi specializirani ustanovi študije o položaju ostarelih v naši pokrajini, ki naj bi bil osnova za poseganje same Pokrajine in drugih pristojnih javnih ustanov na tem pomembnem področju.

Svetovalci opozicije, zlasti komunisti, so v zvezi s tem sklepom očitali odborniku Cannoneju, da je ukrep presplošen in ne daje jasnih usmeritev kot vodilo delu raziskovalcev, zaradi česar so zahtevali odločitev glasovanja po poglobljeni razpravi, ki naj bi potekla najprej v pristojni svetovalski komisiji, nato pa v skupščini. Le tako bi si namreč ustvarili dovršeno sliko študije, ki jo hočejo naročiti, in bi tudi rezultati lahko bolje ustrezali smotrom, ki si jih Pokrajina glede pomoči

ostarelim zastavlja. Večinska koalicija pa je vztrajala, da gre za zgolj načelen sklep in da bo čas za poglobljeno razpravo, ko bo odbornik že navezal stike z možnimi raziskovalci. Sledilo je torej glasovanje, pri katerem so se svetovalci KPI in ostale opozicije zato vzdržali.

Drug sklep bolj okvirnega značaja, ki ne predvideva nobenega izdatka Pokrajine, je bil predlog odborника Cavicchiolija o ustanovitvi posebne loterije, ki naj bi jo finančno ministrstvo dovolilo ob tradicionalni jesenski jadralski regati v Tržaškem zalivu. Loterija naj bi pripomogla k ovrednotenju krajevnega pomorskega turizma, morebitne zasluge pa naj bi dodelili pokrajinski upravi, ki naj bi jih uporabila za podpore športnim dejavnostim. Za sklep je glasovala večina, proti pa svetovalci KPI in neodvisni levčar Omero.

Med pomembnejšimi sklepi je omeniti tudi tistega o postavitvi reklamnih napisnih tabel za cesto terana. Predvideni strošek je kar precejšen, saj presega 27 milijonov lir, s katerimi naj bi postavili nekaj večjih tabel v italijanski, slovenski, nemški in angleški ter več prometnih znakov z oznako »DOC terrano« na cestnih križiščih. Svetovalci so tudi odobrili več prispevkov in podpor raznim kulturnim ustanovam, med katerimi naj omenimo prispevek 3 milijone lir pevskemu zboru Illersberg ob njegovi 25-letnici. Svetovalci opozicije so pri tem ugovarjali, da uprava razpršuje sredstva, namesto da bi vodila načrtno kulturno politiko, čeprav posameznim prispevkom niso načelno nasprotovali.

Uspeh dijakov zavoda »Jožef Stefan«

V ponedeljek, 25. maja, so na Tržaški univerzi potekale »kemijske igre«. Na tekmovanje so povabili vse slovenske in italijanske višje šole v deželi F-JK. Od slovenskih šol so se tekmovanja udeležili dijaki IV. in V. razredov kemijskega oddelka Državnega poklicnega zavoda za industrijo in obrt »Jožef Stefan« s svojim mentorjem prof. Dariborjem Zupanom.

Udeleženci so morali rešiti zelo zahteven test. V skupini C, ki je bila namenjena kemikom in tehnikom za kemijsko industrijo, se je odlično izkazala dijakinja Eva Zerjul, ki je dosegla prvo mesto. Drugi pa se je uvrstil dijak Renato Antler, ki tudi obiskuje zavod »Jožef Stefan«.

Ravnatelj inž. Pino Rudež je na interni slovesnosti, dne 1. junija, čestital in izročil nagrado šole Jožef Stefan dijakoma Evi Zerjul in Renatu Antlerju. Uradno nagrajevanje ter podelitev priznanj najboljšim šolam bo 22. junija na Kemijski fakulteti tržaške univerze.

Predstavitev knjige Marka Pogačnika v Trgovinski zbornici Pogled na istrsko krajino z drugačnimi očmi

»Vabim vas, da na drugačen način skupno obiščemo Istro.« Tako je na svojevrsen način pozdravil poslušalce, ki so se udeležili predstavitve knjige »Uvod k skrivnostim istrske krajine«, arhitekt Marko Pogačnik. Knjiga je v slovenskem in angleškem jeziku lani izšla v Mariboru. Prijeten, čeprav nedvomno precej neobičajen večer, sta v torek priredili Tržaška pokrajinska uprava in kulturno združenje Most. Odbornik za kulturne dejavnosti Zorko Harej je v skupih besedah pojasnil sporočilo Pogačnikove knjige o Istri. Gre za globljo raziskavo o skrivnostnih in nam neznanih energetskih silnicah, ki vplivajo na formacijo krajine in pogojujejo urbanistično strukturo mest in vasi. Predsednik združenja Most Vladimir Vremec je publiki posredoval nekaj osnovnih podatkov o avtorjih knjige. Povedal je, da je Marko Pogačnik kipar posebnih vrst. Svoje umetnine postavlja le na kraje, kjer se stikajo energetski tokovi. Primerna mesta pa okrija s pomočjo radiestezijskega orodja, predvsem z bajalico. Soavtor knjige »Uvod k skrivnostim istrske krajine« je slikar in fotograf Dušan Podgornik.

Občinstvu, zbranemu v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice, je Pogačnik predstavil diapozitive iz najzanimivejših mest in vasi v Istri: podobne so bile res bistvene važnosti za razumevanje njegove precej zapletene razlage. »Ni moj namen, da bi razkrival skrivnosti, ki jih ne poznamo. Želim vam le pokazati, da je na krajino možno gledati z povsem drugačnimi očmi.« Če je hotel torej poslušalec osvojiti Pogačnikovo razmišljanje, je moral najprej strgati s sebe mreno racionalnosti in konvencionalnega gledanja na vse, kar nas obdaja. Predavateljevo razlago je za italijanski del publike sproti prevajala profesorica umetnostne zgodovine na italijanski gimnaziji v Kopru Graziella Ponis.

V kamniti istrski krajini je Pogačnik razkril razsežnosti, ki jih sodobni človek ne more videti. V megalitski dobi so bili ljudje bolj pozorni do vzgibov narave. Velike megalitske stukture (najznamenitejši primerke je Stonehenge v Veliki Britaniji) stojijo na krajih, kjer se med seboj križajo naravni energetski tokovi. To lahko, seveda v veliko manjšem obsegu, opazimo tudi v Istri, kjer se danes obstajajo sledovi te pradavne civilizacije.

Že akupunktura, kitajsko tradicionalno zdravilstvo nas uči, da človek umre, ko se po njem energija ne pre-

taka več, ko ni več naravnega ravnotežja med ženskim in moškim počelom. Prav tako se tudi v naravnem okolju pretakajo energetske silnice. Z radiestezijskimi pripomočki lahko odkrijemo takšna žarišča energije.

Pogačnik je ugotovil, da so ljudje že v pradavnini, in to ne le po naključju, postavljali svoja naselja, sveetišča ali cerkve natanko tja, kjer so se pretakale življenjske silnice. Od istrske vasiše Motovun, ki je še danes ohranila svoje srednjeveško jedro in ki predstavlja pravo energetske silnice v Istri, je avtor potegnil tako imenovane »zmajevе črte« (njihova vloga je, da prenašajo energijo) proti Kopru, Poreču, Piranu in Devinu. Izkazalo se je, da so ravno ob teh črtah postavljene najpomembnejše strukture, navadno cerkve, katedrale in gradovi.

Svoje, z starodavno vzhodno filozofijo obarvano predavanje je Pogačnik zaključil z obrazložitvijo grbov istrskih mest, ki so po njegovem pravi tlorisi pretakanja energije v mestu. »Pomembno je, da posebno v sodobnem času ekološke krize odpremo horizonte našega sveta,« je še pristavil predavatelj. »Svet bo pri tem ostal enak, le mi bomo postali nekoliko drugačni.«

Predstavitev dokumentarca o Maksimilijanu v SK Maksimilijan Habsburški v novi zgodovinski luči

Gostje Slovenskega kluba so si v torek skupno ogledali TV dokumentarec prof. Marka Pozzetta z naslovom »Nemogoči izziv — Maksimilijan Habsburški«. Film spretno nakazuje na dokaj problematično zgodovinsko figuro te skrivnostne osebnosti in želi gledalcu predstaviti nesporno zgodovinsko resnico o Maksimilijanu, ki jo še vedno zakrivajo miti in legende.

Brata iz Habsburške hiše sta si bila po svojih intelektualnih in državniskih sposobnosti povsem različna. Prvorojenec cesar Franc Jožef je govoril le nemščino, za dve leti mlajši Maksimilijan pa je tekoče govoril šest jezikov, zanimal se je za umetnost, arhitekturo, slikarstvo, filozofijo, botaniko — skratka, bil je svetovljan evropskega formata. Če k temu prištejemo še izredno vojaško sposobnost in smisel za upravljanje državnih poslov, dobimo končno popolnejšo podobo nekdanjega lastnika miramarskega gradu.

Približno 22 hektarov obsegajoči park, ki obkroža miramarski grad, je bil v Maksimilijanovem času neke vrste eksperimentalna postaja za pozgodovanje Krasa. Gozdarski nadzorniki so trideset let vestno sledili rasti drevja iz vsega sveta in izbrali vrste, ki so v naši, od burje prebičani krajini najbolj uspevali. Po ukazi Maksimilijana so na golih kamnitih tleh posadili mlada drevesa, pretežno iglavce.

Prof. Marko Pozzetto (levo) in Aleksander Ota

Zasluga predstavnika Habsburške hiše za bonifikacijo Krasa je izredna, saj je v njegovem času ponovno ozelenelo okrog 10 tisoč hektarov dotlej skoro povsem nerodovitne zemlje.

Pozzetov dokumentarec navaja bistvene življenjepisne podatke o nadvojvodi od časa, ko je prvič prišel v Trst kot poveljnik avstrijske mornari-

ce, pa vse do njegove usmrtitve v Mehiki. Priča torej o Maksimilijanu v novi, doslej še skoro nepoznani, zgodovinski luči. Vezni tekst filma v bistvu sestavljajo nadvojvodovi zapisi, poezije in misli iz njegovih dnevnikov, ki se neposredno povezujejo z umetniškimi posnetki Aleksandra Ote. Režiser dokumentarca je Fabio Malusa.

V Gregorčičevi dvorani na pobudo NŠK Jutri predstavitev knjige »Slovensko pesništvo upora«

Jutri ob 18. uri bo v Gregorčičevi dvorani predstavitev knjige »Slovensko pesništvo upora«, ki jo je organizirala Narodna in študijska knjižnica skupno z Inštitutom za slovensko filologijo in ob sodelovanju Združenja aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje, Tržaške knjižarne in ZSKD.

Delo, ki ga bo predstavil prof. Boris Paternu, je nastalo po zaslugi študentov slovenističnega seminarja ljubljanske filozofske fakultete, ki so vrsto let zbirali in urejali ogromno količino slovenskih pesemskih zapisov, večji del neznanih ali pozabljenih avtorjev. Iz okrog 12 tisoč pesmi so izbrali več kot 2 tisoč komentiranih besedil na temo upora, trpljenja in partizanskega boja, življenja taboriščnikov in izgnancev ter upornišva v Jugoslaviji in v ostalih predelih okupirane ali pa svobodne Evrope, od Sardinije in Korzike pa vse do Severne Afrike.

Gre za prvo knjigo, ki ji bodo sledile še tri. Zbiranje gradiva je trajalo kakih 15 let, v zvezi z njim pa je nastalo kar 53 diplomskih nalog. Kot je prof. Paternu povedal v intervjuju za ljubljansko Delo, so študentje posamezna besedila analizirali, jih pripravili za znanstveno obravnavo in uredili tako, da bodo pripravljena za štiri kulturno in literarno pomembne knjige. »Vsi narodi so bili dokaj pozorni do tako imenovane poezije odpora v

drugi svetovni vojni, ki so jih izdali v različnih antologijah. Pri nas smo skušali to zajeti in popisati v neki celoti, ker je bilo gradivo nenavadno obsežno, za kar pa so obstajali tudi posebni motivi in momenti.«

»Ko človek prebira to gradivo,« ugotavlja prof. Paternu, »pride do spoznanja, da se je v tistih težkih, napetih in ogroženih časih v posamezniku prebujala potreba, da nekaj reče ali zapiše v nenavadnem, se pravi v pesemskem jeziku. Zakaj je nekdo čutil prav v trenutkih smrtno nevarnosti potrebo, da spregovori v verzih, je že vprašanje za psihologe, o katerem bo treba prav pri čitanju teh pesmi razmisliti.«

Na vprašanje novinarja, če je pesništvo upora nastajalo na območju, kjer Slovenci žive bolj ali manj strnjeno, je prof. Paternu odgovoril, da je bilo produktivno celotno slovensko ozemlje, tako da je mogoče govoriti o nekakšni varianti zedinjene Slovenije, čeprav je bil slovenski svet prav v tistem času močno razdeljen, bolj kot kdajkoli. In tu je prof. Paternu omenil močno zastopano pesništvo — amaterjev iz Primorske.

Na jutrišnjem večeru bodo udeleženci slišali pesmi, ki jih bosta čitala gledališka igralka Jerica Mrzel iz Ljubljane in Jožko Lukež, s kitaro pa ju bo spremljal Igor Starc.

NEVA LUKEŠ

Volilna kampanja skozi drugačne naočnike

Ko te škrat spremeni v kamiončin

Tujec, ki bi po nekaj letih spet prišel v Trst v tem obdobju volilne kampanje, bi se najbrž čudil: kolikšna razlika z vzdušjem prejšnjih let. Kdor ne sledi časopisom, ne posluša radia ali gleda televizije, se komajda zave, da je v teku volilna kampanja. Javnih shodov skorajda ni ali pa jih stranke prirejajo le, ko pride znan vsedržavni voditelj, katerega ime privabi ljudi na trg. Po ulicah ni več opaziti avtomobilov, ki bi po zvočnikih opozarjali na to ali ono volilno zborovanje, poštnih predalov ne preplavlja volilna propaganda in tudi lepakov je, vsaj tak je vtis, veliko manj kot v preteklosti.

Tradicionalna volilna kampanja, v tem so si odgovorni za propagando pri vseh strankah edini, ni več učinkovita. Zvočnik in mikrofon ne vzbujata več pozornosti, kdor še gre po trgih in vaseh za krajša ali daljša zborovanja, zelo pogosto govori peščici radovednežev ali celo zidovom. Stranke so zato prisiljene iskati drugačnih poti do volivcev, da jih seznanijo s svojimi programi, s svojimi obvezami in obljubami, s svojimi kandidati. In v tem okviru - tudi v tem so si odgovorni za propagando edini - igrajo množični mediji veliko vlogo. Na prvem mestu je seveda televizija, čeprav kaže, da imajo stranke veliko več zaupanja v učinkovitost krajevnih postaj kot pa v javno ustanovo RAI. Sicer pod silo razmer so volilne tribune na RAI preveč toge, formalistične, premalo žive in ni redko, da gledalec poišče drug program, ko se na ekranu pojavi sigla volilne tribune. Ta praksa se je uveljavila, odkar so uvedli napravo za daljinsko upravljanje televizije in s katero gledalec naravnava sprejemnik, ne da bi se dvignil s kavča. Krajevne oddaje pa so po splošni oceni bolj živahne, obenem pa se bolj približujejo ljudem, saj kandidati načenjajo tematiko, ki je ljudem bližja.

Seveda pa mediji niso edina pot do volivca. Pri KPI so se na primer odločili za srečanja z volivci, in kaže, da so ponekod imeli res precejšen odziv. Ljudi so zanimala razlike v volilnih sistemih, razlike v volilnih okrožjih, ozemeljska razporedjenost okrožij. Bolj kot so bili kandidati kratki v svojih uvodnih besedah, bolj se je razvila razprava. Ob tem pa so se komunisti veliko angažirali tudi v kapilarni propagandi od vrat do vrat. Nekoliko drugačen pristop je izbrala ZKMI tudi ob specifični publiki mladih, na katere se organizacija obrača. Pristop je drugačen, pa tudi teme, o katerih se razpravlja, so drugačne. Mladi komunisti bodo skušali organizirati še poseben koncert, poslali bodo odprto pismo študirajoči mladini ter se poslužili nalepk, ki imajo med mladimi še vedno zanimiv odziv.

Socialisti pa so si izbrali predvsem srečanja s kategorijami ljudi (obrtniki, trgovci, javni uslužbenci itd.), v iskanju drugačnih alternativnih prostorov pa so zašli tudi v osmice in gostilne. Poleg tega je vsak od kandidatov prilagodil kampanjo svoji vlogi. Sekretar Seghene se je usmeril predvsem v delo s člani stranke, katerim je skušal razložiti smisel operacije z Listo, medtem ko je Agnelli, kot kandidat več strank, bolj širil krog svojih sestankov, da bi pridobil zaupanje volivcev različnih barv in prepričanj.

Tudi pri Slovenski skupnosti so se angažirali v delu po sekcijah, da bi članom obrazložili cilje zavezanosti s Sardinsko akcijsko stranko, ob tem pa so bili veliko na radiu in televiziji.

Ob teh prijemih pa se stranke poslužujejo tudi čisto navadne reklame s televizijskimi spoti in oglasi v časopisih. Kolikšen je odmev, je težko reči. Res pa je, da se včasih tak reklamni pristop izjalovi. Tako jo je v prejšnjih dneh tiskarski škrat zagodel LPt, ko je njenega kandidata na socialistični listi iz Camberja spremenil v Camperja, se pravi v bivalni avto ali po domače kar v kamiončin. Morda pa prav zaradi tega oglas ni šel neopazno v pozabo...

V. T.

Volilna kampanja počasi prehaja v najbolj vročo fazo

Spetič: Nujna je enotnost Slovencev Kaj meni Agnelli o zaščiti manjšine

Včerajšnja volilna kampanja v Trstu je seveda potekala v znamenju prihoda vsedržavnega tajnika PSI in dolgoletnega predsednika vlade Craxija, ki je močno zasenčil tudi nastop drugega vsedržavnega veljaka, socialdemokratskega tajnika Nicolazzija, ki je imel tiskovno konferenco v Devinu.

Med krajevnimi kandidati naj omenimo, da je kandidat KPI za senat Stojan Spetič včeraj pozval vse slovenske volivce, naj prispevajo k izvolitvi slovenskega predstavnika v parlament, kjer je treba čimprej obnoviti razpravo o zaščitnem zakonu. Naša manjšina je v tem pogledu dosegla visoko stopnjo enotnosti, omiljene so ostrine preteklih polemik, v glavnem prevladuje politični realizem. Ta nam danes narekuje, da podpremo stranko in kandidate, ki se v Trstu in drugih krajih naše dežele brezkompromisno postavljajo za politiko sožitja, enakopravnosti in sosedskega sodelovanja. V tem pogledu je Spetič naslovil poseben poziv slovenskim volivcem PSI in SSK, naj prispevajo, kot v preteklosti, k uveljavitvi slovenskega parlamentarnega zastopnika, da bo lahko učinkovito nastopal v imenu celotne slovenske skupnosti. V tem okviru je slovenski član parlamenta, izvoljen na listah KPI, vedno presegal ozke strankarske okvire in deloval v duhu enotnosti, ki preveva vso našo skupnost.

Spetič je v nadaljevanju ugotovil, da so socialmelonarskega kandidata v senat, Arduina Agnellija, javno podprli tudi monarhisti. Najbrž iz istih razlogov, zaradi katerih mu Slovenci odrekajo svoj glas.

Sam Agnelli je dokaj jasno povedal, kaj misli o manjšinski zaščiti, na torkovem nastopu na volilni tribuni zasebne TV postaje Tele4. Na vprašanje novinarja, kakšne so razlike med stališči Liste za Trst in PSI o teh problemih, je Agnelli (citiramo po spominu, ker oddaje nismo posneli) sicer priznal, da obstajajo neke razlike, pri tem pa ugotovil, da je listarski tajnik in tržaški župan Staffieri pred kratkim dejal, da bi bilo treba vse obstoječe norme združiti v enotno besedilo, ki naj bi služilo kot osnova za ugotavljanje, ali bi

bilo treba kaj spremeniti ali dodati. Agnelli je pri tem zagotovil, da se s takim stališčem popolnoma strinja.

Na naknadno vprašanje, kaj pa misli o preštevanju, pa je modro povedal, da se vse manjšine pač otepajo tega, da bi jih preštevali, in da je to vsekakor problem, o katerem se da debatirati. Pokrajinski tajnik PSI Seghene, ki je bil prisoten in je sodeloval v oddaji Tele4, ni pri tem niti trenil, pa čeprav je le nekaj minut prej trdil, da se z zavezništvom z Listo tradicionalna stališča socialistov niso v ničemer spremenila.

V soboto in nedeljo bo sodeloval pri volilni kampanji Slovenske skupnosti za parlamentarne volitve tudi slovenski poslanec v dunajskem parlamentu Karel Smolle. Koroški predstavnik, ki je predsednik Koroške enotne liste (KEL), je bil izvoljen 23. novembra lani na listi Zelena alternativa na podlagi sporazuma med avstrijskimi »zelenimi« in Koroško enotno listo. Smolletova izvolitev je bila ena izmed spodbud, da se je SSK za bližnje volitve povezala z drugimi manjšinami na podlagi načel samostojnega nastopanja in solidarnosti med manjšinami.

Karel Smolle bo imel v soboto volilni shod na Trgu Goldoni z začetkom ob 16.30. Ob 18.30 pa bo srečanje z volivci v »Šoščevi hiši« na Proseku št. 305. V ponedeljek proti večeru bo srečanje s posl. Smolletom v Gorici.

V čitalnici na glavnem trgu v Nabrežini bo ob 20. uri javno zasedanje devinsko-nabrežinske sekcije SSK. Prisotna bosta domači župan Bojan Brezigar in deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar.

Kandidat SSK Boris Gombač bo imel danes radijski nastop na deželnem omrežju RAI v Venetu. Začetek ob 14.20. Po TG3 danes ob 19.40 volilni nastop Damjana Paulina, nosilca lista v okrožju GO, UD, PN, BL.

V športno-kulturnem centru v Zgoniku bo drevi ob 21. uri javno srečanje s slovenskima kandidatom KPI Stojanom Spetičem in Nives Košuto. Srečanje prireja sekcija KPI Just Pegan, ki vabi vse občane k udeležbi.

Z likovno razstavo so se začeli »Junjski večeri«

Sinoči so se v Dolini z otvoritvijo prve likovne razstave uradno začeli Junjski glasbeni in likovni večeri. Kulturno manifestacija, ki jo KD Valentin Vodnik prireja letos že šestič zapovrstjo, so tudi tokrat uvedli dijak iz nižje srednje šole Simon Gregorčič, ki so sodelovali pri ex-tempore na temo »Spoznavajmo naše vaši«. Izdelke je ocenila posebna komisija, ki je najboljše nagradila in razstavila v galeriji Torkla. Uvodne misli o pomenu te tradicionalne kulturne manifestacije je podal Edvin Bevk, mladi odbornik dolinskega društva. Nato je Fabio Smotlak spregovoril o tehnični dovršenosti izdelkov ter poudaril pozitivnost tovrstnih pobud, ki dajejo prostor otrokovi domišljiji. Nastopil je nato otroški pevski zbor KD Franc Venturini, ki je pod vodstvom Suzane Žerjal in ob spremljavi harmonikaša Denisa Novata zapel nekaj slovenskih in italijanskih pesmi. Prečer se je zaključil v društvenih prostorih, kjer je profesor Boris Zuljan predstavil videofilm dolinskih nižješolcev. Uvod v glasbeni del Junjskih večerov pa bo jutrišnji celovečerni koncert mladinskega zbora KUD Abrasčević iz Valjeva, ki bo v občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu ob 21. uri.

Zadnicha bodo mogoče že danes prepeljali v tržaški zapor

Od torka zvečer ni več skrivnost, kje je Umberto Zadnich, trikratni morilec, ki je 14. maja v trenutku blaznosti umoril svojo 35-letno hči Berto. Policija in orožniki so ga vse te dni vztrajno, a brez uspeha iskali, v torek okrog 22. ure pa se je sam predal karabinjerjem skupine San Zaccaria v Benetkah. Beneški orožniki so nam včeraj povedali, da je bil precej miren, ko se jim je predstavljal. »Vem, da me iščete. Zabol sem svojo hčer,« so bile njegove besede. Bil je brez denarja in brez moči, da bi se še skrival, fizično izčrpan in z razcapanimi oblekami. Očitno je čutil, da ne bo več dolgo zdržal in da ga bo policija kmalu našla, tako da se je raje sam predal pravici. Mogoče pa je shrljiv zločin prodril v njegovo zavest in mu ni dal miru. Če je to res, je Zadnich bržkone več dni preživel kot v omotici, v nagnoski borbi za preživetje.

Po prvem trenutku zmede so ga beneški orožniki identificirali za

Uspešen obračun lanskega poslovnega leta Delavskih zadrug V ospredju vlaganja za posodobitev

V konferenčni dvorani Trgovinske zbornice je bila sinoči letna skupščina članov zadruge Delavske zadruge - Cooperative operaie, ki so imeli na dnevnem redu razpravo in odobritev obračuna lanskega poslovnega leta. Na skupščini je bila tudi sklenjena preložitve obnove vodstvenih teles na jesen, da bi se izognili istočasnosti z občutljivo fazo političnih volitev.

Bilancno poročilo je podal predsednik zadruge Ruggero Rovatti, ki je poudaril pomen prizadevanj za modernizacijo in razvoj njenih struktur ter poudaril, da hočejo Delavske zadruge postati eden nosilnih dejavnikov sodobnega terciarnega sektorja v deželi. Njihova vloga se odraža tudi na stabilnosti tržišča in predvsem pri zaščiti odjemalca.

Najznačilnejše številke lanske poslovne dobe so naslednje: prodaja se je povečala za več kot 8 odstotkov, promet brez davka Iva je dosegel 89 milijard, kosmati presežek je znašal več kot 16 milijard, čisti pa 306,70 milijona lir. Poseben poudarek je v poročilu namenjen uresničnim vlaganjem, ki so lani veljala 5,80 milijarde lir, za amortizacijo je šla dobra milijarda ali 43 odstotkov več kot leta 1985, premoženjsko stanje pa je doseglo 25 milijard lir.

Med največjimi lanskimi realizacijami sta prav gotovo novo veliko in naj-sodobnejše opremljeno skladišče pri Sv. Soboti z 10 tisoč kvadratnimi metri uporabne površine in nov velik prodajni center v Štandrežu. V kratkem se jim bodo pridružile še nove trgovine v Miljah, pri Sv. Jakobu in na Melari, preuredili pa bodo discounta v Ul. Doda in pri Domju. V strategijo uresničevanja sodobnejše tipologije trgovin pa sodita odkup komercialnega centra v stanovanjskem kompleksu Altura in predvideno odprtje velikega supermarketa na bivšem območju pivovarne Dreher na Ul. Giulia. Upravitelji Delavskih zadrug nameravajo okrepite njihovo prisotnost tudi v Furlaniji, za kar so že v pripravi študije za nekatere nove pobude.

Bilancno poročilo največje tržaške zadruge opozarja tudi na naraščajoče zaupanje članov, kar dokazuje tudi njihovo posojilo podjetju, ki je lani doseglo 23 milijard lir in se je glede na leto prej podvojilo. Prav tako uspešen obračun sta dosegli tudi povezani družbi Dispral in Dispral Porto, ki delujeta na področju šolske in delavske prehrane in sta uresničili promet v vrednosti 17 milijard lir. Včerajšnja skupščina se je, po poročilu nadzornega odbora in po razpravi, končala s

Italija in Avstrija za usklajeno zaščito okolja

V konferenčni dvorani Trgovinske zbornice bo jutri pomemben italijansko-avstrijski posvet o zaščiti okolja, ki se ga bosta poleg strokovnjakov obeh držav udeležila tudi podtajnik pri ministristvu za ekologijo senator Postal in avstrijski minister za zdravstvo in okolje Flemming.

Namen tega srečanja je zastaviti temelje za usklajeno politiko okolja med Italijo in Avstrijo, poročila pa bodo posebej obravnavala politiko prevoza, ukrepe za preprečevanje onesnaževanja preko državnih meja in usklajevanje zavarovalniške politike. V evropskem letu varstva okolja sta torej dve sosednji državi našli skupen jezik, s katerim nameravata usklajevati svojo politiko zaščite okolja. Srečanje prireja Združenje Italija-Avstrija s sodelovanjem Dežele, Pokrajine in tržaške Občine ter družbe Assicurazioni generali.

Tiskovna konferenca o protestu šolnikov

Sindikat CGIL - SNS za šolnike je za soboto, 6. t. m., sklical tiskovno konferenco, katere namen je seznaniti javnost s protestno akcijo šolnikov glede ocenjevanja ob zaključku šolskega leta.

Na konferenci bo govor tudi o nekaterih točkah dogovora med sindikalnimi organizacijami in predsednikom vlade. Tiskovna konferenca bo v prostorih Časnikarskega krožka ob 10.30.

Pobude v okviru 130. obletnice avstrijske JŽ

Dežela FJK s svojim glavnim mestom Trstom razkazuje te dni svoje turistične in zgodovinske zanimivosti prebivalcem avstrijskega mesta Gradec. V ponedeljek so v dvorani Trgovinske zbornice in Gradcu odprli fotografsko razstavo o tržaškem pristanišču, ki jo je priredila Pristaniška ustanova. Razstava nudi celovit vpogled v preteklost nekdanje avstrijske pomorske postojanke ter prikazuje sodobno podobo pristanišča in arhitektonskih znamenitosti Trsta s popolnim in skrbno izbranim fotografskim gradivom.

Stene krasi tudi velika litografija, ki prikazuje otvoritev pred natanko 130 leti dograjene Južne železnice. Avstrija in FJK sta se namreč odločili, da skupno počastita to pomembno obletnico dograditve železnice, ki je prvič v zgodovini povezala med seboj Trst in Dunaj.

Fotografska razstava je torej le eden izmed sestavnih delov za proslavitev tega jubileja. V trgovskem središču v Gradcu pa so te dni zastopani najznačilnejši proizvodi naše dežele, od keramike in obrtniških izdelkov do vina, žganja, sira, pršuta ipd. Kot je na otvoritvi razstave poudaril predsednik Pristaniške ustanove Zanetti, je proslavitev 130. obletnice Južne železnice izredno pomemben in ugoden trenutek za vzpostavitve plodnejšega gospodarskega sodelovanja med Gradcem in Trstom in torej med Avstrijo in FJK.

podelitvijo številnih študijskih nagrad otrokom članov Delavskih zadrug.

V. B.

Na lekarniškem področju devet prostih mest

Občinska uprava razpisuje natečaj za 9 delovnih mest na farmacevtskem področju. Dve mesti sta namenjeni ravnanjem lekarnarske službe, vpiše pa se lahko vsakdo, ki je diplomiral iz farmacije in ki ni še dopolnil 50. leta. Dodatnih 6 mest je rezerviranih za farmacevtske strokovnjake. Natečaja se lahko udeležijo vsi, ki so opravili farmacevtsko fakulteto, v tem primeru pa kandidat ne sme imeti več kot 35 let. Preostali 2 mesti sta na razpolago za prodajalca v lekarni. Slednji kandidati morajo imeti opravljeno nižjo srednjo šolo, stari pa med 18. in 35. letom.

Rok za prijavo zapade 15. junija.

† Sporočamo žalostno vest, da smo se včeraj poslovili od našega dragega moža, očeta in dedka

Stanislava Gingerla

Žalostno vest sporočajo žena Pina, sinova Giorgio in Aldo z družinama in drugo sorodstvo.

Kontovel, 4. junija 1987

Zaradi tehničnih težav je ta osmrtnica včeraj izostala, zaradi česar se prizadetim svojem opravičujemo.

Ob 10. obletnici smrti predragega moža in očeta

Stanka Miliča

se ga z ljubeznijo spominjajo žena Ida, hčeri Stana in Milka ter sin Stanko z družinami.

Zgonik, Repen, 4. junija 1987

KD Primorec in mešani zbor Primorec Tabor izražata globoko sožalje Aleksiju in družini ob smrti nota Pepija.

Razstava WWF moti volilno kampanjo?

Tržaška sekcija WWF je včeraj otvorila razstavo z naslovom: »Vlažna področja — svet, ki ga je treba rešiti«. Obširno gradivo, ki so ga pripravili in zbrali strokovnjaki WWF na vsedržavni ravni, si lahko ogledamo - na Trgu Unità.

Tržaški predstavniki WWF so sicer že pred mesecem dni zaprosili Občino za primerno dvorano, v kateri naj bi za dva tedna razstavljali splošno zanimivo gradivo. Ker Občina ni hotela ugoditi prošnji, češ da je to v predvolilnem obdobju nemogoče, so se člani WWF odločili, da jo priredijo kar na glavnem trgu, tik pred dvorano, za katero so zaprosili in ki je seveda ostala prazna.

Včeraj, na dan otvoritve, kljub pričakovanju na socialističnega prvaka Craxija, si je marsikdo z zanimanjem ogledal to »poulično« razstavo. Namenjena je predvsem šolskemu svetu. Tržaška sekcija WWF jo je hotela prirediti že maja, kar pa zaradi raznih birokratičnih zapletljajev z Občino spet ni bilo mogoče.

Od petka do ponedeljka praznik v Hribenci

Hribenca v Zabrežcu bo od petka do ponedeljka ponovno prizorišče tradicionalne vaške šagre. Štiridnevni praznik vina pripravljajo PD Slovenec iz Boršta in Zabrežca in vinogradniki s vsestransko pomočjo vaščanov.

Kulturno-družabna prireditev se bo pričela v petek zvečer, ko bo ob 20.30 koncert znanega ansambla Muja Doc Band. Praznik se bo nadaljeval v soboto z zabavo in plesom ob glasbi ansambla Pomlad. Glasbena skupina iz Brega bo poskrbela za prijetno počutje gostov tudi v ostalih prazničnih dneh.

V nedeljo se obeta presenečenje za vse ljubitelje narave: društvo Slovenec je v sodelovanju SPDT pripravilo ocenjevalni pohod po parku Doline Glinščice. Zbirališče in vpisovanje bo v nedeljo v Hribenci od 8. do 9. ure. Odhod prve skupine bo ob 9.30. Ob startu bo vsaka skupina, ki jo lahko sestavlja od 3 do 5 tekmovalcev, dobila vprašalno polo. Na predvideni poti po Dolini Glinščice bodo tri kontrolne postaje, kjer bodo izpolnjene pole ži-

gosane in razdeljene še ostale. Vsaka skupina mora dospeti do kontrolne postaje in cilja v začetni postavi, v drugačnem primeru bo skupina izključena. Nagrajevanje se bo vršilo na prireditvenem prostoru med izvajanjem kulturnega programa. Nagrado bodo prejele prve tri skupine ter najmlajši in najstarejši udeleženci.

Nedeljski popoldan bo obsegal še raznolik kulturni spored. Ob 17.30 bo na vrsti nastop godbe na pihala iz Ricmanj. Ob 19. uri se bo predstavil mešani pevski zbor KD Primorsko iz Mačkoli in za tem še harmonikarski ansambel KD F. Venturini od Domja, ki ga vodi Suzana Žerjal. Sledila bo plesna zabava, ki bo tudi v ponedeljek zvečer, ko se bo 17. praznik vina zaključil.

Na prireditvenem prostoru bodo v nedeljo in ponedeljek razstavljene risbe malih likovnikov, ki so obiskovali risarski tečaj za osnovnošolske otroke ob priredbi vaškega društva.

Barbara Boneta

Uspešna šolska prireditev pri Sv. Ivanu

Sobotna sklepna šolska prireditev osnovne šole »O. Župančič« pri Sv. Ivanu v Trstu je bila po mnenju vseh prisotnih staršev in gostov gotovo ena izmed najuspešnejših, kar jih je doslej pripravila ta šola. Na sporedu je bilo več točk, vsako od teh pa je pripravil po en razred.

Šolski pevski zbor pod vodstvom učiteljice Marije Udovič je otvoril prireditev, nato so nastopili učenci drugega razreda z prizorčkom Muca Copatarica. Z glasbeno pravljico Gradič, ki jo je za razred priredila učiteljica Bruna Vižentin, se je predstavil tretji razred, najmlajši pa so uprizorili prizorček o učenju. Četrti razred je pod vodstvom učitelja Maria Adamiča pripravil telovadni nastop, zadnješolci pa so prikazali lutkovno igrice Mala Marjetica in Gozdni mož, za katero so »igralce« izdelali učenci sami, s pomočjo učiteljice Marice Žerjal.

Prireditev je popestrila folklorna skupina prvo in drugošolčkov pod vodstvom učiteljice Sandre Montanari in ob spremljavi na harmoniko Andreja Pegana. Prireditev se je zaključila s šolskim zborom.

V imenu staršev se je šoli zahvalila za res posrečen nastop predstavnica staršev Vida Krapež.

M. Šušteršič

Galerija

Vas vabi

dan, 4. junija, ob 18. uri na razstavo 4 mladih slikarjev videmske pokrajine

Carlo Degenhardt
Alvaro Petricig
Michele Voncini
Vasco Petricig

izleti

SPDT vabi na izlet na Veliki vrh v Košuti (2088 m), ki bo v nedeljo, 7. junija. Hoje bo vsega skupaj približno 4 ure. Izlet bo z osebnimi avtomobili: odhod ob 6.30 izpred Prosvetnega doma na Opčinah. Vodi A. Sirk, ki nudi vse ostale informacije (tel. 764832 v popoldanskih urah). Vabljeni!

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu priredi 10. junija izlet na Mašun. V Ilirski Bistrici se bomo srečali s člani pobratenege društva upokojencev. Vpisovanje danes, 2. junija, od 10. do 11. ure na sedežu društva v Ul. Cicerone 8.

šolske vesti

Na srednjih šolah I. Cankar in S. Gregorčič v Dolini je odprto vpisovanje na tečaj 150 ur za šolsko leto 1987/88. Na tečaj se lahko vpiše vsakdo, ki nima diplome nižje srednje šole in bi to rad dosegel ter je že izpolnil 16. leto starosti. Vpisovanje se zaključuje 7. julija. Izjemoma je možen vpis do 10. septembra.

Učence in učenci COŠ M. Samsa in I. Trinko-Zamejski ter otroci vrtca od Domja in Ricmanj vabijo na razstavo ročnih izdelkov in risb, ki bo v nedeljo, 7. t. m., na šoli pri Domju od 9. do 12. ure ter od 16. do 20. ure in na zaključno prireditev, ki bo v ponedeljek, 8. t. m., ob 20. uri na šoli v Ricmanjih. Sodeluje pevski zbor Slavec.

Učenci OŠ F. Milčinski vabijo na razstavo risb in ročnih del, ki bo v nedeljo, 7. t. m., od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Učenci OŠ na Pesku vabijo na zaključno prireditev, ki bo v nedeljo, 7. t. m., ob 10.30 v šolskih prostorih. Na ogled bo tudi razstava likovnih in ročnih izdelkov.

NARODNA in ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
INŠTITUT ZA SLOVANSKO FILOLOGIJO

prirejata skupaj z

ZDRUŽENJEM AKTIVISTOV OSVOBODILNEGA GIBANJA

TRŽAŠKO KNJIGARNO

ZVEZO SLOVENSKE KULTURNE DRUŠTEV

predstavitev knjige BORISA PATERNUJA

SLOVENSKO PESNIŠTVO UPORA

Sodelovali bodo: BORIS PATERNU, JERICA MRZEL, JOŠKO LUKEŠ, IGOR STARC

Jutri, 5. junija, ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20/II.

SLOVENSKO
STALNO
GLEDAIŠČE
V TRSTU

Produkcija baletne šole

V soboto, 6. junija, ob 20.30
v nedeljo, 7. junija, ob 18. uri

Nastopajo učenci baletne šole SSG.

in baletni solisti iz Ljubljane

GLASBENA
MATICA
TRST
Šolsko leto 1986/87

Zaključne akademije gojencev šole Glasbene matice

Danes, 4. junija, ob 20.30,
v Evangeličansko-luteranski cerkvi - Trg Panfili

Klavirski večer

Gregor Bizjak, Maja Grgič,
Marko Ozbič, David Puntel,
Jana Radović, Claudia Sedmach,
Tatjana Siviz, Tanja Svetina, Tamara Zajec.

Vabljeni!

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 4. junija
FRANC

Sonce vzide ob 5.18 in zatone ob 20.48
- Dolžina dneva 15.30 - Luna vzide ob 12.20 in zatone ob 1.38.

Jutri, PETEK, 5. junija
BONIFACIJ

PLIMOVANJE DANES: Ob 9.11 najnižja -27 cm, ob 17.27 najvišja 29 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22 stopinj, zračni tlak 1019,3 mb pada, brezvetrje, vlaga 56-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 18 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Caterina Sik, Paolo Pillon, Elisa Petroni, Francesca Petrosino, Pamela Louise Nardin, Gabriele Monteduro.

UMRLI SO: 55-letni Lidio Giugovaz, 81-letni Giuseppe Petronio, 76-letni Romeo Zuppin, 79-letni Stanislao Cingera, 64-letni Consiglio Abate, 58-letni Aldo Sculin, 64-letni Giovanni Seppini, 73-letna Francesca Tamburin, 66-letna Dorina Chiesurin por. Bossier.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 1.,
do sobote, 6. junija 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (Milje)
OPČINE (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (Milje)
OPČINE (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (Milje)
OPČINE (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

3. 6. 1987

Ameriški dolar	1285.—	Japonski jen	8.50
Nemška marka	719.—	Švicarski frank	870.—
Francoski frank	213.—	Avstrijski šiling	102.—
Holandski florint	637.—	Norveška krona	192.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	204.—
Funt šterling	2120.—	Portugalski eskudo	8.50
Irski šterling	1915.—	Španska peseta	9.50
Danska krona	188.—	Avstralski dolar	880.—
Grška dramma	9.—	Debeli dinar	1.85
Kanadski dolar	930.—	Drobni dinar	1.90

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 61446 - 68881
Agencija Domjo 831-131

Festival Unita in Dela

od 4. do 7. junija

V športno-kulturnem centru pristaniških delavcev M. Ervatti-Briščiki (občina Zgonik)

V soboto, 6., ter v nedeljo, 7. t. m., ob 19. uri predstavitev kandidata KPI za parlament.

Ples z ansamblom Lojzeta Furlana.

Nogometni turnir veteranov Unita.

Delovali bodo dobro založeni kioski s tipičnimi krajevnimi vini.

razna obvestila

SKD Barkovlje obvešča, da bo danes, 4. junija, ob 20.30 odborova seja.

Sekcija KPI E. Berlinguer Devina Nabrežina sporoča, da bo danes, 4. t. m., ob 19.30 v Prečniku v gostilni Sardoč srečanje s tov. Spetičem, ki bo orisal program, s katerim se KPI predstavlja na volitvah.

Podporno društvo v Rojanu vabi na 96. REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v nedeljo, 7. t. m., ob 9.30 in ob 10. uri v drugem sklicanju v prostorih Ul. Apiari 31 v Rojanu. Dnevni red: predložitev letnega obračuna 1986; diskusija; razno. Ker je občni zbor zelo važen, Vas prosimo, da se ga vsi udeležite.

Krajevni sekciji CGIL in KPI prirejata danes, 4. t. m., ob 17. uri v Ljudskem domu v Križu skupščino upokojencev. Sodelujejo Mario Turel, Bruno Musetti in senatorka Jelka Gerbec.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi v ponedeljek, 8. junija, ob 20.30 na glasbeni večer z naslovom PESEM JE... Poleg Tržaškega mešanega zbora, ki ga vodi Tomaž Simčič, bosta nastopila še igralca Andrej Pisani in Giorgia Pisani.

mali oglasi

OSMICO je odprl Boris Košuta, Križ 422. Toči pristno domače vino.

OSMICO je odprl Josip Lavriha v Dolini 233.

TRISOBNANO stanovanje s kopalnico, z razgledom na morje, v starejši stavbi pri Sv. Jakobu, vseljivo v teku leta, ugodno prodam. Tel. 52277 ob urah obedov.

IŠČEM hišno pomočnico v zgonski občini dvakrat tedensko. Pismene ponudbe na Oglasi oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, Trst - pod šifro »POMOCNICA«.

PRODAM BMW 520i, 80.000 km, v odličnem stanju. Tel. na št. 227284 ali v večernih urah na št. 251074.

NA OPČINAH prodajam stanovanje velikosti 72 kv. m z garažo. Tel. na št. 213233 po 19. uri.

PRODAM stanovanje v Rojanu: kuhinja, dnevna soba, spalnica, kopalnica, balkon. Tel. 65474 od 13.30 do 14.30 ob delavnikih.

IŠČEM gospodinjstvo pomočnico. Tel. 575436.

OSMICO je odprl Ladi Rebula - Bajta 69.

19-LETNO DEKLE s slovensko vzgojiteljsko šolo išče zaposlitev pri slovenski družini kot negovalka in vzgojiteljica otrok. Upoštevam tudi druge primerne ponudbe. Tel. 231819.

PRODAM zaradi odpotovanja fiat 131, letnik 1981, v dobrem stanju. Tel. 229148 od 8. do 12. ure ter od 17. do 21. ure.

OBIŠČITE OSMICO pri Batkovi - Repen 32. Točijo belo vino in teran.

PODJETJE išče hišno pomočnico s priporočili za svoje kliente. Tel. 69540 v urah urada.

PRIVATNIKU prodam 2-sobno komfortno stanovanje. Tel. 421412 med 13.30 in 15. ure.

INSTALATERSKA dela opravljam po ugodni ceni. Tel. 912969.

prispevki

Nomesto cvetja na grobove Ivanke Colja - Zahar, Marije Bogatec - Sedmak, Katine Sirol - Orel, Valerije Tavčar - Bagatelj in Rada Nakrsta daruje Dušan Košuta z družino 20.000 lir za KD Slovenec iz Boršta, 20.000 lir za Dom A. Sirk v Križu, 20.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB na Proseku, 20.000 lir za Dijaško matico, 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Ob 6. obletnici smrti France Grgič darujejo Marija, Zofija in Evgenija 10.000 lir za SZ Gaja, 10.000 lir za ŠD Slovan ter 10.000 lir za Glasbeno matico.

Nomesto cvetja na grob Rudolfa Malana daruje družina Čebulec 50.000 lir za Dijaško matico.

Nomesto cvetja na grob Pavla Mozetiča daruje podjetje Adriaimpex Spa 100.000 lir za KD V. Vodnik.

Nomesto cvetja na grob Ane Purič vd. Lovriha in Pavla Mozetiča darujeta Marta in Giorgio 40.000 lir za KD V. Vodnik.

Nomesto cvetja na grob Ivanke Zahar daruje družina Petaros (Boršt 46) 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Borštu.

Daniilo Guštinčič daruje 20.000 lir za KD Vesna.

Za Društvo slovenskih upokojencev so darovali Josip Zafred 10.000 lir, Rafael Bucik 5.000 lir ter Poldo Gruden 5.000 lir.

Nomesto cvetja na grob Katine Orel daruejta Anica in Milko Sirca 10.000 lir za MPZ V. Mirka.

Dramski spored za junij 1987

Od 9. maja do 27. junija, vsako soboto ob 18. uri: Mario Uršič - FRANC IN NJEGOVI. Radijski dokumentarec o tržaških Slovencih v 8 delih.

Zaokrožen radiofonski zapis o naših ljudeh, ki so doživljali življenje v tem mestu ob morju tako, kot ga mi vsak dan doživljamo: skozi aktualne politične dogodke, pa tudi skozi vse, kar nam ustvarja vsakdan.

Režija Mario Uršič. Oddaje v juniju: 6. 6. — Karel: 1920-1930 13. 6. — Adolf: 1930-1940 20. 6. — Ida: 1940-1945 27. 6. — Sergij: 1945-1956

V torek, 9. junija, ob 18. uri: Marko Sosič - POGOVORI PRED ZLOČINOM. Radijska igra.

V tej svoji zadnji radiofonski stvaritvi avtor uveljavlja klasičen motiv zločina (očetomora). Poslučuje se ga zelo diskretno, dasi živo, saj so avtorjeva razmišljanja namenjena bolj vzrokom, ki peljejo v zločin, kot pa dejanju samemu.

Režija Marko Sosič. Ponovitev. V torek, 16. junija, ob 18. uri: Franjo Francič - IN NE REČEŠ NE! Radijska monodrama.

Radijska monodrama mladega primorskega književnika Franja Franciča, ki je že nekajkrat sodeloval z našo radijsko postajo, je intimen dialog človeka z obsedenostjo pričakovanja. Godojevski motiv, ki ga avtor izpelje seveda zelo osebno in sodobno.

Monodramo izvaja znani mladi slovenski igralec Igor Samobor. Režija Jože Babič.

V torek, 23. junija, ob 18. uri: Vojmil Rabadan-Modest Sancin - LAZAR SP'D KLANCA.

Za sklep naše dramske sezone 1986-87 bomo ponovili to znano dubrovniško komedijo, ki sta jo avtorja slovenske ponašitve Rabadan in Sancin povzela po znameniti igri Marina Držića Dundo Maroje. Vsem prijetno zabavo in na svidenje oktobra z novo radijsko dramsko sezono 1987-88!

Režija Adrijan Rustja. Ponovitev. Vsak ponedeljek in petek ob 16. uri: OSEBNO.

Tedensko srečanje s prevajalci, avtorji in skratka z vsemi, ki se tako ali drugače ukvarjajo z literaturo, sami gostje pa pripovedujejo o svojem delu in odnosu do književnosti. V juniju bosta gosta Nataše Sosič pisatelj Marjan Rožanc in avtorica znane knjige Tržacani Marija Vojkovič.

Radijska realizacija Nataša Sosič. Vse navedene stvaritve so produkcija Radia Trst A.

Dante na TV ekranu

Izobraževalna redakcija RAI si je omislila novo oddajo, ki bo stekla v prvem tromesečju prihodnjega leta in ki bo obsegala 100 nadaljevanj: s svojo Divino comedio bo končno stopil na male ekrane tudi Dante.

S televizijsko verzijo znane pesnitve, s katero so nas mučili v šolski, se bavi režiser Marco Parodi ob pomoči in koordinaciji najbolj znanega italijanskega dantista prof. Giorgia Petrocchia. Branje so zaupali trem izvrstnim italijanskim igralcem: Giorgiu Albertazziju Pekel, Giancarlu Sbragi Vice, Enricu Marii Salerno pa Nebesa.

Tudi ni naključje, da bo oddaja potekala v 100 nadaljevanjih, saj ima Divina commedia prav toliko spevov: 34 Pekel in 33 Vice oz. Nebesa. Seveda je izredno važna izbira lokacije za snemanje. Ekipa že pripravlja podlago za Pekel, nekje na otoku Vulcanu. Vicam bodo nudili primeren okvir samostamni v Marcah, za Nebesa pa organizatorji iščejo nekakšno astronomsko opazovališče ali morda kak drugi "nebeški" kraj. Zdi se, da imajo z Nebesi največ težav...

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Še o avtističnih otrocih

V zborniku za leto 1987 Rolexovih nagajencev za podjetnost (nagrada je bila ustanovljena leta 1976 kot spodbuda znanstvenikom in raziskovalcem) zasledimo članek Bernarda Rimlanda Avtizem pri otrocih: v iskanju vzrokov in zdravljenja.

Avtor je ravntelj Zavoda za raziskovanje otroškega vedenja v Kaliforniji in po poklicu psiholog.

Njegovo zanimanje za avtistične otroke sega v leto 1956, ko se mu je rodil prvorojenec, ki je začel kazati vedenjske karakteristike, kakršne so tipične za avtistične otroke, čeprav je bil takrat, kakor je tudi danes, fizično popoln.

Avtizem je, kot znano, celoživljenjska nesposobnost, ki onemogoča človeka na različne načine. Navadno se začinja z rojstvom, nikoli pa ne po poldrugem letu starosti. Karakterizirajo jo različni deficiti v učenju in komuniciranju, majhno zanimanje za druge, introvertirano vedenje, nasilnost in celo sebi škodljivo obnašanje. Kljub svoji globoki umski nezmožnosti kažejo mnogi avtistični otroci izreden talent na področjih kot so matematika, glasba in umetnost. Ker je bilo leta 1956 še zelo malo znanega o avtizmu, se je Rimland odločil, da bo sam raziskoval, kako bi lahko sinu pomagal. To je delal najprej v svojih prostih urah in v petih letih napisal knjigo o infantilnem avtizmu, v kateri je razvil teorijo o tem, kaj avtizem pomeni, kaj bi mu lahko bilo vzrok in kje v možganih bi lahko bila motnja.

Tako je pravzaprav čez noč postal avtoriteta na tem področju, ker je dokazal - in bil za to tudi nagrajen -, da je avtizem fiziološka motnja živčnega sistema in ne, kot so dotlej mislili, v prvi vrsti čustvena motnja.

Kasneje mu je bila dana možnost, da je svojo teorijo še izpopolnil na Standfordski univerzi.

Ker je avtizem pravzaprav zelo redka motnja, saj prizadeva približno 4,5 primerov na vsakih 10.000 živorojenih, so o tej motnji zbrali zelo malo informacij na sistematični, znanstveni način.

Zato je Rimland dodal svoji knjigi vprašalnik, ki se je nanašal na nosečnost in porod, na zdravstvene razmere

otroka ob rojstvu in v zgodnjih obdobjih življenja. Starši so mu začeli pošiljati nazaj izpolnjene vprašalnike skupaj z drugimi informacijami, raziskavami in s primeri, ki jim je sledil zdravnik.

Od začetkov, leta 1964, do danes je na Zavodu za raziskovanje otroškega vedenja zbranih veliko podatkov o približno 9.000 avtističnih otrocih iz več kot 40 dežel.

Iz teh podatkov je pred leti izšla publikacija, ki primerja učinke različnih postopkov na otroško vedenje, vključno z uporabo zdravil.

Posebej se je na te izsledke naslonila nova raziskava o učinkih tistih vitaminov, ki so jih starši največkrat omenjali, na skupino 200 otrok. Iz objave leta 1973 je razvidno, da je bil med štirimi preizkušenimi, vitamin B6 daleč najučinkovitejši, ker je dosegel statistično razvidno izboljšanje. Kasneje so raziskave še poglobili, izsledke pa je potrdilo tudi delo francoskega profesorja Gilberta LeLorda z univerze v Toursu.

Prihodnja naloga bo raziskati nekatere hipoteze, ki se nanašajo na možni vzrok avtizma.

Delovanje Zavoda se širi tudi čez raziskovalno delo. Zavod nudi informacijo staršem, učiteljem, zdravnikom in raziskovalcem, ki vprašajo za nasvet. Pred leti je Zavod pomagal igralcu Sylvestru Stalloneju in njegovi ženi, ki imata avtističnega otroka. Ko sta odkrila, kako skromna so bila sredstva staršev za pomoč svojim avtističnim otrokom, sta ustanovila Sklad Stallone za raziskave o avtizmu, ki mu

je bil Bernard Rimland znanstveni tajnik.

Zaradi tega, ker je več informacij-skih virov o avtizmu, so začeli štirikrat letno izdajati Mednarodno revijo o raziskavah o avtizmu. Revijo bodo pošiljali brezplačno približno 10.000 staršem avtističnih otrok in strokovnjakom.

Poleg tega je Bernard Rimland kmalu ugotovil, da starši potrebujejo vzajemno izmenjavo mnenj in izkušenj. Zato je v Washingtonu ustanovil Državno društvo za avtistične otroke in odrasle, ki med drugim skrbi za to, da bi z ustreznimi zakoni poskrbeli za primerno šolanje in druge olajšave za avtistične otroke.

To so le nekatere od številnih aktivnosti kalifornijskega Zavoda, ki želi pomagati avtističnim otrokom in njihovim staršem. Kljub njihovim naporom ostaja na tem področju še vedno veliko dela.

Zahvala

Prejšnji teden sta dve prireditvi v Gorici in na Opčinah podčrtali namen, ki ga skuša uresničiti naš Sklad - pomagati otrokom.

V Gorici so se s podelitvijo prispevkov, ki so jih nabrali za zaključno akademijo, spomnili Sklada Mitja Čuk člani SZ Dom, na Opčinah pa ob nagrajevanju najboljšega športnika leta člani Radia Opčine.

Organizatorjem se za velikodušnost najiskrenejše zahvaljujemo.

Poletno središče

Tudi letos bo naš Sklad, kot že v preteklih letih, priredil na Opčinah poletno središče, ki bo od 17. do 29. avgusta v Prosvetnem domu na Opčinah.

Otroci od tretjega do dvanajstega leta starosti ga bodo lahko obiskovali vsak dan od 8. do 17. ure, razen ob sobotah in nedeljah.

Vpisnina ne bo previsoka, saj jo bomo skušali čimbolj približati lanski.

Zaradi novih predpisov, ki so od letos veljavni tudi za dnevno varstvo, bo število vpisanih otrok omejeno na 80.

Zato bomo otroke vpisovali teden prej, v ponedeljek, 10. avgusta. Kraj in uro bomo pravočasno objavili v tisku in po radiu.

Bivanje bomo popestrili z glasbeno vzgojo, tečajem telovadbe, ekskurzijami in zabavo. Skušali bomo uvesti tudi vrsto drugih izboljšav na osnovi dosedanjih izkušenj in seveda finančnih zmogljivosti.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.20

Rubrika: Uno Mattina

9.35

Nanizanka: Trapper John

10.30

Rubrika o gospodarstvu

10.50

Aktualnosti: Okrog nas

11.30

Nanizanka: Tata e il professore

12.00

Vreme in dnevnik - kratke vesti

12.05

Variete: Pronto... chi gioca?

13.30

Dnevnik

14.00

Volilna tribuna

14.05

Dok.: Quark ekonomija

14.40

Risanka: Kwicky Koala show

15.05

Inf. odd.: Kronike motorjev

15.30

Kolesarstvo: 70. Giro d'Italia

17.00

Dokumentarec: Svet je tvoj

17.25

Inf. oddaja: Knjižna rubrika

17.50

Danes v parlamentu

18.05

Volilna tribuna

18.25

Kviz: La grande corsa

19.40

Almanah, vreme in dnevnik

20.45

Volilna tribuna

21.35

Film: I racconti dello zio Tom (kom., ZDA 1946, r. Harve Foster, i. Ruth Warrick, James Baskett), vmes (22.35) dnevnik

23.15

Zabavna oddaja: Voci e volti della TV

0.35

Dnevnik - zadnje vesti

RAI 2

11.15

Izob. odd.: Igranje golfa

11.45

Rubrika: Cordialmente

13.00

Dnevnik - ob trinajstih

13.25

Dnevnik - okolje

13.30

Volilna tribuna

13.50

Nadaljevanka: Quando si ama

14.30

Dnevnik - kratke vesti

14.35

Mladinska oddaja: Tandem

16.50

Oddaja iz parlamenta

17.00

Dnevnik - kratke vesti

17.05

Inf. odd.: Dnevi in zgodovina

18.05

Filmske novosti

18.15

Športne vesti

18.30

Nanizanka: Il brivido dell'imprevisto - La punta della spada

18.55

Nogomet: Švedska-Italija Under 21 (neposredni prenos iz Tyresa)

19.45

Vreme in dnevnik

20.45

Film: Il ritorno di Perry Mason (kom., r. Ron Satlof, i. R. Barr)

22.30

Dnevnik

22.45

Dnevnik - športne vesti: gimnastika, boks, biliard

23.45

Film: Naso di cuoio (dram., Fr. 1952, i. Yves Allégret, i. Jean Marais, F. De Cristophe, Mariella Lotti)

RAI 3

12.00

Dokumentarna oddaja: Celice - Potovanje v center življenja

12.30

Tenis: Mednarodni turnir v Franciji (neposredni prenos iz Roland Garosa v Parizu)

14.00

Košarka: Poljska-Italija (evropsko prvenstvo, neposredni prenos iz Aten)

15.30

Tenis: mednarodni turnir v Franciji (prenos iz Pariza)

19.00

Dnevnik

19.20

Dnevnik - deželne vesti

19.40

Variete: Speciale Dadaumpa

20.00

Izobraževalna oddaja: Fare e disfare

20.30

Film: Fronte del porto (dram., ZDA 1954, r. Elia Kazan, i. Marlon Brando, Eva Marie Saint, Karl Malden)

22.20

Dnevnik

22.30

Informativna oddaja: Geo - Pustolovščine in odkritja (pripravila Folco Quilici in Gigi Grillo)

23.15

Filmske novosti

23.20

Dnevnik

23.45

Informativna oddaja: Stiffelius (pripravil Mimmo Scaranò)

RTV Ljubljana

17.35

Poročila

17.40

Otroška oddaja: Deklica Delfina in lisica Zvitorepka - Četrtkova cesta

17.55

Bilo je...: Marjan Kozina (ob 80. obletnici rojstva skladatelja, ki je v svoje samospelve, v komorni, simfonična in operna dela, predvsem pa v mladinske skladbe vžil folklorno tradicijo in naravne lepote Bele krajine, zaslovel pa je predvsem z glasbo za prvo verzijo slovenskega mladinskega filma Kekec)

18.25

Ekološka odd.: Zelena straža

18.45

Risanka

19.00

Danes. Obzornik

19.26

Vremenska napoved

19.30

Dnevnik

20.05

Tednik

21.10

Nadaljevanka: Naraščajoče vode (po romanu Hermana de Mana, Niz., r. Bram van Erkel, prevod in priredba Helena Valentincič, 3. del)

22.05

Dnevnik

22.20

Poletna noč

TV Koper

14.00

TV novice

14.10

Nanizanka: New Scotland Yard

15.00

Otroški spored

17.00

Nanizanka: Skippy il canguro

17.30

Dokum.: Divji živalski svet

18.00

Nadaljevanka: Vite rubate

19.00

Odprta meja

Danes v Odprti meji med drugim:

TRST — Craxi z Listo na Trgu Unità

DEVIN — Tiskovna konferenca tajnika PSDI Nicolazzija

TRST — Zborovanje slovenskih komunistov

TRST — Ob 25-letnici goriške GM, razgovor z ravnateljem Silvanom Križmančičem

19.30

TVD Stičišče

19.45

Rubrika: Mesto danes

20.00

Nanizanka: Il re del quartiere

20.25

TV novice

20.30

Film: I guerriglieri dell'Amazzonia (pust., r. Harvey Hart, i. Martin Milher, Don Quine)

22.05

TVD Vsedanes

22.20

Košarka: Jugoslavija-Grčija EP

CANALE 5

7.00

Rubrika: Dobro jutro, Italija

7.50

Rubrike: Gost, Magazine, Forum

9.00

Nadaljevanki: Aspettando il domani, 10.00 General Hospital

11.10

Kviz: Tuttinfamiglia, 11.55 Bis, 12.40 Il pranzo è servito

13.30

Nad.: Sentieri

14.30

Film: Scandalo al collegio (kom., ZDA 1955, r. Nunnally Johnson, i. Betty Grable)

16.30

Nadalj.: Alice, 17.00 L'albero delle mele

17.30

Kviz: Doppio slalom

18.00

Nanizanki: Love Boat, 19.00 I Jefferson

19.30

Variete: Studio 5

20.30

Kviz: Pentation

23.00

Rubrika: Italia domandata

24.00

Aktualnosti: Elettorando (M. Costanzo)

0.10

Filmske novosti

0.25

Nanizanki: Squadra speciale, 1.25 Missione impossibile

MARY TYLER MOORE

12.00

Mary Tyler Moore

12.30

Volilna tribuna

13.00

Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Lucy May, Candy Candy, Masters

14.30

Nanizanki: La valle dei pini, 15.20 Così gira il mondo

16.15

Dokumentarca: To je Hollywood, 16.40 Kanaadska narava

17.20

Nad.: Febbre d'amore

18.15

Kviz: C'est la vie, 18.45 Il gioco delle coppie

19.30

Nanizanka: Quincy

20.30

Film: I 4 figli di Katie Elder (western, ZDA 1965, r. Henry Hathaway, i. John Wayne)

22.45

Film: S.S.S. Sicario Servizio Speciale (krim., VB 1965, r. Jack Cardiff, i. Rod Rod Taylor)

0.25

Nanizanki: Ironside, 1.15 Switch

ITALIA 1

8.30

Nanizanka: Fantasilandia

9.15

Film: Elvis (kom., ZDA 1981, r. Gus Trikonis, i. Don Johnson)

11.00

Naniz.: La strana coppia, 11.30 Agenzia Rockford, 12.30 T.J.

TELEPADOVA

13.00

Ris.: Casper, Top Cat

14.00

Nadalj.: Happy end

15.00

Nadaljevanka: Signore e padrone

16.30

Risanke: Gigi la trotto-la, Tekkaman, Transformers, Kyashan il superman, Ghostbusters

TELEFRIULI

13.00

Nanizanka: Una famiglia intraprendente

13.30

Nadalj.: Sandokan

14.30

Dražbi: IL tappeto orientale, Roberta Pelle

15.30

Glasbena oddaja: Music Box

17.45

Variete: Fantastico

19.00

Dnevnik

20.00

Dok.: Karabinjeri

20.30

Športne vesti

21.30

Dokument.: Oceani

22.30

Dnevnik

23.30

Nadalj.: Jane Hyre

0.30

Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)

Lastne oddaje:

14.00

Dogodki in odmevi

19.30

Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00

Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, 7.40 Pravljica, glasba; 8.10 Od Milj do Devina (pon.); 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi: Naš jezik, Film, Mozaik; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Otrok in šola; 14.30 Glasbene skice: Diskorama, 16.00 Na goriskem valu; 17.10 Mi in glasba: 9. tekmovanje slovenskih pevskih zborov v Mariboru; 18.00 Četrtkova srečanja: Zgodbe vandrova, orjunaša in narodnega revolucionarja Lipeta Kosca (ured. Lida Turk); 18.20 Glasbene skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00

Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Radijska šola; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Znano in priobjavljeno; 11.35 Pesmi in plesi Jugoslavije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Za mlade radovedneše; 14.20 Koncert za mlade; 14.45 Naš gost; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Orkester RTV-Lj; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Komorna literatura; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Ansambel Mojmir Sepeta; 20.00 Četrkov večer; 21.05 Lit. večer; 21.45 Glasba; 22.30 Podoknica; 22.50 Lit. nokturno; 23.05 Glasba; 0.05 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika in servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Na valu radia Koper; 13.40 Utrinki iz zamejstva; 14.40 Zanimivost; 15.00 Črno na belem; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o; 17.35 Z violino in bajsom od vasi do vasi; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Za dober dan; 8.00 Prisrčno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka; 10.10 Otr. oddaja; 10.35 Vstop prost; 11.00 Po uličicah; 11.15 Hit Nova Gorica; 11.30 Na prvi strani; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 12.06 Zdravniški nasveti; 14.35 Glasba; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 19.00 Čudovitih sedem; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

Oddaja na frekvencah: 100,3 MHz za Kras; 100,4 MHz za Trst; 100,5 MHz za Vzhodni Kras.

10.00 Za vsakogar nekaj; v 19.00 Te zanima tvoja prihodnost?; oddaje povezuje glasba.

Seja občinskega sveta v Doberdobu

Začetek razprave o proračunu Zamenjava v občinskem odboru

Prihajamo, čeprav z zamudo, v obdobje proračunskih razprav v občinskih svetih in drugih ustanovah. Doberdobski občinski svet se je s tem vprašanjem pričel ukvarjati na zadnji, ponedeljkovi seji, kjer je bilo predloženo in tudi odobreno poročilo k proračunu ter tudi okvirni načrt finančnega poslovanja za leto 1987. Sicer bo o podrobnostih govor v razpravi za odobritev proračuna, kar se bo, predvidoma, zgodilo šele čez kakšen mesec.

V programskem poročilu za tekoče leto in v programskem poročilu posegov za triletno obdobje, so nakazani načrti, ki naj bi jih občinska uprava uresničila, ali vsaj deloma začela uresničevati. Program je za tekoče leto, tudi spriči dejstva, da se že nagibamo v drugo polovico, nekoliko skromen: tako naj bi uredili turistično cesto med Doberdobom in Jamljami, dokončali preurejanje omrežja javne razsvetljave, prenovili prostor, ki bo služil za občinsko skladišče, uredili park pri šolah, nakupili posebno vozilo za odvažanje odpadkov in poskrbeli za vrsto vzdrževalnih del na šolskih in drugih poslopih. Zahtevnejši je srednjeročni program. Tako naj bi začeli izvajati načrt ureditve grezničnega omrežja, uredili naj bi vendarle okoli-

co jezera, preuredili poslopje osnovne šole v Jamljah v socialni center, razširili pokopališče v Jamljah in zgradili občinsko telovadnico. To seveda v skladu z možnostmi finančnega kritja. Glede poteka zadnje seje, velja za beležiti, da je občinski svet odobril prilagoditev davka za odvažanje smeti. Davek bo višji za okrog 30 odstotkov in bo znašal, za gospodinjstva okrog 580 lir za kvadratni meter. Povšek so upravitelji utemeljili s povečanjem stroškov za zmetarsko službo. Med drugim je občina pred kratkim ogradila odlagališče odpadnega gradbenega materiala in tudi plačuje za nadzorovanje istega.

V nadaljevanju seje je občinski svet odobril predlog za spremembo statuta Konzorcija za oskrbo ostarelih. Sprememba zadeva določanje višine kvot, ki jih plačujejo občine članice. Doslej se je to obračunvalo po številu prebivalstva. Po novem pa bodo kvote izračunavali drugače. 50 odstotkov ob upoštevanju števila prebivalstva, 25 odstotkov ob upoštevanju števila oskrbovancev (v domovih počitka) in 25 odstotkov na osnovi storitev oskrbe na domu.

Na ponedeljkovi seji je občinski svet sprejel tudi ostavko odbornice Li-

lijane Semolič in na njeno mesto izvolil Gvida Devetaka iz Dola. Semoličeva po še naprej ostala v občinskem svetu.

V razpravi je bilo še nekaj drugih vprašanj, o katerih bomo posebej poročali.

Podaljšana izredna dopolnilna blagajna

Medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje je na seji 28. maja, kakor je bilo sicer že predhodno napovedano, odobril ukrep o podaljšanju izredne dopolnilne blagajne za delavce podjetja Cotonificio Triestino. Izredna dopolnilna blagajna je bila podaljšana do februarja prihodnjega leta. S tem je bila preprečena neposredna nevarnost stečaja in odslovitve delavcev in obenem omogočeni pogoji, da se na območju nekdanje podgorske tekstilne tovarne uresničuje nove gospodarske pobude.

Ukrep zadeva še zmeraj okrog 300 delavcev, ki so na plačilnem seznamu podjetja, kjer krizo rešujejo že osem let.

Šolska problematika in volitve na seji TO SKGZ za Goriško

Šolstvo, priprava na politične volitve, razne pobude ob koncu sezone, razlastitve v Sovodnjah. O teh vprašanjih je tekla beseda na zadnji seji Teritorialnega odbora SKGZ za Goriško, prejšnji četrtek.

Predsednik odbora Mirko Primožič je uvodoma izrazil zadovoljstvo nad razsodbo Ustavnega sodišča, ki je v bistvu priznala tudi manjšinskim skupnostim, da brez predhodnega dovoljenja izobešajo zastave. Člani odbora so nato z zadovoljstvom vzeli na znanje tudi vest o ugodni rešitvi vprašanj v zvezi s financiranjem izgradnje slovenskega šolskega centra.

Precej pozornosti so na seji namenili vprašanju šolstva, zlasti še delovanju Slovenskega deželnega poklicnega zavoda na Goriškem. O dejavnosti je podrobno poročala Tamara Blažina ter nakazala glavne smernice delovanja te šolske strukture, ki ji je treba zagotoviti predvsem primerne prostore; stremeti pa je treba k širjenju prisotnosti.

V nadaljevanju seje je tekla beseda o skorajšnjih političnih volitvah, ki so upadajo z razmeroma težavnim obdobjem naše skupnosti. Izraženo je bilo stališče, da se javno podpre slovenske kandidate in stranke, ki se zavzemajo za reševanje manjšinskega vprašanja in ki so doslej pokazale veliko razumevanje in odprtost.

Člani Teritorialnega odbora SKGZ so nato prislunili še poročilo o postopku za spremembo regulacijskega načrta v Sovodnjah, v zvezi z namera-

vano gradnjo nove tovarne ter nato v diskusiji poudarili stališče, proti nadaljnjemu krčenju življenjskega teritorija. V tistih primerih pa, kjer so ti posegi nujni, mora celotna skupnost dobiti ustrezno odškodnino.

Ob koncu seje so člani Teritorialnega odbora izmenjali nekaj informacij o raznih pobudah, ki se pripravljajo, posebej pa o pripravi slovesne prireditve ob 25-letnici šole Glasbene matice v Gorici.

Nadaljuje se stavka v ladjedelnici

V tržiški ladjedelnici se nadaljuje razčlenjena stavka po obratih, ki ima za posledico skoraj popolno blokado uvoza, oziroma izvoza pošilk iz podjetja. Vodstvo podjetja namreč ni pokazalo nikakršne pripravljenosti na pogovor oziroma izpolnitev zahtev. S tako obliko protesta bodo nadaljevali danes in jutri. V soboto in nedeljo pa bo sleherni dejavnost prekinjena zaradi blokade nadurnega dela.

Od včeraj zjutraj stavkajo tudi delavci, zaposleni na posebni ladjici—delavnici Castoro 8 (so sicer uslužbenci družbe Saipem). Stavkali bodo do jutri zjutraj.

Danes ob 9. uri bo pred vhomom v ladjedelnico tiskovna konferenca, v ponedeljek, 8. junija, pa se bo sestal tovarniški sindikalni svet.

Skupščina upokojencev CGIL o zahtevah starejših ljudi

V nabitto polni konferenčni dvorani na razstavišču je bila včeraj deželna skupščina aktivistov sindikata upokojencev CGIL. Razprava je zajela platformo zahtev, ki jih upokojenci postavljajo za triletno 1988-90. Spoznati je treba dejstvo, je bilo rečeno, da predstavljajo upokojenci danes izredno številni in pomemben del družbe. V tem pogledu izstopa Trst s približno 100 tisoč upokojenci na 240 tisoč prebivalcev, vendar tudi drugi predeli v deželi se ne oddaljujejo od tega razmerja. Krajevni upravitelji in odgovornosti pri drugih javnih ustanovah so še premalo občutljivi za to stvarnost in probleme, ki jih postavlja, je ugotovil v svojem dolgem uvodnem poročilu deželni tajnik sindikata upokojencev Migliorini.

Potrebe in zahteve, ki jih postavljajo upokojenci, lahko strnemo v zagotovitev dostojnega materialnega standarda in povečanje socialnih storitev, ki so za najšibkejšo družbene komponente nujno potrebne. Pokojnine je treba vezati na povprečje plač, minimalne pokojnine pa povečati vsaj toliko, da bodo upokojencem brez drugih dohodkov omogočale dostojno življenje. To danes ni pojmljivo s 400 tisoč liri mesečne pokojnine, tako da so mnogi upokojenci na robu revščine. Pri zagotovitvi materialnega standarda pride v poštev tudi olajšanje davčnega pritiska na upokojence, kot splošneje na odvisne delavce, in odprava ticketov v zdravstvu.

Zeleni križ opravil lani več kot osem tisoč posegov

Zeleni križ v Gorici je tudi v letu 1986 opravil svoje nenadomestljivo družbeno koristno delo na področju prve pomoči, prevoza bolnikov in drugih področjih, ki sodijo v okvir humanitarnega delovanja združenja. Predsednik Giampiero Licinio je v svojem poročilu postregel z zgovornimi podatki o obsegu dela v lanskem letu.

Na sedežih v Gorici in Červinjanu ter - v poletnem času - v Gradežu je Zeleni križ razpolagal z devetimi rešilci. Vozila so prevozila več kot 347 tisoč kilometrov. Opravili so 8 tisoč 107 posegov. Nekaj čez 1.200 je bilo posegov za prvo pomoč na cesti, več kot 2.500 krat so šli na dom po bolnike, ki so potrebovali prevoz v bolnišnico. Preostali posegi so šli na račun prevoza bolnikov iz ene v drugo bolnišnico, prevoza oseb, ki so podvržene dializi, prevoza po nalogu raznih zasebnih in javnih ustanov. Rešilci Zelenega križa so potovali po Italiji pa tudi na Poljsko, Madžarsko, v Francijo, Luksembur, Švico in obe Nemčiji. 270 je bilo posegov za zdravstveno varnost in prvo pomoč ob raznih športnih prireditvah.

Licinio je še poudaril, da je delovanje v veliki meri temeljilo na doprinosu prostovoljcev. Le-ti so v letu 1986 zagotovili skupno 6 tisoč 407 prisotnosti, kar zgovorno priča o njihovem pomembnem doprinosu ob redno za-

poslenem osebju. Tudi z namenom, da bi se povečali število prostovoljcev, so pri Zelenem križu lani priredili tečaj prve pomoči. Na občnem zboru so 57 tečajnikom, ki so redno sledili predavanjem, izročili zaključne diplome.

Glede finančnega stanja so povedali, da se je poslovanje lani zaključilo z manjšim primanjkljajem. Pasiv v višini približno 5 milijonov 800 tisoč lir gre pripisati znižanju deželnega prispevka.

Visoko priznanje dramski skupini iz Štandreža

Na tridesetem jubilejnim srečanju gledaliških skupin Slovenije v Titovem Velenju je dramska skupina PD Štandrež prejela visoko priznanje - Linhartovo listino, ki so jo letos prvič podelili gledališkim skupinam za dolgoletno in uspešno delo na področju gledališkega ljubiteljstva. Listino podeljujejo Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Združenje gledaliških skupin Slovenije.

V utemeljitvi priznanja je rečeno, da ga je štandreaška dramska skupina zaslužila z dvaindvajsetletnim neprekinjenim delovanjem, s številnimi premierami in nastopi, s stalnim kvalitetnim naraščanjem ter ohranjanjem in utrjevanjem gledališkega sporočila in slovenske besede v domačem prostoru.

Začasna zaposlitev

Goriška občinska uprava obvešča, da sprejemajo do 13. junija 1987 prošnje za začasno zaposlitev (suplence) v otroških jaslih v šolskem letu 1987/88. Za zaposlitev lahko zaprosijo otroške negovalke s stalnim bivališčem v Gorici in okoliških občinah. Podrobnejša pojasnila nudijo v uradu za osebe.

izleti

SPD — rekreacija, priredi v nedeljo, 7. t. m., izlet na Ratitovec. Odhod ob 7.30 s Travnika. Prevoz z lastnimi sredstvi. Izlet je priporočljiv za vse.

Slovensko planinsko društvo vabi 14. junija na 16. SREČANJE SLOVENSKEH PLANINCEV, ki bo v Vratih. Organiziran bo avtobusni prevoz. Prijave v trgovini Baucan do 5. junija. Na razpolago je še nekaj prostih mest.

razna obvestila

Slovensko poletno središče v Gorici bo odprto od 29. junija do 10. julija. Prijave sprejemajo v Dijaškem domu ob delavnikih, razen sobot, od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure. Informacije tudi po telefonu 83495.

Jadralni klub Čupa iz Sesljana prireja v poletni sezoni tečaje jadrnanja za otroke od 6. do 12. leta dvotedenske tečaje na jadrnicah razreda optimist; za mlade od 14. leta dalje pa tedenske tečaje na jadrlnih deskah. Tečaji na optimistih se začnejo 22.6., 6.7., 20. 7. in 3.8. Tečaji na deskah pa 29.6., 6.7., 13.7. in 20.7. Tečajniki, ki razpolagajo s šotorom lahko med tečajem taborijo na društvenem prostoru. Prijave sprejemajo na društvenem sedežu v Seslanskem zalivu do 18. junija in sicer ob torkih in četrkih, od 17.30 do 19. ure ter ob sobotah in nedeljah od 13. do 19. ure.

Občinska knjižnica v Doberdobu bo jutri zaprta.

kino

Gorica

VERDI 18.00-22.00 »Cronaca di una morte annunciata«. O. Muti in G. M. Volontè.
CORSO 17.00-22.00 »The Blues Brothers«.
VITTORIA 17.30-22.00 »Erotica orientale«. Prepovedan mladini pod 18.letom.

Tržič

OBČINSKO GLEDALIŠČE Zaprto.
EXCELSIOR 17.30-22.00 »Gioiose, calde e depravate«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Krmin

OBČINSKO GLEDALIŠČE 19.30 »Heimat, 3. del« (Ponovitev).

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30-20.30 »Top gun«.
DESKLE Danes zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Baldini, Korzo Verdi 57, tel. 84879.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Centrale, Trg republike 26, tel. 72341.

POGREBI

Pogreb Aleksandra Lakoviča iz Doberdoba, ki se je v nedeljo smrtno ponesrečil med povratkom na Reko, bo jutri na Reki.

Razprava o dilemah slovenskega volilca Stanje znano - perspektive nejasne

Pobuda okrog mize o dilemah slovenskega volilca danes, ki sta jo uspešno izpeljala krožka SMReKK in UNIFAX je nedvomno pozitivna, saj že dolgo ni bilo take priložnosti za toleranten in odkrit pogovor o našem sedanjem trenutku, ki ni lahek. Pozitivna je tudi ugotovitev, da je razprava potekala na precejšnji višini in da, zdi se skoraj čudno, ni zašla na raven medsebojnih prerekanj in kreganja, ki sta sicer konstanti našega političnega vsakdanjika, pa čeprav je bilo v razpravi precej izrazito občutiti predvilo vdušje. Nedvomno so bližnje volitve v izdatni meri vplivale, da je bil odziv tolikšen, zlasti med mladimi.

Nekoliko razočarani so ostali tisti, ki so pričakovali, da se bodo iz obširne razprave izluščile, nove stvarne perspektive, za izhod iz sedanjega okostenelega političnega položaja manjšinske skupnosti.

Izhodišče za okroglo mizo-razpravo, so bila uvodna poročila in posegi Darka Bratina, Ferruccia Clavore, Alojza Rebule, Marka Tavčarja in Ivana Verča, medtem ko sta razpravo uravnavala, v imenu prirediteljev Davorin Devetak in Boris Peric.

Sociolog Darko Bratina je v svojem posegu nakazal potrebo po nekakšni reviziji pojmovanja naše prisotnosti in naših prizadevanj kot narodnostne skupnosti. Doslej smo se v postavljanju in zagovarjanju naših zahtev opre-

deljevali pretežno ideološko. Taka usmeritev ni dala vidnejših rezultatov. Treba je ubrati drugačno pot: »Rabimo trezno laičnost in ideološko deprofanacijo«. Zelo natančno sociološko analizo družbenih dogajanj v Italiji, kjer v sistemu poudarjene partitokracije zgubljajo pomen in izginjajo klasične družbene vrednote, kot solidarnost, enakopravnost (tudi manjšinskih in jezikovnih skupnosti), je podal dr. Ferruccio Clavora ter ob tem govoril o izkušnjah (morda se bodo komu zdele čudne) v Benetiji, kjer zaradi posebnega razvoja ni bilo izrazite strankarske cepitve.

Profesor Alojz Rebula je v pismu mlademu Slovencu skušal dati osnovne smernice doživljanja slovenstva v zamejstvu.

Časnikar Marko Tavčar je uvodoma izrazil zadovoljstvo, da smo tudi v zamejstvu začutili utrip, ki prihaja iz

jedra (matice), ko začenjamo razglabljati o pomenu narodnosti. Po njegovem prihaja trenutek, ko bo treba prevrednotiti mite. Vsekakor moramo težiti k suverenosti na vseh poljih.

Po svoje izzivalen je bil poseg Ivana Verča, ki se je spravlil predvsem nad sistem mistifikacije politike, zlasti v trenutku ko ideologije zgubljajo združevalno moč. »Človek mora biti v ospredju in sistem v službi človeka«. Razlikovati je treba nadalje med politiko in politikantstvom, pojavom, ki je kot kaže zelo zasidran tudi v naši majhni narodnostni skupnosti.

Sledila je več kakor dveurna razprava. Poseglo je osemnajst diskutantov. Ob koncu pa so kratko zaključno misel povedali še sodelavci okrogle mize.

Pozitivno bi bilo, če bi se razprava, ki se je začela v Kulturnem domu tudi nadaljevala.

V soboto, 6. junija 1987, ob 20.30 bo v KULTURNEM DOMU v Gorici

SLAVNOSTNI KONCERT

V POČASTITEV 25-LETNICE ŠOLE GLASBENE MATICE V GORICI

Besedo imajo učenci osnovne šole iz Romjana

Šola v Romjanu najmlajša na Goriškem

Osnovna šola v Romjanu, v občini Ronke, je med šolami s slovenskim učnim jezikom na Goriškem najmlajša. Odprli so jo januarja leta 1981, ko se je v prostore italijanske osnovne šole preselilo sedem prvošolčkov, ki so do tedaj obiskovali slovensko osnovno šolo v Doberdolu. Še pred tem je v Romjanu začel delovati slovenski otroški vrtec.

Bilo je kar precej začetnih težav, vendar jih je uspelo vse uspešno premagati. Število učencev je začelo naraščati in se tudi ustalilo. Postopoma so na šoli odpirali višje razrede.

Šola je v poslopju v ulici Capitello, kjer je tudi osnovna šola z italijanskim učnim jezikom. Največ učencev prihaja iz Ronk, nekaj jih je tudi iz okoliških krajev v Laškem.

Ob tem velja zabeležiti, da je po vojni, do leta 1957, v Ronkah že delovala slovenska osnovna šola, a je bila zaradi premajhnega števila učencev ukinjena.

Današnja šola lepo napreduje in se skuša čimbolj vključevati in povezovati z drugimi šolami na tem območju. Vsako leto sodeluje tudi pri pripravi družabnega in kulturnega srečanja Slovencev na Laškem ob zaključku šolskega leta.

Taka prireditev bo letos v nedeljo, 8. t.m. dopoldne in tale zapis naj služi tudi kot prvo vabilo.

Moj letošnji šolski dnevnik je zares bogato popisan

Letošnje šolsko leto se počasi bliža koncu. Ko sem nekega dne prebrala svoj dnevnik, sem videla, da smo v tem šolskem letu šli na mnogo izletov in da smo imeli nekaj zanimivih nastopov. Meseca novembra smo šli v Rižarno, kjer smo si ogledali edino taborišče v Italiji; decembra pa smo imeli v šoli božično prireditev. Pripravili smo se tudi za Prešernovo proslavo. Brali smo spise Frana Erjavca, s katerimi smo proslavili njegovo 100—letnico smrti. Meseca aprila smo šli s šolskim avtobusom v Trst, kjer smo obiskali Primorski dnevnik. Tam sta nas čakala prijazna novinarja. Pokazala sta nam in razložila mnogo lepih in zanimivih stvari: Nato sta nam novinarja podarila rumene klobučke.

Gradivo za tole stran so pripravili učenci osnovne šole iz Romjana sami, pod vodstvom učiteljev. Pravzaprav je bilo spisov in risbic, tudi zelo lepih, še več in smo morali nekatere odbrati. Zato ker strani ni mogoče raztegniti po mili volji. Upamo pa, da se bodo učenci v prihodnjem letu še kaj oglasili.

Bili smo vsi zelo veseli, ker smo izvedeli mnogo novosti in tudi, ker sta bila novinarja zelo vljudna.

Pred nekaj dnevi smo tudi bili v Benetkah. Šli smo z vlakom in videli zelo lepo pokrajino. Bili smo tudi na Trgu sv. Marka. V Benetkah je bilo zelo lepo.

Poleg tega vsako soboto hodimo v bazen. Učiteljica, ki nas uči plavati se imenuje Fiorella. Zelo radi plavamo in poslušamo nasvete naše učiteljice. Ko smo se vračali iz bazena, smo posvetili preostali čas cestni vzgoji. Res smo morali tudi odgovarjati na vprašanja, ki jih morajo mestni redarji še pogledati. Mislim, da sem odgovorila pravilno na vsa vprašanja. Kdor je odgovoril na vsa vprašanja pravilno, bo dobil priznanje.

13. maja smo šli na mladinske igre v Štandrež. Igrale smo in zmagale proti dvema močnima ekipama.

Nato smo igrale še z drugo ekipo. Na žalost smo v tretji tekmi izgubile in tako smo se uvrstile na tretje mesto. Bile smo vseeno zelo vesele.

Drugi teden bomo šli v Gorico na športni dan.

Odložila sem svoj dnevnik in mislila na lepe trenutke, ki sem jih doživela.

Francesca Furlan 5. razred

Obiskali smo Primorski dnevnik

V torek, 28. aprila, smo šli s šolskim avtobusom v Trst, si ogledat uredništvo Primorskega dnevnika.

Sprejela sta nas upravnik Vojko Slavec in novinar Vlado Klemše. Najprej sta nam povedala nekaj o zgodovini časopisa in kako ta danes nastaja. Čez nekaj časa smo šli v dve sobici, kjer na tekočem traku poročajo, kaj se godi po svetu. Iz teh dveh sobic smo šli v redakcijo, kjer novinarji, s pomočjo kompjuterjev, sestavljajo članke. Novinar Vlado Klemše je na kompjuter napisal podatke o naši šoli in o našem obisku. Tu nas je fotograf Mario Magajna tudi slikal. Šli smo nato v drugo nadstropje, v računalniško sobo, kjer je glavni terminal — centrala vseh računalnikov. Tu je bilo zelo zanimivo in še bolj zanimivo se mi je zdelo v sobi, kjer hranijo vse stare letnike Primorskega dnevnika, od prvih števil, do današnjih. Potem so nam pokazali tiskarno, kjer z velikim strojem tiskajo veliko izvodov časopisa. Videli smo tudi stroj, ki zavija časopise, preden jih odpošljejo naročnikom.

Končno smo se odpravili proti vhodnim vratom. Pred odhodom so nam podarili rumene klobučke z na-

pisom **PRIMORSKI DNEVNIK**. Bili smo presenečeni i zadovoljni z obiskom.

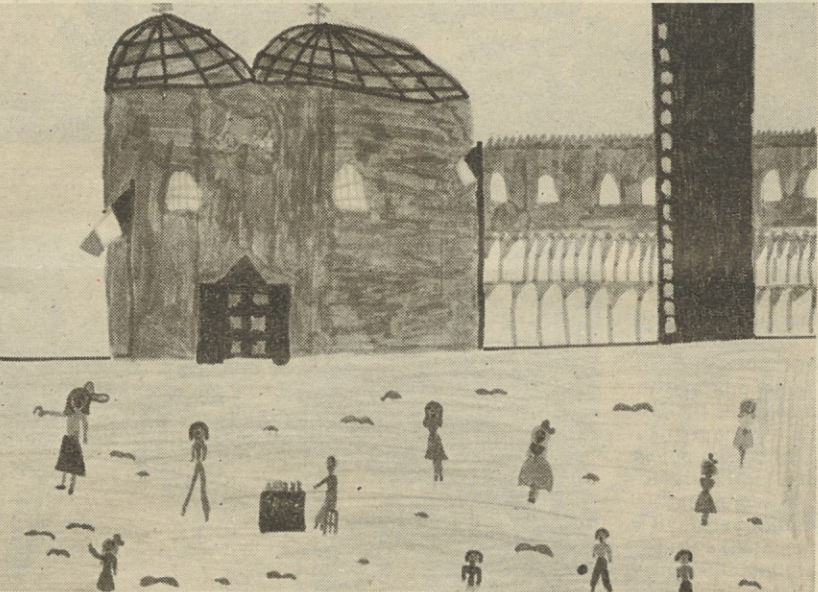
Marko Pischiutta 4. razred

V četrtek nas je učitelj obvestil, da bomo šli na izlet na sedež Primorskega dnevnika. Ko sem naslednji dan prišel v šolo, sem bil vesel. Prišel je avtobus, vsi smo vstopili in se popeljali proti Trstu. Videli smo morje, ki je bilo zelo lepo. Opazoval sem naravo in ladje, ki so bile zelo zanimive. Prišli smo na Primorski dnevnik. Najprej smo šli v sprejemnico in se malo pogovarjali. Potem smo šli v uredništvo in videli, kako je novinar s kompjuterjem pisal dolg članek. Medtem ko smo mi to gledali, nas je nek gospod slikal. Nato smo šli v sobo, kjer so sprejemali novice in fotografije s telexom. Ker sta bili sobi majhni, so v prvo šli prvi, drugi in tretji razred, v drugo pa četrti in peti. Ogledali smo si tudi tiskarno in zvedeli še mnogo zanimivih stvari. Zato smo se prav pristrčno zahvalili, ko so nam podarili rumene klobučke.

Poslovlili smo se in se vrnili v šolo.

Ivan Pahor 5. razred

Izlet v Benetke – Arcimboldova razstava – Sv. Marko

V petek smo šli na šolski izlet v Benetke. Ko sem se zbudila je sijalo sonce. Veselo sem se pripravila, ker če bi tisti dan deževalo, bi izlet preložili na drugi dan.

Ob sedmih in četrth je prišel vlak na postajo v Trziču. Stopili smo na vlak in šli v oddelke. V oddelku smo bili vsi učenci četrtega razreda. Prišli smo v Benetke na postajo. Izstopili smo in šli na trajekt, ki nas je peljal do palače Grassi. Tam smo si ogledali slike Arcimbolda in drugih slikarjev. Po

razstavi smo šli na trg sv. Marka. Tam smo se igrali, pogovarjali, slikali in dajali hrano golobom. Metali smo jim grahova in koruzna zrna. Nekateri so šli nakupovat spominčke. Po eni uri smo šli v baziliko in si ogledali poslikane stropce, tla in vse tisto, kar je zanimivega v tej cerkvi.

Prišli smo iz bazilike nekoliko navečičani in trudni. Odpočili smo se malo in nato šli v doževno palačo in na most "Ponte dei sospiri". Bilo je zanimivo.

Vse sobe palače so zelo poslikane. Ogledali smo si tudi orožarno, ki je tudi zelo zanimiva. Videli smo vse vrste orožja, ki so ga rabili takrat, za časa beneške republike. Ko smo prišli iz doževne palače, smo se ustavili nekaj trenutkov na trgu, nato smo šli peš na postajo. Na poti proti postaji so se nekateri zgubili in smo jih spet našli na postaji. Vrnili smo se domov.

Ko smo prišli na tržiško postajo, so nas mame že čakale. Bili smo precej trudni od dolgega, a lepega izleta.

Marija Tagliolato, 4. razred.

V Benetkah smo si ogledali razstavo slikarja Arcimbolda. S postaje smo se peljali s trajektom po kanalu, do palače Grassi, kjer je bila razstava. V prvem nadstropju je bil portret knjižničarja. Portret je sestavljen iz različnih knjigami. Videli smo sliko moža z ribami, moža s školjkami, poosebljene štiri letne čase: pomlad s cvetjem, poletje z žitom in zelenjavo, jesen s sadjem in zimo s trhljem lešom in gobami.

V drugem nadstropju so bile slike drugih slikarjev, ki so posnemali Arcimbolda.

Tudi jaz sem ga poskusil posnemati. Kristjan Tonsig 3. razred.

V Benetke smo šli z vlakom. Benjamin

V Benetkah ni bilo ne avtov ne avtobusov. Vozili smo se s trajektom. Denis

Meni so ugajale gondole in golobi. Simone

Ogledali smo si Arcimboldovo razstavo slik. Najlepša je bila slika o pomladi. Bila je polna cvetja. Giovanni

Najlepše je bilo na trgu sv. Marka. Tam so golobi, cerkev sv. Marka, visok zvonik in doževa palača. Boris

Nikoli nisem še videla tako velike cerkve s tolikimi mozaiki. Letizia

Uganka: Kdo čisti beneške ulice (kanale)? Beneške kanale čistita plima in oseka. Voda pa je vseeno umazana. Barbara

(Risbici o izletu v Benetkah so narisale Samatha Peric ter Loretta in Elena).

Popoldanski pouk na šoli in še kaj Igre in tečaj plavanja

Že takoj v začetku letošnjega šolskega leta smo učenci tretjega, četrtega in petega razreda začeli s popoldanskim poukom. Vsak torek, sredo in četrtek si prinesemo kosilo s seboj in ostanemo v šoli do 15.30. Najprej pojedemo kosilo, potem se poigramo, nato pišemo naloge in večkrat naredimo razne izdelke iz daša, papirja, lepenke in drugih materialov. Iz stare nogavice smo naredili ročne lutke, kačo, žabo, indijanko, pevce rock glasbe in še drugo. S temi lutkami se zmeraj igramo. Naredili smo si iz lepenkaste škatle televizijski ekran. Igramo se in si sproti zmišljujemo lutkovne igrice.

Loretta Ambrosig 3. razred

Že v začetku leta nam je učiteljica Sonja povedala, da bo tudi letos popoldanski pouk.

Za popoldanski pouk si prinesemo od doma kosilo. Po kosilu telovadimo, se igramo in se pogovarjamo, nato naredimo šolske naloge. Kdor konča naloge, lahko dela razne izdelke: ribice iz papirja, dekoracije na krožnikih, piščančke s ponponi in druge izdelke iz daša. Pri popoldanskem pouku nas uči učiteljica Manuela.

Ob treh in pol pride šolski avtobus in gremo domov. V avtobusu so tudi otroci iz vrtca. Pridemo domov zadovoljni.

Mariza Boscarol 4. razred

Včeraj je bil v Selcah Pohod treh jezer.

Zbudila sem se že ob šestih in šla na kraj zbirališča. Ob sedmih so začeli

prihajati ljudje in ob 8.30 se jen začel pohod za progo 28 kilometrov, ob 9. uri pa za progo 18, 11 in 5 kilometrov.

Bil je prekrasen dan za vse, a povsod je bilo veliko blata, ki je komu škropilo tudi do glave. Po končani tekmi so si šli udeleženci kupit srečke za srečelov. Kdor je zmagal je dobil lepo nagrado. Jaz sem pomagala pri razdeljevanju nagrad in tudi v kiosku s pijačami.

Ob 14. uri so se zbrali člani orkestra iz Trziča, ki so najprej jedli kosilo in potem igrali do 17. ure. Ob 22. uri se je praznik končal.

Šla sem takoj spat. Bila sem zelo vesela, ampak tudi zelo trudna, ker sem delala ves dan.

Elena Cettul 4. razred

13. maja smo šli tekmoval v Štandrež. Igrali smo odbojko. Bili smo v veliki telovadnici, kjer je igralo 13 ženskih ekip in 8 moških. Igrali smo na štirih majhnih igriščih, ki so imela približno 10 kvadratnih metrov. Nekaj časa smo trenirali, nato je prišlo še mnogo drugih učencev. Počakali smo malo časa in se nato približali igrišču. ZTačeli smo z igro. Z nami je igrala tudi Jana iz Jamelj. Bila je zelo pridna. Premagali smo dve ekipi. Nato po končani tekmi smo počivale več kakor pol ure. Potem smo igrale še s tretjo ekipo, ki je bila zelo dobro pripravljena. V ekipi je bila tudi deklica, ki je bila zelo visoka. Nič nismo mogle proti tek ekipi, ker je bila premočna. Vseeno smo dobile kolajno, diplomo in nalepko za tretje mesto. Morale bi tudi igrati še eno tekmo za osvojitev drugega mesta.

Tanja Tonzar 5. razred

Vsako soboto gremo k plavalnemu tečaju, da se naučimo plavati.

Učiteljica je zelo stroga, ker noče, da se dotikamo dna. V soboto je rekla Eleni Andrian, naj gre v veliki bazen. Potem sem šla tudi jaz plavat v ta bazen. Ni šlo preveč dobro, zato sem se spet vrnila v mali bazen. V tem se počutim bolj varna, ker tikam dno. Ko smo končali lekcijo, smo se oblekli, posušili lase in si vzeli malico.

Nekateri so si kupili krompirčke in jih jedli, medtem ko smo čakali na šolski avtobus. K plavanju hodimo že od februarja, ko je bilo še zelo mrzlo. Letos bomo šli še enkrat k plavanju in tako se bo naše šolsko leto zaključilo s plavljanjem.

Samantha Peric 4. razred

Vsakoletno srečanje je letos v priredbi Kulturnega društva Primorec

Zborovska manifestacija »Pesem ne pozna meja« bo v nedeljo preplavila trebenske ulice in trge

»Namen revije "Pesem ne pozna meja" je povezati pevske zборе iz zamejstva in Slovenije, širiti našo lepo pesem med rojaki v zamejstvu in pri nas ter sodelovati z društvi iz Italije, Koroške in Slovenije na področju vokalne glasbe in ostalih kulturnih dejavnosti. S stalnimi stiki in izmenjavami gostovanj, posebno z revijo "Pesem ne pozna meja", opravljamo kulturno poslanstvo in utrjujemo prijateljske vezi med Slovenci v Italiji in na Koroškem, pa tudi med društvi v Sloveniji.«

STANE ŠUŠTAR
Bivši predsednik DPD Svoboda II. - Trbovlje
ob prvem srečanju »Pesem ne pozna meja«

»Pesem je mogočno donela v gradu nad mestom Pliberk in oznanjala humanost in zavest o medsebojnem mirnem sožitju vseh, ki so se ta dan zbrali, da skupno zapojejo in tako doprinejajo k utrjevanju zavesti, da pesem ne pozna meja.«

ANDREJ KOKOT
Koroški pesnik in publicist
ob lanskem srečanju na Koroškem

Pesem je kot topel sončni žarek, ki premaguje hlad, razsvetljuje temo in razkriva neslutene razsežnosti življenja. Pretaka se od srca do srca, zblizuje in vedri. S pesmijo se v človeku sproščajo žlahtna čustva in občutki in ga približajo, tavajočega v protislovjih zbeganega sveta, samemu sebi, sočloveku, skupnosti. V pesmi se napajajo korenine narodne pripadnosti in se oplajajo cvetovi narodne zavesti. In ne nazadnje pesem oblikuje estetski čut. Zaradi vsega tega, in še česa, pesem ne pozna meja.

Takšna pesem se bo v nedeljo razlegala po Trebčah, in čeprav za bežen popoldan razpeta in uklenjena med ozke ulice, dvorišča in trge, kakor nam jih simbolično prikazuje lepak, ki vabi k udeležbi, bo izraz in pričevanje ne samo trdoživosti male trebenske skupnosti, temveč odmev hotenja, želja in upanja vsega narodovega življenjskega prostora, od Primorske do rudarskih Trbovelj, pa do tiste Koroške, ki je prav tako kot del Primorske še vedno izpostavljena silovitim raznarnovalnim valovom.

Vsakoletna prireditev »Pesem ne pozna meja« se je rodila pred mnogimi leti kot sad velike ljubezni trboveljskih in kriških prosvetnih delav-

cev do lepe slovenske pesmi in do vsega tistega, kar pesem predstavlja pri zblizevanju ljudi, izravnavanju vseh pregrad in plemenitenju človeka. Lahko bi rekli, da prehaja takratna ideja v drugo desetletje starosti, čeprav je bila na začetku (leta 1968) le izraz dvostranskega sodelovanja in je šele leta 1976 na reviji v Križu zadobila popolnejše večstranske razsežnosti. V vseh teh letih pa je izkazala izredno vitalnost in nam zadnje dni maja vsakega leta, zdaj v enem kraju, zdaj v drugem, potrjevala svojo veljavnost in potrebnost. In to navkljub vsem generacijskim zamenjavam in novim, skupinskim kulturnim dejavnostim vse manj naklonjenim časom. Prva pevska srečanja, ki so jih prirejali z neponovljivim navdušenjem takratni predsednik Delavskega prosvetnega društva Svoboda II. iz Trbovelj Stane Šuštar ali nekdanji predsednik kriškega društva Vesna Viktor Bogatec in neumorni pevovodja Frančko Žerjav, so že »prazgodovina«. Društva so se zdavnaj zamenjala krmarje. Zbore vodijo novi ljudje in v njih pojejo mlajši pevci. Kljub temu se na teh srečanjih obnavljajo nekdanji čudoviti obredi navezovanja in utrjevanja prijatelj-

stev. Morda nam to na najbolj nazoren način potrjuje besede mladega pevovodje gostiteljskega zbora Primo-rec-Tabor Matjaža Ščeka, ki se je lani prvič udeležil revije Pesem ne pozna meja v Pliberku na Koroškem: »Kot mlad zbor nismo poznali tiste trdne povezanosti, ki je bila med starejšimi udeleženci, potem pa smo kar onemeli nad vezmi, ki so jih stikali stari pevci. Vsa prireditelja je tako izzvenela kot mogočno festival prijateljstva, s katerega smo odnesli zelo prijetne občutke.«

Te starejše in mlajše vezi bodo v nedeljo v kraški vasi tržaške okolice preizkušale svojo trdnost. Prireditelji nedeljskega zborovskega srečanja so želeli v tem pogledu še nekaj več - nameravali so pritegniti še nove sile v številno družino sodelujočih zborov in tako navezati nova prijateljstva. Prva misel je šla bratom iz Beneške Slovenije. Svoj nastop je že najavil mešani oktet Trepetički iz Ljes, a je moral zaradi nepredvidenih težav svojo prisotnost odpovedati. Tako bodo morale Nediške in druge beneške doline počakati na prihodnjo pomlad, da se bodo lahko pridružile temu festivalu prijateljstva.

Druga želja je bila, da bi na reviji »Pesem ne pozna meja« nastopal tudi kakšen italijanski zbor, s čimer bi Pesem premostila tudi narodnostno mejo. Vendar kaže, da ni bil trenutno razpoložljiv noben italijanski zbor v bližini. Zaenkrat prirediteljem ostaja le želja, da se ta zamisel uresniči v prihodnje, kajti »potrebno je odpiranje do vseh in do vsakogar, saj je prv v tem smisel revije«, poudarja pevovodja Šček.

V Trebčah je revija »Pesem ne pozna meja« že bila. Po srečanjih v Križu, Trbovljah, Doberdobu in Braniku, so se pobrateni zbori zbrali v Trebčah leta 1980 in si še enkrat povedali s petjem vse tisto, kar jih lahko še bolj zbliža. Naslednje leto se je revija preselila v Pridvor pri Kopru, kjer so imeli zbor, ki je bil zlasti povezan s Treb-

čami, a je sedaj, žal utihnil. Potem so bili spet na vrsti Križ, Trbovlje, Doberdob, Branik in lani Pliberk na Koroškem, ki se je zadnji pridružil zborovski družini.

Povratak revije v Trebče bo označevala neka bistvena novost. Nedeljska prireditelja dejansko ne bo imela več značilnosti revije, ko se zbori zvrstijo eden za drugim na odru, temveč bo tokrat vsa vas obsežen oder. Zbori in publika se bodo skupno pomikali po vasi, nakar bodo eni zbori mastopili na enem vaškem trgu, drugi na drugem in tako dalje. Prvi postanek in skupen nastop bo, kot to narekuje tradicija in navezanost na spomin padlih v NOB, pred vaškim spomenikom, nato naj bi bili še trije nastopi na treh različnih vaških trgih, kjer naj bi peli po trije zbori. Po tem vaškem obhodu bo družabnost na prireditvenem pro-

storu pri nogometnem igrišču, kjer bo še veliko časa in možnosti za nadaljnjo skupno prepevanje ter sklepanje prijateljstev. Točen potek te premika-joče se revije ni še v potankostih določen, vendar je boljše tako, da je še kaj prihranjenega presenečenjem.

»S to zamisljo smo želeli nekoliko poživiti zborovska srečanja, da bi tako postala bolj dinamična in prijetna,« nam je dejal pevovodja Matjaž Šček. Želimo jim, da bi jim ta poskus uspel in da bi vsi udeleženci nedeljske kulturne manifestacije odnesli najboljše vtise ter z nestrpnostjo že razmišljali o naslednjem srečanju »Pesem ne pozna meja«.

Dušan Kalc

**Moški pevski zbor
»VESNA« — Križ**

Sedanji kriški pevski zbor, ki se je obnovil in prenovil lanskega marca, je nadaljevalec bogate zborovske tradicije v Križu. Vodi ga Ivo Lešnik, ki je učitelj v Marezigah in vodi tudi oktet iz Škofij. Prevzel je naloge, ki jo je dolgo let postrtovalno in z navdušenjem opravljal domačin Frančko Žerjav. V tem kratkem času od preporoda je zbor že imel nekaj nastopov, kot na primer lani v Pliberku prav na reviji »Pesem ne pozna meja«. Gostoval je pri zboru v Gribljah v Beli krajini, s katerim je tudi obraten. Zbor šteje trenutno okrog 30 pevcev.

**Ženski pevski zbor
»FRANC ZGONIK« — Branik**

Zbor, ki šteje 24 pevk, poje deveto leto (od 1978) in ima povprečno 15 nastopov v sezoni, od tega po dva koncerta in polkoncertna nastopa. Letos je zbor sodeloval v glasbeni pesnitvi Avgusta Ipavca »Pusti peti moja slavca«, ki je bila posvečena 80. obletnici smrti Simona Gregorčiča. Z njo je zbor nastopil v Dreznici in v Cankarjevem domu v Ljubljani. Zbor vodi od ustanovitve Boža Birsar. V Trebčah bo zapel Gastoldijevo-Mihelčičevo »Amor v čolnu«, Pahorjevo »Nov cvet« in Tomcevo »Pomlad«.

**Moški pevski zbor
»FRANC ZGONIK« — Branik**

Zbor je bil ustanovljen leta 1960. Poleg številnih nastopov doma, v bližnji okolici in v zamejstvu, se je udeležil vseh tekmovanj Naša pesem v Mariboru in prejel 5 bronastih plaket mesta Maribor ter dve priznanji. Sodeluje tudi na revijah »Primorska poje«.

Zbor vodi Guido Filipčič. Na nedeljski reviji »Pesem ne pozna meja« v Trebčah se bo predstavil s pesmimi »Adrija« Stanka Preka, »Počivaj jezero« (narodna) in »Ženka pa v goste gre« Sama Vremšarja.

**Dekliški pevski zbor
»VESNA« — Križ**

Zbor je bil ustanovljen pred dvanajstimi leti in šteje 22 pevk od 15. do 20. leta starosti. Mladi zbor vodi Bogdan Kralj. Veliko nastopa na raznih prireditvah v zamejstvu in drugod. Svoj največji dosednji uspeh je zbor dosegel ravno prejšnji teden na zveznem tekmovanju mladinskih pevskih zborov v Celju, kjer je v konkurenci kar šestnajstih zborov zbral 85,6 in prejel srebrno plaketo. Nastop v Celju si je zagotovil na tekmovanju otroških in mladinskih pevskih zborov, ki je bilo maja lani v Zagorju.

**Moški pevski zbor
»JEZERO« — Doberdob**

Zbor deluje nepretrgoma že več kot trideset let. Vodi ga Ivan Klanjšček. Veliko nastopa na raznih revijah in gostovanjih, tako v zamejstvu, kot v matični domovini, kjer goji stike s številnimi zbori in društvi. Med pomembnejša gostovanja sodi nastop v Makedoniji.

Za svoj nedeljski nastop na reviji »Pesem ne pozna meja«, na kateri nastopa od samega začetka, je pripravil pesmi A. Kumarja »Kraška dežela«, S. Vremšarja »Bom pa zlezal na češnjo« in U. Vrabca »Luna, lunica«.

**Dekliški pevski zbor
SPD »EDINOST« — Pliberk**

Zbor je bil ustanovljen jeseni leta 1984 na pobudo deklet samih. Nastopal je doma, na reviji »Od Pliberka do Traberka« in na raznih koncertih na Koroškem in v Sloveniji. Tokrat bo prvič nastopal v Italiji. Zbor, ki ga vodi Cita Galič, šteje deset pevk. Na nedeljski reviji v Trebčah bo nastopil s pesmimi »Bom šov na pvanince« (gorenjska narodna), »S'm še mihna bva« (koroška narodna) in »Slavonsko kolo« E. Cossetta.

**Moški pevski zbor
»FOLTEJ HARTMAN« — Pliberk**

Nastal je kot sekstet leta 1930, nato je ob njem zrastel dekliski zbor, kasneje se je spremenil v mešani, med vojno se je v taborišču Dachau reorganiziral v moški pevski zbor.

Vseskozi je zbor vodil kulturni delavec Foltej Hartman, ki je prejel vrsto vidnih priznanj. Zbor, ki šteje sedaj 25 pevcev, je nato vodil Joško Kert, od letošnjega januarja pa ga vodi Božo Hartman.

Njegov nedeljski spored: »Smrt v Brdih« (Pirnik), »Katrcar« (Kernjak) in »Ja visoka je gora« (Krek).

**Mešani pevski zbor
»SVOBODA II« — Trbovlje**

Zbor je bil ustanovljen leta 1953. Šteje 43 pevcev in pevk, vodi pa ga prof. Helga Briner. Prejel je več odličij in priznanj, kot Gallusovo plaketo, Srebrni znak OF, Srebrno plaketo mesta Maribor in 1. mesto na tekmovanju rudarskih zborov. Bil je pobudnik revije »Pesem ne pozna meja«, na kateri bo nastopil s pesmimi Rada Simonitja »Dolga nočka temna ti si...«, Radovana Gobca »Bohor je vstal« in Frana Venturinja »Pozdravljena domovina«. Zbor ima v nedeljo na programu tudi to, da se pokloni žrtvam fašizma v Bazovici.

Idealist in slovenska kultura zadihala v Wisconsinu

Gledalci, ki so 9., 10. in 11. aprila zvečer odšli šest dolarjev za vstop v glasbeno-gledališki center Cloak Theatre univerze Lawrence v Appletonu (Wisconsin, ZDA), so se lahko seznanili z dragocenim, zanje najbrž eksotičnim koščkom slovenskega sveta in njegove kulture: na tamkajšnjem odru je bila namreč uprizorjena angleška praižvedba Idealista, drame, ki jo je po literarni predlogi Cankarjevega Martina Kačurja ubesedil italijanski pisatelj Fulvio Tomizza. Res, da so jim ta slovenski literarno-kulturni utrinek, ta - v recenzijah tamkajšnjih časopisov - »New World« razkrili pravzaprav dialogi tržaškega ustvarjalca, pa je iz likov, znotraj tekstovnih arhetipov, miljejskih, scensko-kostumskih referenc vseskozi dihal Cankar in z njim slovenska polovica Tomizzovega življenjskega ter kulturnega jaza. O tem neznanem slovenskem svetu so ameriški čistilci Talije marsikaj zvedeli še pred začetkom predstave iz skrbno pripravljene-ga, izčrпно shematičnega gledališkega lista, v katerem je natisnjen tudi krajši oris Slovenije, njene zgodovine in Cankarjeve književne ustvarjalnosti. Pa še najvažnejše o tem ameriškem dramskem krstu Idealista so našli v njem: da je Tomizzov izvirnik prevedla Anne Jacobson Schutte, profesor zgodovine na Lawrence university, da ga je režiral Frederick Gaines, da je za sceno in luči poskrbel Richmond Frielund, za kostume Karin Sconzert, za glasbo pa tržaški skladatelj Giampaolo Coral, da bo ob osemnajstčlanskem ansamblu odigral glavni lik Martina Kačurja Jeffrey Leibham. Sodeč po appletonskih kritičnih odmevih je bila predstava občuteno, skladno in mestoma (Kačurjev končni monolog) celo briljantno odigrana. Ameriško zanimanje za Tomizzo in - prek njegovega literarnega dela - za slovenski svet ter njegovo kulturo, se tako pridružuje uspehu, ki ga prav te dni doživlja v Italiji ponatis romana La quinta stagione (Peti letni čas) in »švicarski« pozornosti, ki jo je z nagrado Ascona izkazal avtorju ter slovenski temi Mladoporočenecv iz Ulice Rossetti mednarodni kongres PEN v Luganu, namenjen pisateljem in književnostim ob meji.

Poetika obmejnega, periferne-ga, izrinjenega, tlačene-ga in malega, ki je osrednje gibal Tomizzovega literarnega opusa in ki se zrcali tudi v tragičnem, utopično sanjajem liku Martina Kačurja, vzbuja torej s svojo problemsko bogatostjo in raznolikostjo vse večje zanimanje mednarodne kulturne javnosti. Tako bi vsaj v tem primeru, ob dobrodošlem kulturnem posredništvu, kazalo parafrazirati: če že sami ne odkrivamo Amerike (v literaturi zagotovo, najbrž pa tudi drugje ne...), lahko upamo, da bo Amerika odkrila nas.

MIRAN KOŠUTA

Ob knjigi Ekologija, energija, varčevanje Vse več razmišljanja o ekologiji

JANEZ POVŠE

Lahko, da se utegnejo zdeti knjige in razmišljanja povezana z ekologijo že kar vsiljive s svojim opozarjanjem in izpostavljenimi podatki, toda dejstvo je, da je - vsaj pri nas - še pred dobrimi deseti-mi leti vladalo na tem področju popolno zatišje. Še več: vsi tisti - to velja posebej za matično Slovenijo - ki so ostro povzdignili svoj glas, kadar je šlo za gradnjo kakšne hidrocentrale, obveznega umetnega jezera, ki spada zraven, so skorajda veljali za kalilce miru, pesimiste, nekvalificirane opozarjalce in sploh elemente, ki v vseh smislih pretiravajo s svojimi protesti. Dandanes so ekološka razmišljanja že spremenjena v smernice, stališča, vodila, kar pa seveda še ne pomeni, da so ljudje v celoti sprejeli novo življenjsko stanje, ogroženo s strani masševalne ekologije. Ni posebno na dolgo in široko razpredati, toda očitno je, da je ekologija posledica tudi ne povsem vsklajenega odnosa do narave, kar pa je resnica, ki je ni lahko kar tako, čez noč, predrugačiti.

Problemska konferenca z naslovom »Ekologija, energija, varčevanje«, materiale je uredil Peter Novak, se z ekologijo sicer ukvarja takole v drugem planu, vendar ves čas dokazuje, kako so problemi energije in energetike že tesno vezani na varstvo okolja, oziroma kako zlahka v to okolje neustrezno, da ne rečemo škodljivo posegajo. Študije opozarja-jo, da bo energija čez nekaj let, po zatišju, sredi katerega se trenutno nahajamo, postajala spet iz dneva v dan dražja, kar pomeni, da si moramo pri-zadevati za manjšo porabo te iste energije. Za

manjšo porabo, boljši izkoristek, cenejšo proizvodnjo in mnogo večjo pazljivost pri posegih v okolje. Pridobivanje energetske surovine in virov namreč usodno posega v okolje, kar npr. dokazuje podatek o obolenosti slovenskih gozdov, ki znaša po najno-vejših izračunih že 55%. Javnost se obnaša do ener-getskih in ekoloških problemov še vedno zelo delje-no, dejstvo pa je, da je v Sloveniji še cela vrsta energetske virov, na prvem mestu električna ener-gija, podcenjenih, kar še dodatno pospešuje preveli-ko in nesmotno porabo.

Najrazvitejše države, ZDA in Zapadna Evropa, so po letih med 1980-84 resnično zmanjšale porabo energije na prebivalca, Slovenija pa se je skupaj z Jugoslavijo znašla pred prelomnimi odločitvami, ki jih obremenjujejo potrebe po novih energetskih vi-rih, občasno pomanjkanje energije, ekološka stiska in pa dilema za ali proti jedrskim centralam. Na srečo pa vse bolj prevladuje osveščen pristop do te, prav gotovo sila zapletene problematike, saj je do-volj naštetih uradni protest in ugovor slovenske mla-dine proti načrtovani gradnji štirih jedrskih central v Jugoslaviji, zaskrbljenost zaradi onesnaženega ozračja cele vrste slovenskih mest, kot so Ljubljana, Medvode, Mežica, Ravne na Koroškem, Celje, Štore, Kidričevo, Trbovlje, Hrastnik, Jesenice, ter vse jas-nejše težko energetske situacijo v Sloveniji. Leta 1975 je energetska odvisnost Slovenije znašala 45%, leta 1984 pa že 62%, lastne energetske rezerve so na moč skromne: rjavega premoga je še za 30 let, lignita za 37 let in urana za jedrsko elektrarno Krško za 20 let. Istočasno, kot v neusmiljenem prece-pu energetskega voza, nevarnost energetskega iz-

pada, ki sproži velikansko škodo; tako je ugotovlje-no, da nedobavljena kilovatna ura povzroči 50 krat-no (!) škodo cene dobavljene kilovatne ure. Z eno besedo: minili so časi brezskrbnega trošenja energije, kako velik pa je energetski problem širom sveta, dokazuje podatek, da je bivši ameriški predsednik Carter sprožil program t.i. alternativnih virov, kot so sonce, veter, valovi in geotermalna energija. Pro-gram sicer ni obrodil sadov, toda gotovo je zgovo-ren pokazatelj stiske, s katero se mora soočati člo-veštvo presenečeno s pojavom ekološke krize, ki je vendar dokaj nepričakovano zrasla iz obdobja opti-mističnega znanstvenega napredka. Verjetno si je malokdo upal pomisliti, kako je obdobje poslednjih štiridesetih let zabredlo v neslutene pozitivistične usmeritve in prepričanja, ki so naravo spremenila zgolj v sredstvo za človekov razvoj.

Dejstvo je, da je človek verjetno nehotе naravo zapustil in si jo z občutkom nerahločutnega lastni-ka podvrget, zaradi tega pa pogojil posledice, ki ga sedaj pestijo. Seveda pa še ni nič izgubljenega - na ta način tudi pričujoča študija - toda brezpogojno je nujno sprožiti vse potrebne korake za konkretno in miselno preusmeritev delovanja in ravnanja. Misel-ni aspekt vprašanja utegne biti še posebno pomem-ben, zakaj brez odgovarjajoče mentalitete je vsakršno reševanje le kratkoročnega pomena. Ne nazad-nje sodi v miselno, ozaveščeno kategorijo, že sam naslov knjige, »Ekologija, energija, varčevanje«, ki nepreklicno povezuje troje kategorij v eno samo na-čelo. Takšno razmišljanje, prenešeno v odgovarjajo-čo strokovnost in obratno, nedvomno vzbuja realno in zanesljivo upanje.

Pop umetniki v Benetkah

V muzeju moderne umetnosti Ca Pesaro v Benetkah je na ogled zanimiva razstava, ki prikazuje nekatere izseke iz ameriške umetnosti šestdesetih let. Gre za nekakšno zgodovino pop arta, ki da nes mogoče ne škandalizira več, a vsekakor privlači zanimanje obiskovalcev. O razstavi bomo še pisali

Dirigent Farhad Mechkart in pianist Frabcois Joël nastopila v Verdiju

MARKO OZBIČ

Gledališče Giuseppe Verdi v Trstu je v okviru letošnje spomladanske koncertne sezone priredilo v petek, 22. maja, koncert. Simfonični orkester tržaškega gledališča je vodil Farhad Mechkat. Kot solist se nam je predsta-vil pianist Francois Joël Thiollier.

Farhad Mechkat je dokončal svoje študije v Ženevi, z diplomo na tamkajšnjem konzervatoriju. Izpopolnjeval se je v New Yorku na Akademiji v Sieni in na Akademiji Svete Cecilije v Rimu. Zmagal je prvo nagrado na mednarodnem tekmovanju Dimitri Mitropulos v New Yorku. Bil je tudi asistent dirigenta Leonarda Bernsteina. Dirigiral je glavne evropske in ameriške orkestre, pa tudi najboljše italijanske, kot sta RAI in Sv. Cecilija. Pianist Francois Joël Thiollier je študiral najprej v Parizu, pod vodstvom Roberta Casadesusa in se izpo-polnjeval v Julliard School v New Yorku. Zmagal je na številnih tekmo-vanjih (npr. Reine Elisabeth de Belgi-que in Čajkovski v Moskvi). Koncerti-ra po celem svetu.

Program je obsegal skladbe sklada-teljev, ki so ustvarjali v prvi polovici 20. stol. in sicer Ravela, Gerschwina in de Falle. Zaradi težav s pošto so naja-vljene Bartokove Madžarske slike od-padle. Pianist nam je v dopolnilo zaig-ral zahtevni Ravelov La Valse. Od glo-bokih, temnih zvokov nas je popeljal do teme valčka, ki je vzplamtela v ognjemet prebliskov. Dokazal je, da

odlično obvlada svoj instrument, saj je še tako težke prehode zaigral brez najmanjše hibe.

Prva točka koncerta je obsegala Ra-velovo Alborado del gracioso. Miroir je avtorjeva suita za klavir, sestavljena iz štirih stavkov; šele leta 1905 je Ra-vel sklenil orkestrirati četrti stavek suite, ki je prav Alborada. Skladba je zanimiva, živahna slika, ki jo je sklada-telj skomponiral po vzorcih špan-skega glasbenega stila. Sam je trdil, da je bila njegova druga domovina Španija. Dirigent je bil kos živahnim, ritmičnim temam v prvem in zadnjem delu skladbe. Ustvaril je tudi zanimiv kontrast s srednjim delom.

Sledila je zelo pričakovana Rapsody in blue ameriškega skladatelja Georga Gershwina za klavir in orkester. Gershwin je to delo napisal za dva klavir-ja, ko mu je bilo 26 let. Skladbo je po naročilu Paula Whitemana orkestriral Ferdo Gorfé. 12. februarja 1924 so jo prvič izvajali v New Yorku. Na kon-certu so bili prisotni tudi Stravinski, Rakhmaninov, Stokovski, Kreisler... Skladba je žela ogromno uspeha in njen sloves se je razširil po celem sve-tu, tako da se je Gershwin kmalu po-zvzel na raven najbolj priljubljenih skladateljev. Gershwin je bil med naj-bolj vztrajnimi, ki so poskušali spojiti jazz z učenim glasbenim izročilom. Klavir ima v skladbi veliko hitrih, ka-denčnih prehodov, ki so pravzaprav fragmenti tem. Vanje je pianist vlil tisti improvizacijski duh, ki je za skladbo nujno potreben, saj je bistvo jazza mojstrstvo improvizacije. Poleg nasmejanega obraza je pianist tudi z gibčnimi, živahnimi, včasih hudomuš-nimi gibi telesa dokazal, da se ob ig-ranju zabava. Aplavzi so bili po kon-čani skladbi polni navdušenja, tako da se nam je moral pianist oddolžiti še z zahtevnim Skrjabinovim Nocturnom op. 9 št. 2 za levo roko. Pianist je izpri-čal umno uporabo pedala in razločno razporeditev barvnih odtokov med napevom in harmonsko spremljavo. Po zahtevni skladbi je bil pianist popla-čan z dolгим aplavzom navdušene publike.

V drugem delu je orkester zaigral Ravelovo Pavano pour un infante de-funte, ki jo je avtor napisal za klavir in jo je pozneje orkestriral. Ravel je precej kritiziral to svoje mladinsko delo, ker je čutil v njem velik vpliv Chabrierja in se mu je zdela oblikovno zelo revna. Zgledalo je, da se je diri-gent potrudil Ravelovo samokritičnost izdatno utemeljiti.

Zadnja skladba koncertnega večera je bila suita iz de Fallovega baleta El Sombbrero de tres picos. Skladba je za-nimiva predvsem zaradi ritma, ki se-stavlja določene plesne, melodije in barve, ki jo tvori zvok. Vso skladbo preveva španski duh, ki nam ga je tudi dirigent dobro prikazal. Dognano je speljal dialoge med raznimi instru-menti in poudaril tudi kontrast med mirnejšimi in živahnejšimi deli.

V petkovem večeru so se predvsem izkazali izvajalci na tolkala: od male-ga bobna, preko »klasičnih« pavk, do tipično španskih kastanjet. Nastopili so v vseh, zelo zahtevnih skladbah, razen v mirni Pavani. Bili so kos še tako zahtevnemu in hitremu ritmu, pa tudi v mirnejših stavkih so vsak na-stop pravilno izpeljali do konca.

iz likovnih galerij iz likovnih galerij

Izbrana dela mojstrov novečenta

Pred zaključkom sezone, torej pred vročimi poletnimi meseci, ko razstav-na dejavnost nekoliko pojenja, pripra-vijo galerije izrazito komercialne raz-stave, ki so malone po pravilu sku-pinskega značaja. Tako je eno najza-htevnějšíh tržaških razstavišč - galerija Torbandena - pripravila razstavo z naslovom »Izbrana dela mojstrov no-večenta«. Gre za razstavo olj, risb,

grafik ter bronastih vltkov. V pritli-čnem prostoru razstavišča so razstav-ljena dela znanih ali celo znamenitih mojstrov, vsekakor velikih umetnikov, kot na primer dve deli Maria Sironija, tu visi De Pisisovo olje Obešeni klju-nač, ki je značilno po izrazitih rjavih barvah. Približno enake barve prevla-dujejo tudi pri Mušičevem olju »Potu-

joči konji«, ki spada v mojstrovo zlato dobo, v čase izpred 30 in več let.

V pritličnem prostoru galerije sta tudi dve Cesettijevi deli, ki se tudi v motivu skladata. V enem delu vidimo tri jezdecе na konjih, ki drviyo proti cilju, v drugem pa tri težke, tovrne konje na paši. Seveda sta obe deli v močnih, a svežih mojstrovih barvah. Vse bolj umirjena je po barvi Tambu-rijeva slika z naslovom Strehe, slika pa je kompozicijsko močno razgibana. Barvno in kompozicijsko umirjeno pa je olje Umberta Lillonija.

Tehnično skromnejši sta risbi iz leta 1926, ki nosita podpis Ardenga Sofficija. Tudi tu sta si kompoziciji podobni, soroden pa je tudi motiv in sicer čoln, utica in morje.

Dela treh znanih domačih mojstrov in sicer pokojnega Marcella Masche-rinija, Giuseppa Zigaine in Lojzeta Spacala pa je galerist postavil kár v izložbeno okno: gre za dva manjša Mascherinijeva bronasta odlitka, za Zigainovo risbo ali bolje študijo z na-slovom Stavkajoči iz malone davnega leta 1949 ter za Spacalovo polimate-rično delo iz leta 1979.

Balkonski del galerije pa so name-nili grafičnim stvaritvam seveda sko-raj izključno velikih mojstrov. (Fre)

Uspehi tržaških umetnikov

Tržaški umetniki se čedalje pogosteje uveljavljajo tudi širom po svetu in to tako posamič, kot tudi v skupinskih nastopih. Posebno velja to za grafike, saj se zadnje čase vedno bolj vztrajno govori o tržaški grafični šoli. Seveda to ni plod le umetnikov samih, pač pa tudi tržaške tradicije v grafični likovni govorici, pa tudi umetniških šol kot na primer pri muzeju Revoltella ter Sbisajeve grafične šole. In prav te dni smo sicer, s precejšnjo zamudo zvedeli o uspešni razstavi 22 tržaških mojstrov, ki so skupinsko nastopili v glavnem mestu ZDA, torej v Washingtonu. Razstava je sicer že mimo, trajala je namreč od 27. aprila do 10. maja, vendar jo beležimo, saj taki nastopi zares niso vsakdanji. Ustanova The Trinity College Departement of Art je v sodelovanju s tržaško galerijo Cartesius organizirala v washingtonski galeriji O Connor Art Gallery razstavo, na kateri so sodelo-vali, kot smo rekli številni tržaški vidnejši mojstri vseh življenjskih dob od najstarejšega Uga Caraja do najmlajšega Carmela Nina Trovata. Med nji-mi sta bila tudi dva Slovenci in sicer Zora Koren-Škerkova ter Edi Žerjal.

V prvem kolu evropskega košarkarskega prvenstva v Atenah

Jugoslavija eksperimentirala, Italija boljša od ZRN

SKUPINA A
Jugoslavija - SZ 93:100 (41:44)

JUGOSLAVIJA: D. Petrović 22, A. Petrović 11, Djordjević, Kukoć 8, Paspalj 14, Grbović 2, Radović 9, Vranković 2, Radovanović 11, Divac 7, Radja 3, Cvijetićanin 3.

SOVJETSKA ZVEZA: Volkov 6, Enden 9, Tarakanov 13, Homičius 4, Babenko 10, Tihonenko 12, Valters 9, Tkačenko 16, Marčulenis 18, Jovajša, Pankraškin, Gonorov 3.

SODNIKA: Duvis (Gr.) in Warnick (Izr.); PON: Divac (22), Volkov (31),

DANAŠNJI SPORED

9.00 Izrael - Nizozemska (skupina B); 11.00 Romunija - Španija (skupina A); 14.00 Poljska - Italija (B); 16.00 SZ - Francija (A); 19.00 ČSSR - ZRN (B); 21.00 Jugoslavija - Grčija (A).

Tkačenko (38), Marčulenis (39), Radović (40).

ATENE — Jugoslovanski trener Čosić je očitno taktiziral (Dražen Petrović je na primer igral le v zadnjih 18 minutah), tako da je težko soditi, koliko je prava vrednost »modrih«. Gotovo ne majhna, če upoštevamo, da so bili kljub eksperimentiranju in izredno slabemu odstotku v metih (42% v metu za 2 in 21% za 3 točke) v prvem polčasu nadoknadili velik zapostanek (27:11), a proti koncu (samo 3 minute je manjkalo do kraja) so zaostajali le za 3 točke (90:87). Vsekakor se postavlja vprašanje, če se bo tako taktiziranje ob koncu tudi obrestovalo. Čosić je v to prepričan, saj je dejal, da se bosta Jugoslavija in Sovjetska zveza spet srečali kar v... finalu.

V tej skupini pa je močan vtis zapustila Španija, ki je Franciji zadala hud poraz. V tretji tekmi je Grčija

prav tako prepričljivo odpravila Romunijo (Gallis je dosegel 44 točk), vendar ne gre prezreti, da so Romuni edini dopotovali z 10 igralci.

OSTALA IZIDA 1. KOLA: Grčija - Romunija 109:77 (60:49), Španija - Francija 111:70 (48:34). LESTVICA: Španija, Grčija in SZ 2, Jugoslavija, Romunija in Francija 0.

SKUPINA B

Italija - ZRN 84:78 (46:38)

ITALIJA: Montecchi, Gentile, Magnifico 15, Tonut 2, Iacopini 2, Brunamonti 9, Villalta, Riva 28, Morandotti 9, Costa 16, Carera 3.

ZRN: Korner 2, Koch 14, Harnisch, Kujawa 2, Welp 13, Pappert 2, Gnad 8, Wadehn, Behnke 6, Jackel 31.

SODNIKA: Rigas (Gr.) in Richardson (VB); PM: Italija 9:19, ZRN 25:33; PON: nihče; 3 TOČKE: Brunamonti 1:2, Riva 6:14, Korner 0:1, Koch 3:7, Wadehn 0:1,

Jackel 2:4; ODBITE ŽOGE: Italija 38, ZRN 25.

ATENE — Na koncu se je Italija morala brez potrebe mučiti. Začetek je bil namreč izvrsten (11:0 v 3. minuti, v 17. min. je imela 16 točk prednosti) in to je verjetno dalo igralcem in trenerju Bianchiniju misliti, da je naloga že opravljena. Nemci pa se niso vdali in bi na koncu skoraj kronali svoj trud.

V tej skupini presenečenje predstavlja visoka zmaga Izraela proti Českoslovaški, medtem ko sta Poljska in Nizozemska predstavili dokaj skromno igro in ne bi smeli predstavljati resnejše ovire za ostale.

OSTALA IZIDA 1. KOLA: Izrael - ČSSR 99:83 (44:40); Poljska - Nizozemska 91:84 (40:45). LESTVICA: Izrael, Italija in Poljska 2, ZRN, Nizozemska in ČSSR 0.

Nogomet: italijanski pokal

Finale Napoli - Atalanta

NEAPELJ, CREMONA — Napoli in Atalanta sta se uvrstila v finale italijanskega nogometnega pokala. Napoli je doma s 4:1 (goli: 2 Giordano, Carnevale, Muro, avtogol Romano) premagal Cagliari (prva tekma 1:0), a Cremonese in Atalanta sta igrala neodločeno 0:0 (prva tekma 0:2).

Tenis: mednarodno prvenstvo Francije

Znani polfinalisti

PARIZ — Na mednarodnem teniškem prvenstvu Francije so odigrali četrtfinalna srečanja. Izidi: Wilander (Šve.) - Noah (Fr.) 6:4, 6:3, 6:2; Mecir (ČSSR) - Novacek (ČSSR) 7:6, 6:1, 6:2; Becker (ZRN) - Connors (ZDA) 6:3, 6:3, 7:5. Polfinalna para: Lendl - Mecir in Wilander - Becker.

Košarka: Tonino Zorzi v Reggio Calabria

REGGIO CALABRIA — Tonino Zorzi, ki je v prejšnji sezoni treniral Gioma iz Benetk, je prestopil k Standi iz Reggio Calabrie (A-2 liga).

Nogomet: na kvalifikacijski tekmi za evropski pokal

Prvi poraz Vicinijeve Italije

Švedska - Italija 1:0 (1:0)

STRELEC: v 25. min. Larsson
ŠVEDSKA: Ravelli, R. Nilsson, Hyssen, Larsson, Fredriksson, Eriksson (v 80. min. A. Ravelli), Stromberg (v 89. min. Limpar), Prytz, Holmqvist, Ekstroem, L. Nilsson.

ITALIJA: Zenga, Bergomi, Francini, De Napoli, Ferri, Tricella, Mancini (v 46. min. De Agostini), Giannini, Altobelli, Dossena, Vialli.

SODNIK: Pauly (ZRN). KOTI: 10:4 za Švedsko. GLEDALCEV: 40 tisoč.

STOCKHOLM — In naposed je napočila ura prvega poraza nove Vicinije Italije! In to na dan sedaj najvažnejši tekmi, tisti, ki lahko celo kompromitira nadaljnjo evropsko pot »azurrov«. Začetek Viallija in tovarišev je bil dokaj obetaven, vednar je Mancini v 16. min. zastrejal »skoraj darovano« enajstmetrovko. Od tega trenutka dalje je Italija zašla v krizo, pa tudi

Švedi so se povsem spremenili. Ne-posredna posledica je bil gol, ki ga je dosegel Larsson, potem ko se je poigral z nasprotnikovo obrambo in preigral še Zengo. V prvem polčasu je Vialli od daleč z akrobatskim strelom zadel vratnico. V drugem delu igre so Italijani odločneje pritisnili, a do izenačujočega zadetka ni prišlo.

Lestvica skupine B: Švedska 9 točk (5 tekem); Italija 8 (5); Portugalska 3 (4); Švica 3 (4); Malta 1 (6).

OSTALI IZIDI KVALIFIKACIJ
SKUPINA 3: SZ - Norveška 1:0. LESTVICA: SZ 9 točk (5 tekem); Francija 4 (4); NDR 4 (4); Islandija 2 (4); Norveška 1 (3).

SKUPINA 6: Danska - ČSSR 1:1. LESTVICA: Danska 6 točk (4 tekme); ČSSR 5 (4); Wales 4 (3); Finska 1 (5).

Nogomet: italijanski kadeti evropski prvaki

PARIZ — Italijanska kadetska reprezentanca (under 16) je v evropskem finalu premagala Sovjestko zvezo z 1:0 in si zagotovila naslov prvaka. V finalu za tretje mesto je Francija odpravila Turčijo s 3:0.

Nogomet: zmaga Jugoslavije

GRADEC — Jugoslovanska olimpijska reprezentanca je včeraj na kvalifikacijski tekmi za uvrstitev v finalni del, ki bo v Seulu prihodnje leto, premagala Avstrijo z 1:0. Gol je dosegel Tuce v 45. minuti.

Nogomet: Švedska - Italija under 21

STOCKHOLM — Drevi ob 19. uri bo mlada Maldinijeva Italija igrala kvalifikacijsko tekmo za evropski pokal proti Švedski.

Na jahalnem tekmovanju »Mesto Trst«

V preskakovanju ovir 124 jahačev in 240 konj

TRST — Tržaški ljubitelji konjskega športa bodo prihodnji konec tedna prišli na svoje: 12., 13. in 14. junija bo namreč na openskem vojaškem igrišču vsedrjavno tekmovanje »Mesta Trst«, ki ga tretjič zaporedoma prireja mehanizirana brigada Vittorio Veneto pod pokroviteljstvom dežele F-JK in drugih krajevnih uprav. O značilnostih te pomembne športne prireditve, na kateri se bo v preskakovanju ovir pomerilo 124 jahačev in 240 konjih, so prireditelji spregovorili včeraj na tiskovni konferenci v Novinarskem krožku.

Letošnje, 3. tekmovanje, bo na vrhunski ravni, saj so napovedali udeležbo najboljši italijanski tekmovalci, med katerimi Nelly in Graziano Mancinelli, Braghieri, Orlandi, PuliCelli, Carli, Riffesser, Bologni, Angioni, Ranieri Di Campiello, Della Chiesa in Costantini. Zanimiv je podatek, da bo tudi

34 jahačev, skupno pa tekmovalci prihajajo iz 23 klubov. Zanimanje za tržaško tekmovanje se vsako leta viša, kajti že letos so organizatorji morali zavrniti precej prošnji, predvsem zaradi nezadostnega števila konjskih staj. Tekmovanja se bodo zvrstila po stopnji težavnosti. Tako bodo v petek kot prvi tekmovali konji debutanti, najbolj zahtevna tekmovanja pa bodo v nedeljo popoldne, ko se bodo najboljši potegovali za trofejo »Mesta Trst«.

Silverster k Dietoru

BOLOGNA — Košarkar Mike Silverster (bek, 35 let, 1,98 m, lani pri Hambuju) bo v prihodnji sezoni igral pri bolonjskem Dietoru, k Citrosilu (B-1 liga) pa sta prestopila Brumatti (38 let, lani pri Cantine Riunite) in Malagoli (35 let, lani Ifil Brindisi).

»Giro«: včeraj povsem mirna etapa

Bontempijevo »maščevanje«

BELLARIA — Včerajšnja etapa iz Osima v Bellario je bila v prvem delu rahlo valovita, v drugem pa popolnoma ravninska, tako da je bil njen naven zaključek - skupinski sprint. Vendar pa so vsi zelo pazili, da ne bi ponovili ponedeljkove napake, ko so v sklepnem naletu skoraj vsi kolesarji končali na asfaltu, nekateri pa nato v bolnico.

S svojo fizično močjo je tokrat zmagal Bontempi, kateremu je seveda pomagala vsa ekipa. Zmaga je v »kriminaliziranem« kolesarju, ki naj bi bil kriv ponedeljkovega množičnega padca, seveda podžgala vse »maščevalne instinkte«, saj je na desno in levo glasno razlagal, da to zmago pač posveča sebi in vsem »lažnivčkom« (bugiardi). Nekoliko se je umiril le, ko je izvedel, da ni državne televizije, po kateri bi lahko svoje »maščevanje« posredoval vsej Italiji.

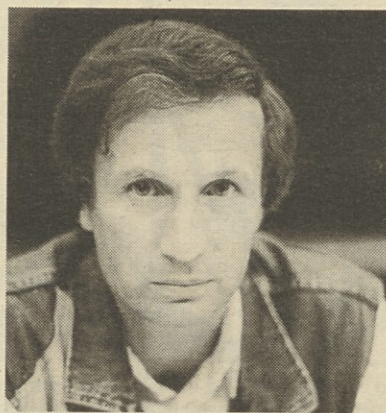
Današnja etapa pa bo morda ena odločilnih. Kolesarji se bodo namreč

lotili 46 km dolge gorske etape na kronometer, ki se bo zaključila na gori Titanu v San Marinu. Favoritov je več, izvedenci pa menijo, da bo tokrat Visentini, ki je izreden v borbi proti času in je dober tudi v vožnji v hrib, na prvem mestu skupne lestvice prehitel Rocheja.

Vrstni red 12. etape: 1. Bontempi, ki je 197 km dolgo progo prevozil v 4.54'20" s povprečno hitrostjo 40,158 km na uro; 2. Baffi (It.); 3. Rosola (It.); 4. Chesini (It.); 5. Freuler (Švi.); 6. Planckaert (Bel.); 7. Riccò (It.); 8. Allocchio (It.); 9. Chaubet (Fr.); 10. Van Der Velde (Niz.) vsi v času zmagovalca.

Skupna lestvica: 1. Roche (Irs., 56.09'25"); 2. Visentini (It.) po 25"; 3. Breukink (Niz.) po 1'35"; 4. Pagnin (It.) po 1'43"; 5. Millar (VB) po 2'18"; 6. Rominger (Švi.) po 2'21"; 7. Giupponi (It.) i. č.; 8. Anderson (Avstr.) po 2'37"; 9. Cassani (It.) po 2'52"; 10. Winnen (Niz.) po 2'58".

Dolinšek novi trener Mebla

Odbor združene ženske odbojarske ekipe Meblo sporoča, da bo ekipo v tekmovalni sezoni 1987/88 vodil prof. Edi Dolinšek, dosedajni trener Palome Branik iz Maribora. Edi Dolinšek je v svoji trenerski karieri s Palomo Branik dvakrat zaporedoma osvojil jugoslo-

vanski državni naslov, bil je več let pomočnik glavnega trenerja jugoslovanske ženske članske reprezentance, trenutno pa je še trener mladinske ženske reprezentance Jugoslavije.

Pomočnik trenerja bo v novi sezoni prof. Giani Furlanič, ki bo posebej zadolžen za telesno pripravo ekipe. Giani Furlanič bo tudi vodil treninge v prvi polovici tega meseca, ker je novi trener še nekaj čaka službeno zadržan. Prof. Dolinšek bo prevzel vodenje ekipe po 20. juniju in vodil treninge predvidoma do sredine julija, ko bo združena ekipa odšla na odmor. S pripravi na novo sezono bo Meblo začel v drugi polovici avgusta.

Ob tej priliki se odbor Mebla zahvaljuje dosedanjemu trenerju prof. Franku Drasiču za ves trud in strokovno opravljeno delo v zadnjih treh letih, ko je uspešno vodil našo združeno žensko odbojarsko ekipo in z njo dosegel vse zastavljene cilje.

Causiu kar tri kola

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v B ligi ta teden najhujšo kazen naložila Causiu (Triestina), ki ne bo igral kar tri kola. Za eno kolo so bili izključeni: Russo (Campobasso), Bruno (Parma), Carotti (Vicenza), Fiorini (Lazio), Gaudenzi (Pescara), Lucarelli (Pisa), Maiellaro (Taranto), Montani (Vicenza), Trevisan (Genoa), Zennaro (Arezzo). Trener Lazio Fascetti bo počival do 1. julija, na igrišču v Catani pa ne bodo mogli odigrati ene tekme.

Alenu končna zmaga

LAGONISSI (Grčija) — Na avtomobilskem rallyju Akropole, šesti preizkušnji za svetovno prvenstvo, je zmagala posadka Alen - Kivimaki (lancia) pred Kankkunenom in Piironenom (lancia) ter Mikkolo in Hertzom (audi 200).

Skupna lestvica za SP: Kankkunen 52; Alen 48, Biason 39, Ragnotti 37, Mikkola 32, Rohrl 27. Lestvica avtomobilskih hiš za SP: Lancia 94, Audi 62, VW 46, Renault 45, Mazda 30, Ford 27, BMW 20.

ob robu naših nogometnih igrišč - ob robu naših nogometnih igrišč - ob robu naših nogometnih igrišč

Pri Primorju ob slavu tudi trezni načrti

Amaterskih nogometnih prvenstev je po osmih mesecih napetih dvobojev konec. V nekaterih ligah in skupinah morajo še igrati odločilne tekme in šele po teh bomo imeli popolno sliko. Mnoge ekipe medtem že delajo prve obračune o komaj minuli sezoni, ki je

bila za naše enajsterice v glavnem še kar dobra. Za lep podvig je poskrbelo proseško Primorje, ki si je zagotovilo prestop iz druge v prvo amatersko ligo. Uspeh proseškega kluba je še toliko bolj pomemben, če povemo, da v začetku sezone tega ni nihče predvideval, obenem pa ne smemo pozabiti, da je Primorje v sezoni 84/85 igralo še v 3. amaterski ligi. V dveh sezonah so se torej Prosečani povzpeli dve ligi višje. Enak podvig je uspel le kriški Vesni, ki je v sezoni 68/69 osvojila prvenstvo v 3. amaterski ligi (skupina L) s točko prednosti nad Primorjem, naslednjo sezono pa so Križani bili prvi še v 2. amaterski ligi (skupina D) in s tem je v prvič v sezoni 70/71 ena od naših ekip igrala v 1. amaterski ligi. V tej ligi je nato igralo še Primorje (77/78) ter Vesna kar v treh sezonah (81/82, 82/83 in 83/84).

Proseški klub se je torej po obnovitvi (63/64) drugič prebil v prvo ligo in zato smo se odločili za razgovor s predsednikom društva Dariom Kantejem. Po bežnem pregledu zadnjih prvenstev smo ugotovili, da je Kante prijel za krmilo društva v sezoni 84/85, potem ko je Primorje iz druge izpadlo v tretjo ligo in zašlo v veliko

krizo. S Kantejem smo govorili v torek zvečer, ko je skupaj z nekaterimi odborniki in nogometaši članske ekipe praznoval napredovanje in mu zastavili nekaj vprašanj:

Ceprav se na Proseku še ni poleglo navdušenje ob lepem uspehu ekipe, verjetno že razmišljaš o problemih, ki se porajajo po prestopu?

»Samo z navdušenjem gotovo ni mogoče premostiti problemov ob tako pomembnem skoku. Začel bi kar pri finančnih izdatkih, ki bodo mnogo višji od letošnjih. Problem predstavlja tudi pomladitev ekipe, ker v prvi amaterski ligi lahko igrajo le trije - štirje nogometaši, ki imajo več kot 26 let. Čeprav že nekaj sezon skrbno delamo z mladinskimi odsekom, bo to delo obrodilo sadove čez dve leti. Dotlej bo treba najti ustrezno rešitev. Ker sem že pri mladinskem odseku, bi rad izrekel pohvalo odgovornemu, to je Darku Husuju, ki ima največ zaslug za reorganizacijo in plodno delovanjem mladinskega odseka.«

Kdo pa ima največ zaslug za prestop članske ekipe?

»Mislim, da moram poleg odbora pohvaliti tudi vse nogometaše, s trenerjem Mikušem na čelu, ki je ustvaril res prijetno vzdušje med nogometaši,

Slavje nogometašev in prijateljev Primorja po prestopu v 1. amatersko ligo

odborom in navijači, tako da smo s skupnim naporom opravili res lep podvig.«

Splošna ocena letošnje sezone...

»Že prestop članske ekipe pomeni za nas izreden uspeh, ki pa bo sedaj terjal večje odgovornosti, zato se bomo morali bolj organizirati. Igrali bomo proti kotiranim ekipam, ki imajo dolgoletno tradicijo, obenem pa imajo za seboj tudi veliko zaledje ljudi. Stevilne ekipe prve amaterske lige so celo iz mest ali večjih naselij, torej popolnoma obratno od naše majhne vasice. Pozabiti pa ne smemo, da smo letos kljub težavam z našimi ekipami (eno člansko in štiri mladinske) odigrali približno 170 uradnih tekem, kar gotovo ni malo.«

V sredo, 10. t. m., imate občni zbor. Kaj si od njega obetaš?

»Mislim, da bistvenih sprememb ne bo, ker ljudje, in to ne le pri nas, ne kažejo več velikega zanimanja za delovanje društev. Vsi se držijo nekoliko preveč ob strani. Vseeno upam, da bo prestop članske ekipe opogumil nekateri in da bo zato prisotnost na občnem zboru številnejša. Obenem želim, da bi se odbor ojačil z novimi močmi. Manjka nam predvsem starejša generacija, v našem odboru praktično je ni. Mislim, da bomo naredili lep korak, ki se bo obrestoval v prihodnji, za člansko ekipo res naporni sezoni, če bomo na tem zasedanju rešili te probleme in nakazali smernice za premostitev tistih, ki sem jih v začetku omenil.« (B. Rupel)

V nedeljo dodatna tekma Primorec - CGS

Pokrajinska nogometna zveza je včeraj sporočila, da bo dodatno srečanje za prestop v 2. amatersko ligo med Primorcem (drugouvrščenim iz skupine M) in CGS (drugouvrščenim iz skupine L) v dogovoru med društvoma v nedeljo, 7. t. m., ob 17. uri na igrišču pri Sv. Ivanu.

Še včeraj pa, žal, kljub zagotovitvi iz prejšnjih dni, deželna nogometna zveza ni nič sporočila, kakšen je njen sklep o prekinitvi tekmi med Muggesano in Opicino, ki je izredne važnosti za Zarjo. Upati je, da bo svoj sklep le javila danes.

Kolesarstvo: konec tedna na raznih tekmovanjih

Odlične uvrstitve Adriinih predstavnikov

Konec tedna je bil za kolesarja lonjerskega kluba Adria Resim izredno naporen pa tudi nadvse uspešen. »Belomodri« kolesarji so namreč nastopili na več frontah od Ligurije do Veneta in Furlanije pa seveda tudi v Trstu.

Naporni konec tedna sta uspešno začela Doljak in Milkovič, ki sta se pri Genovi pomerila na dirki na kronometer z drugimi 110 kolegi in dosegla več kot zadovoljiv rezultat. Doljak je bil namreč na 18 kilometrov dolgi progi drugi s šestimi sekundami zaostanka za zmagovalcem, Milkovič pa tretji po devetnajstih sekundah. Na izredno naporni progi sta dosegla povprečno hitrost 46,300 km na uro.

V soboto pa sta »belomodra« vozača dirkala na cestni preizkušnji. V starejši kategoriji pa so lonjerski predstavniki slavili v soboto z ekipno zmago v hudi konkurenci stopetih kolesarjev iz Veneta in Lombardije. Med posamezniki je bil Cerasari tretji po dolgem begu, Hafner je privozil na cilj peti, Kunaver pa je bil deveti. V zaključnem naletu zasledovalcev pa so privo-

zili na cilj še Macarol, Schneider, Poropat in Maver, ki je svoje varovance tokrat vodil kar na kolesu.

V nedeljo pa sta dve ekipi Adrie nastopili na 38 km dolgi dirki ekipno na kronometer pri Trevisu, kjer sta tekmovali z najboljšimi specialisti te tekmovalne zvrsti iz severne Italije. Prva ekipa Adrie v postavi Cerasari, Hafner in Kunaver je nepričakovano osvojila odlično tretje mesto v svoji kategoriji s časom 49'07", medtem ko je bila B ekipa v postavi Macarol, Schneider in Lenaršič dvanajsta v konkurenci 40 nastopajočih trojic. Vsekakor odličen uspeh, če upoštevamo, da je potrebno za tako vožnjo precej treningov, lonjerski predstavniki pa so praktično prvič nastopali skupaj.

V Trstu pa je bila v nedeljo na sporedu gorska vožnja na kronometer iz Boljunca do Jezera, ki se je je udeležil z Adrio Resim mladi David Leniša in se je dobro uvrstil med le dvanajstimi nastopajočimi.

R. Pečar

Jadranje: v nedeljo pri S. Giorgiu di Nogaro

Naši so se izkazali

Na morskem trikotniku pri S. Giorgiu di Nogaro se je v nedeljo odvijala prva preizkusna vožnja krajevnega jadrlnega prvenstva v razredu optimist. Mladih udeležencev, ki so se odzvali vabilu športnega in pomorskega kluba SSN — San Giorgio di Nogaro je bilo letos izredno veliko, saj se je na start prijavilo kar 81 mladih jadrancev. Kljub temu moramo zabeležiti uspešne uvrstitve naših dveh jadrlnih društev, saj so trije Čupini jadranci Mitja Bužan, Dani Toscano in Igor Marušič zasedli solidno 24., 25. in 27. mesto. Odličen pa je bil jadralec Sirene Karlo Ferfolja, ki se je kljub konkurenci uvrstil na 8. mesto. Za Sireno so nastopili še Gerta Meucci, ki se je izkazala z uvrstitvijo na 26. mesto, ter Andrej Ferfolja in Guštin.

Regata je bila za mlade jadrance, ki so letos prvič jadrli v tekmovalnem okviru, precej utrudljiva, saj je bil dan soporen, da so se iz S. Giorgia pripeljali do morja pa so morali več kot uro prečepeti na svojih optimistih, ki so

jih prireditelji z motornimi čolni povlekli do tekmovalnega trikotnika na morju. Proga je v celoti znašala nekaj več kot 4 milje, optimisti pa so morali prevoziti dva trikotnika. Prvo vožnjo so zaradi brezvetrja skrajšali in cilj premaknili kar k drugi boolini. V drugem delu regate pa je rahla sapa le omogočila, da so jadranci prevozili celotno progo. Regata se je za vse udeležence zaključila ob 17.30, nakar so mladi napeto čakali na izide. Čakanje pa jim je prav gotovo olajšala velika gostoljubnost prirediteljev, ki so jih pogostili in osvežili. Naj omenimo, da je bila uvrstitev naših jadrancev v celoti zadovoljiva, mladi pa bi lahko dosegli še večje uspehe, če bi na tekmovanjih bolj zagrizeno in prepričljivo prišli za jadra in krmilo ter z nekoliko več truda dokazali, da znajo vztrajati in uveljaviti svoje realne sposobnosti. Upamo torej, da bodo v bodoče zagrizenost in boljše vremenske razmere prinesle tudi kakovostnejši nastop naših najmlajših jadrancev.

Suzi Pertot

Ob razstavi vin v Zgoniku tudi balinarski in rokometni turnir

Prvi postavi Krasa in Jadranu s Kozine prvo mesto

Ob razstavi vin sta bila v soboto na sporedu v Zgoniku tudi mednarodna balinarska in rokometna turnirja.

Na balinarskem turnirju je sodelovalo 11 četverk iz zamejstva, Slovenije in Hrvaške, ki so merile moči na zgoniških in repenskih stezah. Kljub nepričakovani odsotnosti balinarjev 8. septembra iz Stanjela in Hrasta iz Kobjeglave je tekmovalje izredno dobro uspelo. Nastopajoči so bili razdeljeni v štiri skupine iz katerih je le prvouvrščena ekipa napredovala v polfinale. Razplet izločilnih srečanj je bil pričakovan z izjemo prve skupine, kjer je lanski finalist Rovna iz Majcnov pri Storjah le zaradi boljše razlike v točkah izločil nič manj kot Polet, ki se je predstavil v Zgoniku kot najresnejši kandidat za osvojitev 14. kraškega pokala. Poglavlje zase predstavlja

velik finale v katerem sta se pomerila zelo soliden Partizan iz Kartava in domači Kras. Zaradi utrujenosti protagonistov je bila igra na povprečni ravni še posebno, če pomislimo, da je finale trajal skoraj dve uri in pol. Jeziček na tehtnici se je počasi pomikal na stran gostov (8:4), takrat pa se je srečanje razživel, saj je prišlo do odločilnega preobrata, ko je Boris Simoneta zadel precej oddaljenega balinčka kar za 6 točk in tako so krasovci naposled zmagali.

IZIDI

SKUPINA 1: Polet — Rovna 11:8, Rovna — Sokol 11:6, Sokol — Polet 11:9 (kval.: Rovna). SKUPINA 2: Portuale — Kras B 8:4 in 8:10 (kval.: Portuale). SKUPINA 3: Partizan — Kraški dom 11:9, Aluminij — Kraški dom 8:3,

Partizan Kastav — Aluminij 11:2 (kval.: Partizan Kastav). SKUPINA 4: Kras A — Balinar 11:1, Balinar — Jama 11:5, Kras A — Jama 11:6 (kval.: Kras A)

POLFINALE: Partizan Kastav — Rovna 11:1, Kras A — Portuale 11:6. FINALE ZA 3. MESTO: Portuale — Rovna 11:10

FINALE ZA 1. MESTO: Kras A — Partizan Kastav 11:8

Vrstni red: 1. Kras A — postavi Doro Delanno, Zdravko Skupek, Milko Emili in Boris Simoneta; 2. Partizan Kastav, 3. Portuale, 4. Rovna.

Tretji pokal Krasa pa so v rokometu po pričakovanju osvojili mladinci Jadrana iz Kozine, ki so se morali v odločilnem srečanju zelo potruditi, da so strli odpor tržaškega Cividina. Krašev-

ci pa so se morali zadovoljiti le s tretjim mestom.

JADRAN KOZINA - KRAS TRIMAC 17:11 (9:6)

KRAS TRIMAC: Glavina, Klinc, Grilanc 1, Gruden 1, Čebulec 3, Milič, Simoneta, Kozlovič 3, Predonzani 1, Raseni 2, Pegan.

CIVIDIN TRST - KRAS TRIMAC 22:17 (11:6)

KRAS TRIMAC: Glavina, Klinc, Grilanc, Gruden 2, Čebulec 2, Milič, Simoneta 1, Kozlovič 3, Predonzani, Raseni 9 in Pegan.

JADRAN KOZINA - CIVIDIN TRST 18:17 (8:9)

Vrstni red: 1. Astra Jadran Kozina, 2. Cividin Trst, 3. Kras Trimac. (Z. S.)

V organizaciji nogometne komisije pri ZSSDI Vsestransko uspel nogometni turnir za osnovne in nižje srednje šole

Predsednik teritorialnega odbora ZSSDI Jurij Kufer-sin med govorom zbranim šolarjem v Bazovici

V ponedeljek zvečer se je z nagrajevanjem pred igriščem v Bazovici zaključil turnir za osnovne in nižje srednje šole, ki ga je priredila nogometna komisija pri ZSSDI. Finalna srečanja so bila v Bazovici, na Padričah in v Trebčah, takoj po teh pa so se vsi protagonisti (igralci, spremljevalci, starši itd.) zbrali v Bazovici, kjer je bila krajša slovesnost.

V imenu Združenja je spregovoril predsednik Teritorialnega odbora ZSSDI Jurij Kufer-sin, za njim pa predsednik nogometne komisije ZSSDI Boris Gombač. Oba govornika sta poudarila važnost te pobude, saj je zbrala kakih 250 mladih šolarjev - nogometašev, mladih, ki so že danes potencialni športniki - nogometaši. Sledilo je nagrajevanje, na katerem so čisto vsi mladi udeleženci prejeli spominsko kolajno, nato pa še skromna zakuska.

CICIBANI (2. in 3. r. OŠ)

FINALE ZA 3. MESTO
Gropada, Trebče, Opčine - Dolina, Boljunec 3:1

STRELCI: Micolessi 2, Kalc GR/TR/OP: Vidau, Iozza, Kalc, Vesnaver, Vidali, Milkovič, Micolessi, Lista, Sosič, Peric.

DO/BO: Jercog, Lovriha, Bandi, Slama, Čuk, Kocjančič, Prašelj, Krmeč.

FINALE ZA 1. MESTO
Bazovica, Katlnara, Sv. Frančišek, Donadoni, Škedenj, Sv. Ivan -

Trenutek z zelo izenačenega srečanja za prvo mesto v kategoriji cicibanov na igrišču v Trebčah

Križ, Prosek 8:7 (po enajstmetrovkah, regularni čas 1:1, 0:0)

STRELCA: Brazzani; Gruden BA/KA/SV.FR./DO/SK/SV.IV.: Urdih, Marc, Grgič, Ban, Bezagna, Padoan, Brazzani, Primosi, Pussini, Bandelj.

KR/PR: Bukavec, Pertot, Husu, Rupel, Starc, Prašelj, Gruden, Tence, Košuta.

KONČNA LESTVICA: 1. Bazovica, Sv. Frančišek, Donadoni, Škedenj, Sv. Ivan - Križ, Prosek; 2. Križ, Prosek; 3. Gropada, Trebče, Opčine; 4. Dolina, Boljunec.

ZAČETNIKI (4. in 5. r. OŠ)

FINALE ZA 3. MESTO
Slivno, Šempolaj - Opčine 2:1

STRELCI: Kuk, Širca; Tretjak SL/ŠE: Švara, Šemec, Loyrečič, Paulina, Kuk, Širca, Carli, Rebula, Cosma, Švara, Gruden.

OPČINE: Bellafontana, Borut in Aleš Plesničar, Ražem, Tretjak, Jerman, Taučer.

FINALE ZA 1. MESTO
Sv. Frančišek, Sv. Ivan, Donadoni - Boljunec, Boršt, Pesek 6:4 (po enajstmetrovkah, regularni čas 2:2)
STRELCE: K. Pussini 2; Mingot, Žerjal
SV.FR./SV.IV./DO: Urdih, K. Pussini, Grgič, Tence, Sancin, D. Pussini, Jurincich, Rurini.

BOL/BO/PE: Argenti, Pauletti, Corbatti, Zah, Pauletič, Mingot, Chermaz, Koren, Žerjal.

KONČNA LESTVICA: 1. Sv. Frančišek, Sv. Ivan, Donadoni; 2. Boljunec, Boršt, Pesek; 3. Slivno, Šempolaj; 4. Opčine.

DEČKI (1. in 2. r. NSŠ)

KONČNA LESTVICA: 1. Nabrežina; 2. Rojan.

MLADINCI (2. in 3. r. NSŠ)

ZADNJE KOLO

Sv. Ivan - Opčine 6:2

STRELCI: Paolo Dazzara 2, Kubošek 2, Savi, Kristjan Dazzara; Vrše 2.

SV. IVAN: Pregarc, Gustini, K. in P. Dazzara, Debenjak, Savi, Pavlica, Kubošek.

OPČINE: Froglija, Križman, Messar, Calzi, Vrše, Ferluga.

Prosek - Sv. Jakob 4:4

STRELCI: Ravel Gombač 4; Stocca 3, Skabar

PROSEK: Stofla, Pahor, Mosetti, Skabar, Zagar, Stocca, Zacchigna, Battigelli.

SV. JAKOB: Mitja in Ravel Gombač, Vižintin, Macchiut, Krašovec, Legiša, Schiulaz, Čuk.

KONČNA LESTVICA: 1. Sv. Jakob; 2. Prosek; 3. Sv. Ivan; 4. Dolina; 5. Opčine.

obvestila

ZSSDI

sklicuje dne 12. junija ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju v dvorani 1. Gruden v Nabrežini IZREDNI DEŽELNI OBČNI ZBOR z naslednjim dnevnim redom: 1. spremembe statuta.

Ob 20.15 v prvem in ob 20.45 v drugem sklicanju pa bo REDNI DEŽELNI OBČNI ZBOR z naslednjim dnevnim redom: 1. otvoritev občnega zbora; 2. izvolitev predsedstva; 3. poročila; 4. pozdravi in diskusija na poročila; 5. razrešnica odboru; 6. volitve novega odbora; 7. zaključki.

ŠPORTNO ZDRUŽENJE BOR

sklicuje v ponedeljek, 8. junija 1987, v mali dvorani Borovega športnega centra svoj REDNI OBČNI ZBOR z naslednjim dnevnim redom: 1. otvoritev; 2. izvolitev delovnega predsedstva; 3. predsedniško poročilo o delovanju Združenja; 4. razprava o poročilu; 5. razno. Začetek v prvem sklicanju ob 20. uri, v drugem pa ob 20.30.

ŠPORTNO DRUŠTVO PRIMORJE

sklicuje v sredo, 10. junija, v Soščevi hiši na Proseku v prvem sklicanju (ob 20. uri) in v drugem sklicanju (ob 20.30) 22. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. izvolitev predsednika občnega zbora; 2. poročilo predsednika; 3. poročilo tajnika; 4. poročilo blagajnika; 5. poročilo predsednika nadzornega odbora; 6. izvolitev novega odbora; 7. razno. Vabljeni vsi člani in simpatizerji.

SK DEVIN

priredi v nedeljo, 7. junija, izlet na Mašun in Sviščake (Ilirska Bistrica) in srečanje s SK Snežnik. Prevoz z lastnimi sredstvi, na razpolago bo nekaj mest v kombiju. Zbirališče ob 7. uri v Bazovici, pred cerkvijo. Za informacije tel. na št. 200236 in 910327 v večernih urah.

ŠPORTNA ŠOLA TRST

sporoča, da bo zadnja seja glavnega odbora v tem šolskem letu v četrtek, 11. t. m. ob 2030 v Ul. sv. Franciška 20.

JK ČUPA IZ SESLJANA

prireja v poletni sezoni tečaje jadrnija: za otroke od 6. do 12. leta na jadrnicah razreda optimist, za mlade od 14. leta dalje tedenske tečaje na jadrlnih deskah. Tečaji na optimistih se začnejo 22. t. ., 6. 7., 20. 7. in 3. 8. Tečaji na deskah pa 29. t. m., 6. 7., 13. 7. in 20. 7. Prijave sprejemajo na društvenem sedežu v Sesljskem zalivu do 18. 6. ob torkih in četrtkih od 17.30 do 19. ure ter ob sobotah in nedeljah od 13. do 19. ure.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 150.- din, naročnina za zasebne mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

4. junija 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopišnih
založnikov FIEG

Pomembna študija tajnika prve Beginove vlade

Izraelci niso imeli v Libanonu niti enotnega vojaškega načrta

TEL AVIV — Ko je Izrael pred petimi leti napadel Libanon in s tem sprožil tako imenovano operacijo »mir v Galileji«, niso izraelski politični veljaki in niti generalni štab vojske vedeli, kateri je bil glavni smoter invazije. Menahem Begin, takratni predsednik vlade v Tel Avivu, je s tem želel le preprečiti napade palestinskega topništva, takratni obrambni minister Ariel Sharon pa je sanjal o ustanovitvi v Bejrutu prozahodne države, kar bi po njegovem mnenju bil osnovni predpogoj za dokončno rešitev arabsko-izraelskega spora.

Ti so sklepi pomembne študije, ki jo je izdelal Arie Naor, tajnik prve Beginove vlade. Naor je svoje izsledke predstavil na seminarju centra za strateške študije iz Tel Aviva. Raziskovalec je potrdil domneve izvedencev, da je Begin že leto dni pred invazijo Libanona nameraval odposlati enote židovske države v Bejrut, kjer naj bi v sodelovanju z maroniti ujeli Arafata. V naslednjih mesecih pa se je Begin, po pričevanju Naora, premislil, saj bi takšen poseg

zahteval preveč človeških žrtev in bi bil finančno izredno zahteven. Begin se je tako odločil, da bo invazija trajala kvečjemu 48 ur in bo zaobjela le 40 kilometrov širok območje pas.

Ariel Sharon pa je bil v svojih načrtih veliko bolj zahteven, nameraval je namreč vsiliti Libanonu vladno pod vodstvom Bešira Džemajela. Ta bi brez oklevanja ob pomoči Izraelcev potisnil Palestince iz Libanona v Sirijo, ker pa bi jih Sirijci zelo verjetno odklonili, bi morali Arafat in tovariši po Šaronovem načrtu poiskati zatočišče v Jordaniji. Kmalu bi Palestinci v Jordaniji izpodrinili iz oblasti kralja Husaina in ustanovili samostojno palestinsko državo.

Te so bile pa zgolj pobožne želje. V resnici so se stvari zasukale nekoliko drugače. Bešir Džemajel je kmalu potem, ko je postal predsednik, umrl v atentatu, izraelske okupacijske sile pa so se z velikimi človeškimi žrtvami izvlekle iz libanonskega »živega peska«.

Nedopustno obujanje spominov

Policisti so v Zahodnem Berlinu s silo zadušili manifestacijo ob 20. obletnici smrti Benna Ohnesorga, ki ga je — med obiskom iranskega šaha — ubila zahodnonemška policija (telefoto AP)

V Lyonu ne gori več

Gasilec je po 24 urah uspelo pogasiti požar, ki je uničil 14 naftnih hranilnikov v lyonskem pristanišču in huje opeknel več delavcev (AP)

Tuji novinarji so o Sloveniji poročali predvsem iz Beograda

LJUBLJANA — Kaj vse pišejo tuja novinarska peresa o Sloveniji, kako jo vidijo in s kolikšno zavzetostjo posredujejo različne informacije? Če bi sodili le po številu tujih novinarjev, ki so lani obiskali Slovenijo, bi lahko dejali, da ni bilo pretiranega zanimanja za dogajanja v matični domovini, toda taka trditev še zdaleč ne drži.

Kot kažejo podatki, je število obiskov tujih novinarjev v Sloveniji lani rahlo upadlo (leta 1984 jih je prišlo 40, predlani pa 48), vendar to število ni vplivalo na pogostost pisanja o Sloveniji. Trdimo lahko celo, da je bilo precej vročih tem, ki so povzročile kar precejšnje zanimanje tujih novinarskih peres. Toda informacije so pogosto dobivali kar prek jugoslovanskega tiska, s pomočjo akreditiranih novinarjev, različnih informalnih virov informiranja. Zaradi tega se tudi ni čuditi, da so bile nekatere informacije oziroma trditve v tujem tisku močno poenostavljene, tudi tendenciozne in niso odražale pravega stanja.

Ugotavljajo, da je bilo lani izredno malo obiskov novinarjev iz dežel v razvoju. V Sloveniji denimo en samcat (iz nigerijskega Observaja), pa tudi akreditiranih novinarjev v Jugoslaviji je bilo v najsevernejši republiki bolj malo na obisku. Od 120 stalnih dopisnikov jih je prišlo v Slovenijo tako ali drugače poročat le sedem. In kje so si potem preostali zagotovili vire informacij? V glavnem v Beogradu, zato se ni čuditi nekaterim stališčem v informacijah,

slabemu poznavanju razmer in relativni nezainteresiranosti za to republiko.

Najzanimiveje je najbrž izvedeti, kaj je tuje novinarje v Sloveniji lani najbolj zanimalo in ob čem so najbolj silili svoja peresa. V središču pozornosti ni bila gospodarska problematika, ta je služila le kot ilustracija odnosov med Slovenijo in federacijo oziroma za podkrepitev teze o ločenosti Slovenije od ostale Jugoslavije. Tujci so se zanimali za programe, ki so vključevali gospodarsko in notranjepolitično dogajanje, ker so poudarili, da gre tu vendarle za ekonomsko in politično krizo. Najbolj pa so v prvem delu prevladovala informacije o novem deviznem sistemu in protinflacijskih ukrepih, spremembah političnega sistema in ustave, v drugi polovici pa aktivnosti slovenske mladine po kongresu v Krškem, pisanju mladine, ekološka, mirovna in druga gibanja, delovanje jedsrke elektrarne Krško ter ob koncu leta polemike okoli civilnega služenja vojaškega roka, razmerah v Društvu novinarjev Slovenije in med slovenskimi intelektualci ter seveda reakcije na »božično poslanico«. Večina novinarjev je pisala tudi v tem smislu, da je Slovenija v primerjavi z ostalo Jugoslavijo bolj evropska, demokratična, tolerantna, skratka v mnogočem drugačna.

N. M.

Asuanski jez ogroža morje

BARI — Jugoslovanski biologi so prepričani, da je postavitve Asuanskega jez območje posegla v ekološko ravnovesje Sredozemskega morja, vključno z Jadranskim. Ogromna pregrada v zgornjem toku Nila omejuje namreč dotok hranilnih snovi, ki so jih nekoč morski tokovi razpršili skoraj po vsem Sredozemlju. Posledice se poznajo predvsem pri nižjem ulovu tako imenovanih selitvenih plavih rib (škombri ali skuše), nekaterim ribjim vrstam pa grozi izumrtje.

To so včeraj navedli jugoslovanski strokovnjaki na posvetu o Jadranskem morju, ki ga v Bariju organizirata FAO in krajevni biološki laboratorij.

Na posvetu so se ugledni raziskovalci iz petih sredozemskih držav dotaknili tudi vprašanja postopnega izumiranja mečaric. Negativni vpliv Asuanskega jez je tu le posreden, večjo vlogo igra pretirani in nenadzorovani ulov. Ribiči med drugim plenijo predvsem mlade primerke (mehkejšo meso), ki niso spolno še dozoreli, s tem pa preprečujejo razmnoževanje in nov zarod. Biologi so se zato enoglasno zavzeli, da bi oblasti sredozemskih držav sprejele ustrezno zakonodajo, ki bi omejevala lov na odrasle mečarice, plenjenje mladih pa sploh prepovedala.

Bistrina sodnikov pa taka!

BRUSELJ — V turističnem mestecu Huy sredi belgijskih Ardenov so maja 1982 našli mrtvega na domu Guya Tourneurja: sedel je na stranišni školjki, okrog vratu pa je imel električen kabel, ki je bil privezan na vodno cev.

Vdova je rekla preiskovalcem, da se je obesil, in ti so ji verjeli. No, te dni jo je zapekla vest in priznala jim je, da je moža umorila: ko je bil pod vplivom alkohola in uspalnih tablet, ga je zadavila, ker pa je bil pretežak, ga je preprosto posadila na školjko in mu zadržala za vrat kabel. No, sodišče je šele zdaj razsodilo, da se človek ne more obesiti sedé...

Z mrtvim v grob tudi milijoni

ENNA — Antonio Macaluso, rojen pred 47 leti v Petralii pri Palermu, je bil marca letos žrtev prometne nesreče v avtocestnem predoru blizu Catanie. Ko je bil že v grobu, se je vdova Maria Cammarata (42) spomnila, da med pokojnikovimi osebnimi stvarmi, ki so jih ji vrnila na policiji, ni bilo denarja. Ni šlo za nekaj tisočakov, ampak kar za šest milijonov lir, ki jih je imel Macaluso shranjene v skritem žepu jopiča. Maria se je nemudoma obrnila na tožilstvo v Enni, češ da bi bilo treba truplo izkopati in poiskati pošteno zaslužen denar. Tako se je tudi zgodilo in vdova je zdaj zadovoljna.

Milijarder na beraški palici

LOS ANGELES — Albert Lowry je bil mesar, naenkrat pa si je zaželel več denarja: v sedemdesetih letih, ko je divjala inflacija, je začel kupovati nepremičnine, katerih lastniki so tvegali beraško palico. Ko je postal milijarder, je svoj recept o bogatstvu prodal in iz njega se je razvila prava industrija.

Naenkrat pa ga je Lowry polomil z nerodnimi investicijami v Nevadi in Kanadi, ostal brez sredstev in postal dolžnik: da ga ne bi upniki slekli do golega, se je sam obrnil na sodišče, da mu likvidira premoženje. Njegova knjiga z naslovom »Kako obogatiti z nalaganjem v nepremičnine« mu torej ni pomagala.

Zoprni »primer Bartesch« razburja avstrijske oblasti

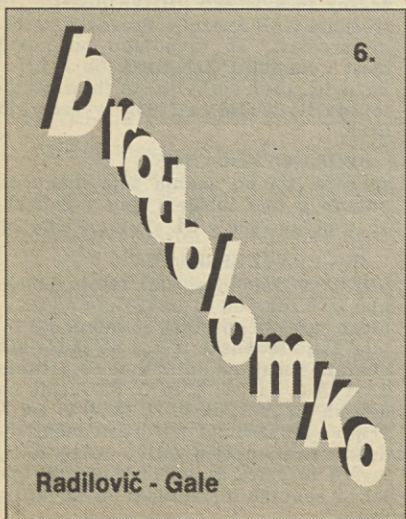
DUNAJ — Za precejšnje razburjenje po Avstriji je poskrbel 61-letni Martin Bartesch, po rodu Roman, bivši esesovec in paznik v koncentracijskem taborišču Mauthausen, ki so mu odvzeli ameriško državljanstvo in se je - kdove zakaj - napotil preživljat ostanek svojega življenja prav v Avstrijo.

Ameriško-avstrijski odnosi se vse bolj zaostrujejo. Najprej so tam Waldheima posadili na seznam nezakeženih oseb, zdaj pa so, da je mera polna, odpovedali Barteschu državljanstvo, ga z veljavnim ameriškim potnim listom posadili v letalo proti drugi republiki in mu naročili, naj najkasneje 9. junija svoj potni list odda na veleposlaništvu ZDA na Dunaju, ker da bo, tudi on, uvrščen na »Watch-List«. Bartesch, ki so mu nedavno tega dokazali (kar je tudi priznal), da je v Mauthausnu ustrelil bežečega Žida, se je odločil odpotovati v Avstrijo, nasešil se je v Zgornji Avstriji v kraju Weyregg am Attersee (komaj nekaj kilometrov oddaljen od Mauthausna) in se še, tako kot to velejavajo zakoni, meni nič, tebi nič, šel prijaviti na policijo. Najbrž si je mislil,

da si lahko Avstrijo izbira za svojo novo domovino prav vsakdo, pa če je med zadnjo vojno počel še tako čudne reči.

No, to pot se je zmotil. Zdaj sedi v zaporu v Linzu, kakih 70 kilometrov proč pa je pred 44 leti ustrelil 27-letnega španskega borca Alfreda Ochsona. Včeraj je notranji minister Karl Blecha sklical tiskovno konferenco, na kateri se je, razumljivo, zelo ogorčeno vprašal, kakšen način da je to, ko so Američani bivšemu esesovcu pustili potni list tako dolgo, dokler se ne dokončuje do avstrijske republike. »Primer Bartesch« (ti se zdaj tu že kar kopičijo) bodo, če bo le šlo, razrešili na kar se da preprost način: posadili ga bodo na letalo in ga poslali tja, od koder je prišel. Ali pa bo njegovo zadevo obravnavalo državno tožilstvo v Linzu. Včeraj so na zunanje ministrstvo na Dunaju poklicali tudi ameriškega veleposlanika Ronald Lauderja, ki je menda izjavil, da je z vsi zadevo »še premalo seznanjen«.

BARBARA GORIČAR

Radilović - Gale

